

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

MAATSCH. DER NEDERL. LETTERK.

TE LEIDEN.

Catal. bl.

Geschenk van Tooneelstukken, 1841.

1107
G. 10.

37

T A E L-

E N

DICHTLIEVENDE
OEFENINGEN.

ZESDE DEEL.

T A E L - E N D I C H T L I E V E N D E
O E F E N I N G E N
V A N H E T
G E N O O T S C H A P

TER SPREUKE VOERENDE:
KUNST WORDT DOOR ARBEID VERKREGEN.

E N

P R I J S V A E R Z E N .

*Met Octroi van de Ed. Cr. Mog. Heeren Staeten
van Holland en Westfriesland.*

T E L E Y D E N ,
V O O R H E T G E N O O T S C H A P .

M D C C X C .

N E D .
L E T T E R K .

DEN WELEDELEN
BESCHERMHEEREN

VAN HET
T A E L - E N D I C H T L I E V E N D
G E N O O T S C H A P ,

ONDER DE SPREUK:

KUNST WORD DOOR ARBEID VERKREEGEN;

TOEGEWIJD.

VOORBERICHT.

Gaven wij U, waerde Landgenooten! in het vijfde Deel onzer Tael- en Dichtlievende Oefeningen, onder anderen, de bekroonde Dichtstukken op De Vrije Zee, en Den Rechtschapen Burgervader, wij hebben het genoegen U, in dit zesde Deel, Neêrlands Vlootvoogd, DE RUITER, en den Americaenschen Held en Burgervader, WASHINGTON, door Vaderlandsche Dichters bezongen, mede te deelen.

Deze Prijsvaerzen met nog eenige Mengel-dichten werden, in 't voorleden jaer, als een eerste stukjen van dit zesde deel in 't licht gegeven

VOORBERICHT.

geeven ; de *Vaerzen* , in dit tweede Stukjen vervat , hoopen wij , dat , zo door belangrijken inhoud , als door eene *Dichtkundige* behandeling , aen onze *Landgenooten* niet ongevallig zullen zijn.

Den *Vrienden van ons Genootschap* kunnen wij met genoegen onzen bloei en toeneemenden welyaert melden. Wij wenschen onzen *Kunstlievenden Landgenooten* heil en welyaeren.

L O F D I C H T
O P
D E R U I T E R,
D O O R
M^R. R H I J N V I S F E I T H,

AEN WIEN DE GOUDEN EERPENNING IS
TOEGEWEEZEN;

*In de JAERLIJKSCHE VERGADERING gehouden
den XI. van Bloeiemaend 1787.*

VOORBERICHT.

*D*e Dichter is aan het volgende Lofdicht, kort na de eerste uitschrijving 'er van, begonnen. Onze omstandigheden waren toen, met betrekking tot Groot-Brittanje, eenigzins anders, dan ze nu zijn, en de begeerte om van het opgegeven onderwerp, zo veel in zijn vermogen was, partij te trekken, ter aanwakkering van die Heldendeugden, die Nederland eenmaal voor het oog van geheel Europa zo heerlijk kenschetsten, heeft zijne verontwaardiging over de menigvuldige trouwloosheden van onze oude, maar altijd geveinsde Bondgenooten, in hetzelfde meermaalen gaande gemaakt. Mogelijk zijn de herinneringen hier aan nog niet geheel nutteloos. Hiervan overtuigd, en in de vooronderstelling dat het Genootschap een Lofdicht op, en, na BRANDT, geen Levensbeschrijving in Rijm, van de RUITER verwacht, biedt de Dichter hetzelfde de volgende vaerzen ter mededinging naar den uitgelofden prijs aan.

P R I J S V A E R Z E N .

L O F D I C H T

O P

D E R U I T E R .

E E R S T E Z A N G .

Ik zing den Zeeheld, de eer en roem des Belgs alom,
Die door zijn eigen deugd ten top van aanzien klom;
Schoon vriendloos, in den kring eens laagen stands verscholen,
Zich zelv' bewondraars schiep aan 's aardrijks beide Poolen;
Die, rijk in tijtlen, 't minst door hunnen luister blonk,
Maar aan die tijtlen door triumpfen luister schonk,

VI. DEEL.

A 2

En

En 't edel voorbeeld aan het Menschdom heeft gegeven,
 Hoe nut één groote ziel voor 't Vaderland kan leeven;
 Europa's eerbied en den schrik van d'Afrikaan,
 DE RUITER, Neêrlands zege op 's waerelds Occiaan.

o Vaderland! weleer bij Koningen in waarde!
 o Bataviërs! nog kortst het roemrijkst volk der aarde,
 Maar nu de spot van elk — wien zelfs de worm weerstreeft,
 Dien eenmaal uwe vuist aan 't niet onttoogen heeft (*).
 Waar zijn die eeuwen, die van uwen luister blonken?
 Toen zetels op uw' wenk zich vestigden of zonken,
 Toen ge uw bevelen door uw donders zaagt gestaafd,
 De stroomen breidelde, en Natuur uw wetten gaaft? —
 Schouw heel den Aardkloot om, hij tuigt van uw vermogen.
 Gij ziet het Oosten voor uw' Zeeftaf neêrgebogen;
 De Wester - Indiaan erkent uw heerschappij;
 Zelfs 't kille Noorden zet u zijnen voorraad bij;
 En al die grootheid schiep de deugd van uwe Vaadren, —
 In gij leeft eerloos — gij! met zulk een bloed in de adren! —
 Bataaven! neen, verrijst — herleeft voor 't Vaderland!
 Wat magt u tegensta, verwint dien tegenstand.

(*) Denemarken. Men herinnere zich de trotse taal van dit Rijk tegen ons . in het begin van den Engelschen Oorlog gevoerd, en bedenke dan dat het de Ruiter was, die Karel Gustaaf verhinderde den troon van Denemarken te overweldigen.

P R I J S V A E R Z E N .

Wie Ruiters teelen kon, is voor iets groots geboren!
Een Eeuw, een donkere Eeuw ging voor uw' roem verloren -
Ontruikt den tijd zijn' roof, u zelf der Dwinglandij,
En streeft, die u verwon, een eeuw in roem voorbij!
Verwinnaars van Filips! — de nood zij hoog gereezen, —
't Is nog, 't is nog een Eer een Batavier te weezen;
De roem, de groothed, door uw Vaadren aangebragt,
Straalt tot dit oogenblik op 't zinkend Nageslacht.
Ligt zal eerlang uw sinaad hun glorie evenaaren! —
Zie, zie 't verbaasd Heelal, o Neêrland! op u staaren.
't Beslissend oogenblik is daar — herstel uw eer,
Verwin, verplet den Brit — of zink ten afgrond neêr!
Hoe gij, o Belgen! gij, mijn dierbre Landgenooten!
Gij, uit het heerlijkst bloed, dat de aarde ooit zag, gesproten,
Gij leeven zonder eer? — en 't leven zelf onwaard,
Den hoon verzwelgen van een eenig Volk op aard! —
Gij dulden, dat het kroost; nu aan uw hart gezonken,
Door vuige Slavernij in ketenen geklonken,
Van elk veracht, verasmaad, een schandvlek der Natuur,
Het voetstof lekke van een' trouwloos Nagebuur,
Zijn nooddruft in de schaauw eens trotschen zetels zoekte,
En uw gebeente in 't graf, in 't eerloos graf, vervloekte! —
Neen, Belgen! moet het zijn — vergaat dan — maar blijft vrij!
Dat dit afgrijslijk lot nooit dat van Neêrland zij!

Veracht die vuigen, die in hunne kluiſters roemen —
 Wie zulke Vaadren als de Batavier kan noemen,
 En ooit der Dwinglandij ten laagen ſpeelpop ſtrekt,
 Is zelfs den grond onwaard, die de Aſch dier Eedlen dekt;
 Dat Lybies Woefſtenij dit ſnood Gedrocht verberge,
 Opdat zijn helfche blik geen waardig Nakroost terge!

Bataaſſche Dichters! die op d'eigen vrijen grond,
 Waar eens de magt der hel uw Vaadren tegenſtond,
 En Oorlog, Honger, Peſt, hunn' ringmuur in deed rukken,
 Maar weêr ten afgrond voor een' Leuwenmoed moest bukken,
 Die, ligt den dood getroost, en de uitgezochte pijn,
 Natuur verwinnen dorst om nimmer ſlaaf te zijn;
 Toen ge in de ſchaduw van den Vrede en 's Hemels zegen,
 Een Vrijheid ſmaaken mogt, voor zo veel bloedſ verkregen,
 Ten ceuwgen luifter van uw vreedzaam tijdsgewricht,
 Der ſchoone Poëzij een' Tempel hebt geſlicht,
 En daar, indachtig aan de deugd der Achtbre Vaadren,
 Apolloos Lauwren tot hun Krijgſloof poogt te gaadren;
 't Zij ge in dier Oudren lof het Nakroost de ooren ſtreelt,
 Of aan 't Vooroordeel toont, dat Nêerland Dichters teelt.
 Uw reine kunſtmin, tuk op Vaderlandſche zangen,
 Hield ſints eene Eerkroon in het renperk opgehangen

En

P R I J S V A E R Z E N.

En altijd was uw eisch: Wie naar heur glorie ding,
Dat hij zijn' God, de Deugd of 't Vaderland bezing! —
Op zulk een' eedlen eisch werd juichend aangeheven.
Dan, nu de Batavier verguisd, veracht moet leeven,
En gij het oog der Kunst van nieuws op 't eergoud vest,
Eischt ge, in de Ruiters roem, den roem van dit Gewest.
Geen schimpend Nagebuur kan dezen toon verdoven,
De Eer van de Ruiters eeuw gaat onze schand te boven.
De Brit heff' honend aan — elk volk vervang' zijn stem —
De Belg noemt Ruiter — en 't Heelal eerbiedigt Hem!

Kunstrechtens! dat uw gunst het andermaal gehenge,
Dat ik mij in den drang der Strijdgenooten meng,
Door de eerezucht angevuurd, mogt ik, ligt te onberaën,
Weleer in 't glorieperk naar zegepalmen staan.
Thans is een eedler drift de drijfveer van mijn pogen.
'k Heb slechts mijn Vaderland en zijnen roem voor de oogen,
En zingt een stouter Bard dien roem op hooger toon,
Hem zij, met zijn triumpf, mijn danklied aanbod! —
Wie me immer op Parnas in 't renperk moog' verwinnen,
Ik blijf, dit zij mijne eer! mijn Nederland beminnen.
Zijn voorspoed is mijn vreugd: zijn ramp was steeds mijn smart.
Kent uwen Dichter aan dien grondtrek van zijn hart.

¶ P R I J S V A E R Z E N.

Wat heil mij met den stroom des tijds ook mooge ontvloeien,
Dit vuur zal eeuwig in mijn' boezem blijven gloeien,
Ja, als mijn veege mond geen' zucht meer slaaken kan,
En ik, o Belg! de Lier niet weêr op aarde span,
Dan zal mijn vlotte ziel in stille traanen spreken,
En de Oppergoedheid voor uw' bloei en grootheid smeeken,
Tot dat de vuist des Doods mij op uw' grond vermant. —
Ik kies den Hemel slechts voor u, mijn Vaderland!

Wie is die Held, die roem van Batoos vrije looten?
Uit welk een heerlijk bloed is Ruiter voortgesproeten?
Heeft hem een verziend Lot, dat deugd en ondeugd wikt,
Een Koninglijk Paleis tot bakermat geschikt?
Is hij, in eenen kring van edelen en goden,
Den kerker der Natuur op vorstlijk dons ontvloten?
Nee, Belgen! de eerste traan, dien hij aan 't leven gaf,
Droop langs geen zagt satijn of gloeiend purper af.
De Hemel, die hem schiep tot een verheven orden,
Deed zonder voorgeslacht hem Belg geboren worden.
Hij moest aan zich alleen een grootheid zijn verplicht,
Die heel zijn Vaderland eene eeuwige eerzuil sticht,
En voor den jongsten neef, met zijnen naam beschonken,
Een Rijk, een Waerelddeel in eerbied kon ontvonken.

Hoe

Hoe heerlijk, Neêrlands Held! hebt gij die taak volbragt!
 Uw adel was uw deugd — uw arm uw voorgeslacht. —
 Dat Schepters, door uw kling verdadigd, u vereeren,
 Geen tijtel kan uw' roem, geen schild uw' lof vermeêren. —
 o Vorsten! 't baare u eer, als gij de Deugd beschenkt,
 En haar tot uwen troon als tot een wijkplaats wenkt;
 Maar waant niet, dat uw gift, hoe schitterende in uwe oogen,
 Den luister van zijn' naam en daaden kon verhogen.
 Neen! eer gij hem die praal der valsche grootheid boodt,
 Was reeds zijn adel oud, zijn naam onsterflijk groot;
 Toen had hij reeds zijn bloed voor 't Vaderland vergoten,
 En uit den kleinsten drop was een Triumf gesproten,
 Die Neêrlands vrije vlag, zo ver men volkren kent,
 Ontzaglijk maakte in 't oog van 's waerelds uiterste end!
 Toen reeds, toen stond zijn naam, tot d' adelftand verheven,
 In 't eeuwig perkament der waarheid opgeschreven! —

Gij trotsche vuigen! die in geene glorie deelt,
 Dan die gij, onverdiend, aan 't voorgeslacht ontsteelt,
 En ligt nog aan een' stam, die in die donkere eeuwen, (wen,
 Wier ondaên nog tot God om wraak voor de onschuld schreeu-
 Toen woestheid grootheid was, verdelgzucht dapperheid,
 Den adelftand verwierf door een verachtlijk feit;
 o Gij, wier hoogste deel, moest deugd uw vonnis lezen,
 Bij al de gunst van 't lot een spade of ploeg zou wezen;

Ziet in de Ruitcr hoe men 't eerkoor binnen streeft ;
 Leert d'Adel kennen , die ons waare grootheid geeft —
 „ Door d'eedlen gloriernaam van Patriot gedreven ,
 „ Belangloos voor het heil van 't Vaderland te leeven ;
 „ Zijn Vrijheid voortestaan , zo lang ons 't licht bestraalt ;
 „ Geen' roem te kennen , die bij zulk een voorrecht haalt ,
 „ En , waar het Vaderland deze eer of ons moet derven ,
 „ De Vrijheid slechts te zien en juichende te sterven ,
 „ Ziet daar den Adel van de Catoos en Pompeën ;
 „ Natuur erkent zijn recht — zij kent 'er anders geen !

Uit een' vergeeten stam , in moeite en arm geboren ,
 Was Ruitcr in zijn jeugd geen aardsch geluk beschoren.
 Geen Held heeft hem gevormd , geen Mentor opgevoed.
 Zijn eerste leerschool was de school van tegenspoed ,
 En de eigen stervling , op wiens roem 't Heelal zou staren ,
 Moest eens zijn nooddrift in een lijnbaan angstig gaëren. —
 Dan , schoon zo klein een kring den waaren Held besluit ,
 Zijn aart blinkt in een Pij niet minder heerlijk uit.
 Zijn Jeugd vertoont alreë in kinderlijke spelen ,
 Dat eens het aardrijk in zijn volgend Lot zal delen.
 Zo zag de Wijsgeer in de Ruitcr , nog een kind ,
 Maar dat beveelen geeft en heel een school verwint ;

Dat

Dat Vlisfings toorensplits stoutmoedig durft beklimmen,
 En nooit zich ongestraft door 't onrecht laat begrimmén;
 Alcè de keemen van den onverschrokken Held,
 Die, waar zijn pligt hem roept, geen tegenstrevers telt;
 Die uit een lijnbaan en haar laage bezigheden
 Met eenen enklen stap in 't glorieperk zal treden,
 En daar in heel den stoet van Romes Heldenrij
 Geen enklen stervling zien, die grooter is dan hij.

Tuig Monc! — Ascuë! tuig hoe groot de Held moest wezen,
 Die 't magtig Albion voor zijnen arm deed vrezén!
 Grootmoedige d'Etré! herhaal, na uwen dood
 De grootsche lofspraak op uw' grooten Strijdgenoot!
 Dat Chattam van zijn daën en dapperheid getuige!
 Rochester zich op nieuw voor zijn' verwinnar buige!
 Dat hem de ondankbre Deen de schitterndste Eerkroonbiè,
 Met Tunis, met Algiers, en 't roofziek Tripoli!
 Dat Spanjes Monarchij op zijn gebeente wene!
 Het brandend Afrika zich met dien toon vereëne!
 Amerika zijn' naam met diepen eerbied noem'!
 Het Asiatisch strand weërgalme van zijn' roem!
 En, heel het Aardrijk om, Rivieren, Zeën, Meiren,
 Den temmer van hunn' trots, Gods Stedehouder, eeren,
 Zijn

Zijn daên vermelden aan het jongste Nageslacht,
 Daar 't Vaderland een' zoon, Natuur een' Held van wacht! —
 o Morgenbaarend Oost! o Westen! Zuiden! Noorden!
 Nog rolt de groote naam van Ruiters langs uw boorden,
 Van Ruiters, Nederlands Held — bij al den wrok van 't Lot,
 Uw schrik, uw 'Teugel, uw Verwinnaar, of uw God!

Dan wien, wien voegt het meêr, rechtaarte Batavieren!
 De kruin van uwen Held met eeuwig goud te sieren,
 Dan u, die door zijn Deugd ten top van eer gevoerd,
 Vier Waerelddeelen aan uw zege zaagt gefnoerd? —
 o Eeuw van onzen roem en onvergangbre Glorie!
 o Schitterende plek in Nederlands Historie!
 Toen de onverfaagde Belg, door de eer alleen bezielde,
 Europaas Evenaar in staalen vuisten hield;
 Hier 't snood verkrachte Recht den scepiter gaf in handen,
 Daar 't hoofd verplette van gekroonde Dwingelanden,
 En 't verstgeleegen strand zijn trouw en kloek beleid
 Geen minder eer bewees dan aan zijn dapperheid! —
 Dat aanzien, dat gezag — en zoudt gij 't ooit vergeten? —
 Hebt ge aan uw' grootsten Held, uw' Ruiters, dank te weten.
 Geheel zijn aanzien was aan uwen roem verpand;
 Zijn loon, zijn heerlijkst loon, bleef de eer van 't Vaderland;
 Voor

Voor haar, voor haar alleen zaagt gij hem lauwrēn plukken,
 Voor haar zich aan 't gestreel der teérste Gade ontrukken.
 Hij had, als Regulus voor Romes heil weleer,
 Waar 't uwen luister gold, geen Gade of Kindren meer!
 Wie deed voor uwe Vlag vereēnde Koningrijken,
 Tot driewerf binnen 't jaar, de trotsche Vlaggen strijken?
 Wie rukte ooit met een vloot, zo kleen, Euroop op zij',
 En bliksemde de zee aan Neērlands heerschappij? —
 Schouw heel de keten na van zo veel groote daaden —
 Waar schuilt een enkele vlek, die zijnen roem kan schaden?
 Dat Albion, ontgloeid door al den wrok der hel,
 Dat zelfs die weērp partij hier 't wroegend vonnis vell'
 Geen toeval, geen geluk, heeft hem dien lof verkregen,
 De Ruiters was de bron en Schepper van zijn' zegen;
 Zij was altijd de vrucht van zijne dapperheid,
 De teelt van zijne deugd, 't gevolg van zijn beleid.
 Zijn grootheid, boven 't lot oneindig ver verheven,
 Heeft in den felsten ramp den schoonsten glans gegeven.
 De waare Deugd blijft deugd, schoon haar de nood beknelt. —
 De Ruiters op de vlucht bleef Neērlands grootsten Held!
 In voor- en tegenspoed aan 't Vaderland geheiligd,
 Heeft Ruiters Neērlands roem al vluchtende beveiligd,
 Zijn grootste Nederlaag in een triump verkeerd,
 Het noodlot stand geboēn, en 't Noodlot overheerd! —

Zie

Zie daar uw' Landgenoot, uw' Held — den Held der aarde! —
 o Dierbaar Vaderland! verhef u op zijn waarde!
 Wie ooit voor uw belang zo grootsch zijn' pligt volbragt,
 Zij zeker van uw liefde en die van 't nageflacht!
 Hoe dikwerf zag men u, in uw beschreven Vaadren,
 Met traanen op 't gelaat, den Held al zegnend naadren,
 En noemen, daar uw hand hem 't schittrendst eergoud bood,
 De onwrikbre vuist des Staats, de ziel van Neêrlands Vloot?
 't Bezielde Marmer spreekte, o IJstad! in uw Kooren,
 Het doe uw dankbaarheid den laatsten Naneef horen,
 En toon den Vreemdeling, die op zijn praalgraf staart,
 Hoe uw grootmoedigheid uw' rijkdom evenaart!
 Maar waan niet, dat al 't goud zijn deugd naar eisch kan lonen—
 Dit denkbeeld, hem onwaard, zou zijn gedachten honen.
 Hij zelf heeft aan zijn' naam een schooner praalgesticht,
 Zo ver uw wimpel waait, voor eeuwig opgericht. —
 Neen, Neêrland! eedler loon blijft hij van u verwachten.
 Hij liet aan u zijn' roem voor al uw Nageflachten,
 Zijn' roem — de onsterflijke eer van u, mijn Vaderland!
 Zij werd aan ons vertrouwd als een geheiligd Pand. —
 Dat elk, die Ruiter noem, het best geschenk der aarde,
 Den prijs van vrij te zijn, gevoele in al zijn waarde,
 Zich aan het Vaderland met d'eigen ijver wij',
 Zijn voorbeeld volge, en hem in grootheid waardig zij!

T W E E.

T W E E D E Z A N G .

't **I**s groot , 't is edel , in het barnen der gevaaren ,
De Scipioos in moed en krijgsdeugd te evenaaren ;
Maar grooter , eedler nog , als de eigen sterveling ,
Die als de dagtoorts blinkt in een' verheven kring ,
En om zijn dapperheid van 't aardrijk wordt geprezen ,
Ook in de laagste hut een edel mensch zou wezen .
Hoe schel de Krijgsroem klink' , dit zegt oneindig meer !
Gheel een Vaderland kniel' voor zijn' Redder neêr ,
Zijn lof , te midden van een' wierook zo verheven ,
Wordt door den kleenen kring zijns Vaderlands omschreven .
Hoe schoon die glorie zij — hoe streelend haar geneucht —
Een hooger loon verwacht den waaren vriend der deugd ,
Wiens daaden , altijd met zijn hart gelijk bevonden ,
Aan stand , aan toeval , noch aan tijdkring zijn verbonden ,
Zijn roem is aan geen volk of Vaderland bepaald ;
Hij heeft triumpfen voor het waereldrond behaald ,
En welk een landstreek hem het eerst haar taal deed horen ,
Het zij hij Belg of Brit , of Spanjaard werd geboren ,
Zijn deugd behoort aan hem , zijn volksnaam aan 't geval ,
Zijn eer aan 't menschedom , en zijn grootheid aan 't Heelal .
o Gij ,

o Gij, die juichend (staêg getrouwe Lichtontsteker;
 Rechtschappen Wijsgeer, onvermoeide Deugdenkweker)
 In elk verdienstlijk hart een' waaren broeder vindt,
 In elke blanke ziel een teedre zuster mint;
 Die de ondeugd nimmer vleit, al treedt ze op malsche roozen,
 Al heeft ze zich ten troon een vorstlijk hart gekozen;
 Maar de ongesierde deugd uw eerbied waardig keurt,
 Ook daar ze op doornen rust of in woestijnen treurt;
 Gij, wien de wijsheid in haar Koor heeft aangenomen,
 Die Rome in Sparta vindt, en Sparta weêr in Rome;
 Die door geen eigenliefde of valschen waan misleid,
 Den slagboom vallen zaagt, die volk van volken scheidt,
 En sints in 't groot Heelal, nu voor uw oog ontfloten,
 Een volk ziet, een gezin van Togh- en Lot-genooten,
 Duld dat mijn schaamle toon in uwe Leercel dring' —
 't Is thans voor u alleen dat ik de Ruiter zing.
 'k Heb voor mijn Vaderland zijne oorlogsdaên gezongen;
 'k Heb voor den Nagebuur in hem onze eer voldongen;
 Gij eischt den lof der deugd — tred toe, geniet uw' wensch,
 Mijn lied maalt voor 't Heelal in hem den eedlen mensch.
 Ook in den kleenen kring van 't huis- en burger-leven,
 Is Ruiter waarlijk groot. is hij een Held gebleven! —

o Eer-

o Eerste Tromp! o Held! aan wiens rechtſchapeu moed
 Geheel een Vaderland erkentlijk hulde doet;
 Het belge uw grootheid niet, die ik eerbiedig roeme,
 Dat ik de Ruiters de eer van Neêrlands Helden noeme.
 'k Erken verdienſte alom, en juiche in uw waardij —
 Ligt ſtondt ge, aan 't hoofd eens heirs, elkaër in waarde op zij',
 En, wie het vonnis aan de Ruiters zij' durf vellen,
 Mijn Nimf zal uwen naam bij de eerſte naamen tellen.
 Haar Lier zij laag geſtemd, en klinge minder ſchoon
 Maar vuige vleierij misvormde nooit haar' toon —
 Denk, denk niet, dat zij, door afgodieſch vuur ontſtoken,
 Voor 't eerſt die ſnoode peſt op Ruiters aſch zou roken!
 Neen, Ruiters, Ruiters zelf heeft bij uw Lijk geſchreid;
 Zijn traan was de eerſte leus van uwe onſterflijkheid.
 Hij wenschte — o eedle wensch, de ſchoonſte zege waardig! —
 Doordrongen van uw' roem, voor zich slechts onrechtvaardig;
 Maar gloeiend voor 't belang van haardſtede en altaar,
 Dat hij tot Neêrlands heil voor u geſtorven waar',
 En ligt zal aan uw kroon, hoe fier uw roem moog' klinken,
 Geen ſchooner parel, dan die wensch van Ruiters, blinken —
 Zie daar den aart eens Helds! — Hij ſchat zich zelf gering;
 Maar voelt en prijst de deugd in elken ſterveling,
 En, ſchoon het aardrijk in zijn Loffpraak uit moog' breken,
 Hij hoort alleen zijn' pligt in al die ſtemmen ſpreken. —

Hoe rijk een glorie-zon, o Tromp! uwe tombe omstraalt,
Uw roem is aan de zee, de woeste zee, bepaald.

Maar, in den kleensten kring van 't huis-en burger-leven,
Is Ruiter waarlijk groot, is hij een Held gebleven! —

Getrouw aan elken pligt door heel zijn leven heen,
Vond hij geen taak te groot, noch ooit een deugd te kleen,
En wien de waereld tot een Schouwburg was beschoren,
Scheen in den teêrsten band voor 't stil geluk geboren.

Nu enkel Vader, dan weêr louter Echtgenoot,
Van heel 't gezin geliefd, en altijd even groot,
Vond Ruiter, in zijn keus naar iedren pligt te voegen,
Zijn grootheid en zijn vreugd, zijn eer en vergenoegen.
Zijn heil bleef ongekreukt, wat hem te beurte viel. —

De bron van 't waar geluk sprong in zijn eigen ziel.
De mindre stervling moog' van 't lot zijn' loon verwachten,
Hij was zichzelve ten loon, en kon het lot verachten;
En 't zij de barre zee, door een' orkaan beroerd,
Hem langs den open muil des zwartsten afgronds voert,
Of hem een lieve Gaâ haar woning ziet betreden,
Zijn kalm geweten schiep die beiden tot een Eden. —
Zo vindt de blanke Deugd, in voorspoed en in smart,
Op doorn — en rooze-paên, een' hemel in haar hart,

Ea

En , schoon niets buiten haar dien schat haar kan ontfelen ,
Doet ze al , wat haar omringt , in haaren zegen deelen.

Roem , Vriendſchap ! Hemelgaaf ! op Ruiters eedlen aart ! —
Wie heeft uw wetten ooit met zulk een trouw bewaard ?
Wie is , toen duizenden uw rechten eerloos ſchonden ,
Ten toetſteen van den nood zo waarlijk vriend bevonden ? —
o Tweede Tromp ! uw trots had Ruiters fel gehoond ,
Zijn zegepraal vernield , zijn vriendſchap ſnood beloond —
Een Held vergeeft niet ligt hun , die zijn' roem weêrſtreven ,
Maar Ruiters kon ook u zijn nederlaag vergeven ! —
Hem riep zijn Vaderland , alom benepen , aan :
Dat oogenblik verzwolg den hoon , hem aangedaan ,
En , hoe onwaardig hem uwe eerezucht had beledigd ,
Hij zag een' vriend in elk , die 't Vaderland verdedigt.
't Geluk , meer dan de deugd door 't Menschdom aangebeên ,
Vloeie op de harten in van 't weifelziek gemeen ;
Wie eenmaal zijnen vriend in Ruiters moegt aanschouwen ,
Kon , van 't Heelal geſchuuwd , op Ruiters vriendſchap bouwen.
Gij ſchrandere de Wit ! eens Neêrlands toeverlaſt !
Gij , Zeeheld op de Vloot , en Staatsman in den Raad !
Om wiens te vroegen dood de Vrijheid ſteeds zal treuren ;
Wien 't ſchaamrood 's Gravenhage onmenſchlijk zag verſcheu-

En van dat eigen Volk, wiens heil uw ijver zoekt,
 Misleid, verraên, vermoord, gefchonden, en vervloekt. —
 Een reeks Lafhartigen moge u met hoon beladen,
 En, daar hun hart u eert, uw doelwit kunstig smaden;
 Elk zie 't Gedrocht in u, dat ambt en staat verflindt;
 De Ruiters bleef ook toen uw' voorspraak en uw' Vrind.
 Hij dorst, waar alles zweeg, uw moed en deugd verheffen,
 De bliksem kon uw kruin, maar niet zijn grootheid treffen,
 En, schoon geheel een Volk voor 't rijzend licht zich boog,
 Uw nacht blonk schooner dan die morgen in zijn oog.

o Gij, die, uit het bloed eens Bataviërs gesproten,
 U toewijdt aan den roem van uwe Landgenooten,
 Die heel uw aanzijn voor een Vaderland besteedt,
 Dat uw waardij miskent, en uwen dienst vergeet;
 Zo ge immer wanen mogt, dat zulk een slinks belonen,
 Dat ooit een Vaderland den waaren Held kon honen,
 Of 't gruwzaamst doelwit, aan uw eerlijk hart volvoerd,
 Den duuren eed verbrak, dien ge eens aan Neêrland zwoert,
 Aanschouw de Ruiters — bloos! — en lijdt gij onrechtvaardig —
 Bescherm ondankbren, juich, en blijf u zelve waardig!

Is't mogelijk! — Ruiters! gij — ook gij werd eens miskend? —
 Gij, op wiens naam de Belg zijn brekende oogen wendt,
 En moedig 't hoofd verheft, als hem 't Heelal durft smaden? —
 Gij, Eedele! de vloot uws Vaderlands verraden!
 Een logen, zo ontzind, als haatlijk uitgedacht,
 Vond ingang bij een Graauw, door schandlijk goud verkracht. .
 Een laag bezielde drom verachte huurellingen
 Durft Ruiters woning met een woest geweld omringen!
 Die stille woning, welke een achtbre Tempel scheen,
 Die geen sieraên bezit van goud of elpenbeen,
 Maar aan een Godheid door het menschdom is gehuldigd,
 En al zijn' luister aan die Godheid is verschuldigd! . .
 Mijn zangster zwijgt en gruuwt van dit gevloekt tafreel —
 Zo snood eene euveldaad blijve aan den nacht ten deel! —
 Uw Held, mijn Vaderland! heeft, door uw' roem gedreven,
 Dien laster met zijn bloed voor eeuwig uitgewreven.

Nu rijst voor 't laatst, mijn toon! volding de Ruiters eer,
 En in uw' Held den lof der schoonste Godsdienst-leer;
 Die, hoe stoutmoedig haar de dwaaling moog' verachten,
 Geen deugd ooit tegenstond, maar ze allen leert betrachten.
 Voltaire! . . . is't mogelijk! . . . gij, begaafd vernuft! ook gij
 Zet aan zo snood een blaam uw tovend dichtvuur bij!

Durft gij met al de praal der schoonste kunst beweren ,
 Dat Jesus achtbre leer de menschheid zou verneeren ,
 En van den Held , wiens hart eerbiedig voor haar blaakt ,
 Een' rillend' Dweper , een' verachtlijk' Bloodaart maakt ? —
 Hoe ! trof de Ruiters naam op Ferney nooit uwe ooren ?
 Kon de eerezucht in uw hart de stem der waarheid smoren ?
 Dat dan bij al den roem , door uw vernuft gegaërt ,
 Dat dan uw asch nog bloos , dat ge immer Dichter waart !
 Wat ge aan een' Godsdienst , zo verheven , moogt betwisten ,
 De Ruiter was een Held , de Ruiter was een Christen !
 Een Christen ? — ja , zo ooit een Christen heeft geleefd ,
 Hij was het , die ook hier het heerlijkst voorbeeld geeft ,
 Hij , die , bij al den glans van zo veel krijgsbedrijven ,
 Met recht aan zich alleen zijn grootheid toe kon schrijven .
 Waar heeft ooit sterfeling alom zo veel verricht ,
 Die minder aan het lot dan Ruiter was verplicht ? —
 Ja , eedle ! wie ooit roem op eigen grootheid droegen ,
 Aan u , aan u alleen , zou deze lofspraak voegen :
 „ Ik heb mijzelf' gevormd , en aan mijn' arm alleen
 „ Behoort de volle roem van al mijn' krijgstropheen !
 „ 'k Heb waereldeelen van mijn daaden doen getuigen ;
 „ De trots van Koningen voor mij in 't stof zien buigen ;
 „ En , waar menschlievendheid mijn moedig hart bestreed ,
 „ Was mijn' deugd het zwaard , dat volkren zwichten deed .
 „ Ge-

„ Gelliefkoosd , aangebeén van Christnen en Barbaaren ,
 „ Vervulde ik 't waereldrond met mijn bewonderaaren ! —
 „ De woestheid boog voor mij — de roofzieke Afrikaan
 „ Bqod mij geschenken bij zijn streelendste Eerkroon aan,
 „ En had mijn nedrig hart die praal niet afgeslagen ,
 „ Ik waar' gelijk een God , zijn wijken ongedragen —
 „ Jalwaar, waarschuilt het strand, daar nooit wijnroemverrees,
 „ Dat mijne zegepraal, mijn Deugd geen eer bewees" ? —
 o Belgen! schoon die roem der waereld zij gebleken,
 Hoort ge in die trotsche taal uw' Held, uw' Ruiterspreken? —
 Neen! nimmer heeft zijn mond die klanken voortgebracht.
 Nooit heeft dit denkbeeld in zijn groote ziel vernacht:
 Den luister zijner daén moog' volk bij volk verhogen,
 Hij bleef een nietig mensch, een stervling, in zijne oogen
 En de onverwonnen Held, in zegepraal geleid,
 Verwon zich zelve nog door blanke nedrigheid! —
 o Gij, die, in den glans van hooger zwaer gezeten,
 Ligt menschelijke deugd voor zwakheid hebt versleten,
 Schouw, schittrend Engelenheir! schouw juichend op onze aard'.
 De Ruiters was een mensch maar is uwe aandacht waard!
 Zie uw' Natuurgenoot, ten top van eer gestegen —
 Hier op zijn knieën voor de Godheid neêrgezegen,
 Den bijstand smeeken van dien wenk, die 't Alregeert; —
 Daar, waar geheel een volk in hem zijn' Redder eert,

Te midden van een' lof, de loon van 't heerlijkst strijden,
 In traanen smelten en dien lof der Godheid wijden. —
 Grootmoedig klein, verbaasd, dat hij dien roem geniet,
 Die slechts één' pligt volbragt, en duizend pligten ziet.
 o Heerlijk voorbeeld voor de jongste Nageslachten!
 Een Held, die alles van zijn' arm alleen kon wachten,
 En, zegevierend, niets verplicht was aan het Lot,
 Zocht al zijn hulp en loon in d'eigen wenk van God! —
 Zo blinkt de Seraf door het ruim der Hemeldaken —
 Hij schijnt in aller oog de oneindigheid te raken,
 Maar staart op hooger glans, en, zwijmende in zijn niet,
 Voelt hij zijn grootheid slechts, als hij Gods aanschijn ziet.
 Nuzwijg, mijn Zangster! zwijg! — geschikt voor laager orden
 Zou Ruiters ligt een God, en gij afgodisch worden —
 Zwijg, tot de Jongste-dag, in 't aanschijn van 't Heelal,
 Den weërgalm van uw Lied voor God herhalen zal! —

En gij, doorluchte Schim! zo ge, in een eedler leven
 Nog kennis draagt van 't geen op aarde wordt bedreven,
 En ge, in dit Schouwtoneel van laagheid, hoon en schand,
 Niet meer erkennen mogt uw roemrijk Vaderland,
 Hoor dan uwe eeuwige eer van onze lippen vloeien!
 Zie aller harten op uw' enklen naam ontgloeien! —

o Gij,

o Gij, wiensziel zo teêr voor Neêrlands grootheid was,
 Wij juichen in uw' roem, al weenende op uwe asch! —
 Wie deugd waardeeren kan, is niet geheel verftoten. —
 Ach! — zont uw Vaderland — gij hebt nog Landgenooten,
 Nog waare Belgen, die, bij al den keer van 't Lot,
 Getrouw zijn aan hunn' roem, hun vrijheid en hunn' God;
 En, om zo blank een trouw voor 't Nageslacht te staven,
 Hun laatste druppel bloeds met vreugd ten besten gaven! —
 Schouw op die Eedlen met een oog van liefde neêr!
 Smeek, om hun deugd, dat de Eeuw, door u vereeuwigd, keer,
 En Neêrlands grootheid weêr in Neêrland word' gevonden! —
 Ja, Eedle! uw ziel is nog aan Neêrlands roem verbonden;
 Gij deelde in onzen smaad, toen op uw smeekgebeên
 Een straal van d'ouden roem om Zoutmans wimpel scheen. . .
 o Held! o Ruitcr! Zon voor Neêrland in het duister!
 o Schepper, onder God, van Neêrlands hoogsten luister!
 Gij blijft de vreugd van elk, die 't Vaderland bemint,
 Als hij uw weergaê zoekt — maar slechts uw lijkbus vindt!

L'éloge des grands Hommes est la Leçon du monde.

A A N T E K E N I N G .

Indien ik alle de daaden van de RUITER, daar in mijne zangen op gedoeld wordt. met gezag wilde staven, zouden mijne aantekeningen in uitgebreidheid mijn Dichtstuk zelf overtreffen. Ik onderstel dat alle mijne Lezers met de geschiedenis van RUITER bekend zijn. Om echter iets aan te voeren, dat aan de Nationale Eigenliefde noch hoogmoed kan toegeschreven worden, laat ik hier de woorden van een voortreffelijken Buitenlander volgen. De meeste daaden van de RUITER, die men tot verstand mijner vaerzen nodig heeft, komen 'er in voor, endit getuignis zegt te meer, om dat het tot een' Noot verstrekt in de Lofreden van Duguay - Trouin, een van Vrankrijks doorluchtigste Zeehelden, diende Schrijver bezig was te verheffen „ RHUITER est le plus grand homme de mer qu'ait produit la Hollande. Il naquit à Flessingue en 1607. Dès l'âge de onze ans il servit sur mer, & commença par être mousse de vaisseau On ose dire, qu'il n' en étoit que plus grand ; & chez des republicains , il n' en fut que plus respecté. Il devint successivement Capitaine de vaisseau, Commandeur, Contre - Amiral, Vice - Amiral & enfin Lieutenant Amiral Général des Provinces - Unies. Il se rendit célèbre sur toutes les Mers, & mourut en 1676, d'un coup de canon qu'il reçut dans la seconde bataille contre la flotte Française, devant la ville d'Agouste en Sicile Tous ceux qui connurent ce grand homme, s'empressèrent à honorer son mérite. Le Roi de Denemark lui donna une pension & des Lettres de Noblesse Les barbares sur les côtes d'Afrique, pleins d'admiration pour sa valeur, voulurent qu'il entrât dans leur ville en triomphe. D'Etrees qui avoit combattu contre lui, écrivit en 1673. à Colbert : Je voudrois avoir payé de ma vie la gloire que RHUITER vient d'acquérir. Le Conseil d' Espagne lui donne le titre & les patentes de Duc. Louis XIV. fut affligé de sa mort ; & comme on lui représentoit qu'il étoit délivré d'un ennemi dangereux : on ne peut s'empêcher, dit - il, d'être sensible à la mort d'un grand homme. La Hollande, qui l'avoit comblé d'honneur pendant sa vie, lui fit dresser après sa mort un monument. Sa memoire y est encore dans la plus grande vénération. Puisse un pareil exemple exciter l'émulation chez tous les Peuples où le nom de Rhuitier sera connu ! THOMAS, Eloge de Duguay - Trouin.

L I E R -

L I E R Z A N G
 O P
 D E R U I T E R.
 D O O R
 M^R. R H I J N V I S F E I T H ,

A E N W I E N D E Z I L V E R E N E E R P E N N I N G I S
 T O E G E W E E Z E N ;

*In de JAERLIJKSCHE VERGADERING, gehouden
 den xi. van Bloemaend 1785.*

Wie is die Stervling, op wiens schoudren
 Een Volk zijn' roem vertrouwt? — die Held,
 Die, voor een lange rij van Oudren
 Zijn Deugden en Triumfen telt? —
 Die, eer een jaarkring is gesloten,
 Vereende Koninglijke Vlooten
 Tot driemaal met een' wenk bedwingt,
 En, in het barnen der gevaaren
 Den ijsren Scepter van de baaren
 Aan 't siddrend Albion ontwingt? —

De

De Grootheid baant hem nieuwe wegen.

De zege licht zijn kielen voor.

Wat woedend noodlot hem bejegen',

Hij breekt 'er met zijn donders door.

De fierheid blikkert op zijn wezen.

De moed is uit zijn oog te lezen ,

Rechtvaardigheid bestiert zijn daên. —

Een Vaderland verheft zijn waarde,

En 't onherbergzaamst oord der aarde

Vangt op zijn' naam een' lofzang aan.

Hier rijst een Troon op zijn bevelen,

En schijnt op de eeuwigheid gegrond;

Daar zwijmelt voor zijn Zee-kasteelen

Een Zetel, die op rotsen stond. —

Europaas Schepter-voerers staven

Zijn' roem met vorstelijke gaven,

En oogsten van hun giften eer —

En de Afrikaansche plunder-stranden

Zien in den Held een Godheid landen,

En knielen voor zijn grootheid neêr.

De

De Zee, die, onder 't grootsch bedwingen

Hem haaren erbbied waardig schat,

Omvat zijn' roem met de eigen kringen

Daar zij den Aardkloot mede omvat. —

De Waarheid durft zijn' lof vermelden,

Zij heeft aan 't hoofd der waare Helden

Zijn' naam voor de Eeuwigheid geboekt.

En de eigen naam vertoont den stempel

Der Deugd, die in haar' achtbren Tempel

Vergeefs een eedler stervling zoekt.

o Vaderland, te recht vermeten

In zee bij zee op uw gebied!

Zoudt gij uw' grootsten Held vergeten?

Noemt reeds uw hart de Ruiters niet? —

o Ja, ik zie uw traanen vloeien —

De paalen, die zijne asch besproeien,

Getuigen wat hij heeft verricht. —

o Dankbre Belg! die eedle smarte,

Die stomme taal van 't zwellend harte,

Verdooft het klinkendst lofgedicht!

Met

Met recht verheft ge u op zijn' luister —
 Doorzoek vrij 's Waerelds Heldenrij,
 Bij hem wordt Griek en Romer duister,
 Gij vindt geen' Held zo groot als hij! —
 Geen' Held die voor zijn Landgenooten
 Zijn bloed zo heerlijk heeft vergoten —
 Geen' Held zo rijk in certropheën —
 Geen' Held, die voor uw Vlag kon beven,
 Waar hem zijn eigen roemrijk leven
 Geen enkele poging waardig scheen.

Zo ooit de trotsche stem der Volken
 Uw magt beschimpt, uw krijgsdeugd hoont —
 De Nijd herzinkt in 's afgronds kolken,
 Wanneer gij de asch van Ruiters toont —
 Van Ruiters, wien de Belg kon telen,
 Die in het oog van Waereld-deelen
 Een God gelek in menschenschijn —
 Van Ruiters, die, op duizend paden,
 Getoond heeft in ontelbre daaden,
 Hoe groot een Batavier kan zijn!

Dat

Dat andren Cefars tombe fieren —

Ik staar zijn grootheid aan, en ween —

'k Bewonder in zijn zegevieren

De blindheid van 't geluk alleen.

't Geluk in de uitkomst, hier beneden,

Door 't blinde Menschdom aangebeden,

Vormt dikwerf den Veroveraar —

't Geluk; dat snoodaarts durft belonen,

Dat op schavotten voert of troonen,

Den Held maakt of den Moordenaar.

Neen! hooger klimt de Ruiters waarde,

't Geluk heeft nooit zijn taak verricht —

Hij is zijn' roem, aan 't eind' der aarde,

Zich zelv', alleen zich zelv', verplicht.

Geen afkomst kon hem aan doen hangen,

Geen goud de plaats van deugd vervangen —

Met niets, dan met zijn' moed bedeed,

Heeft Ruiter 't hachlijkst spoor gekozen

Zichzelv' geschapen, 't goud doen blozen,

En d'adel uit zijn deugd geteeld.

Ven

Van hier die kracht, hem bij gebleven,
 Waar minder stervling 't Noodlot vreest —
 De Deugd is boven 't lot verheven,
 Zij blinkt in wrangen onspoed 't meest.
 Een Marius, beroofd van vrienden,
 Carthago! op uw puin te vinden,
 Heeft meêr, dat mijn bewondring roert,
 Dan Marius, in blijder uren,
 Door Romes schaterende muuren
 Op een Triumfkar omgevoerd.

Zo moest de nood den Held verrijken
 Hoe fel een storm zijn kiel bestreê —
 De ontstoken Zee zag Ruiters wijken,
 Maar heel zijn roem week met hem meê —
 De vijand twijffelt, of zijn zegen
 Zo grootsch een Neêrlaag op kan wegen,
 En hoort, dat hem 't Heelal verlaat —
 Zo wijkt de Donder in den hoogen,
 Maar blijft de stem van 't Alvermogen,
 Die woud en rots te morsel slaat.

o Heer-

o Heerlijk voorwerp mijner zangen!

Waar vindt mijn Nimf geen nieuwe stof? —

Mijn taak is naauwlijks aangevangen,

En reeds verzink ik in uw' lof! —

In 't Oosten, Westen, Zuiden, Noorden,

Aan 's Waerelds halfverschroide boorden,

Alom zie ik uw Eerzuil staan —

o Neérlands Held! o roem der Helden!

Wat lied kan uw waardij vermelden?

Wie volgt u op uw gloriebaan? —

Vergeefsch poge ik de snaar te dwingen,

Zij weigert mij een' toon, zo hoog —

Mijn Lier kan halve Goden zingen,

Maar Ruiterschemert voor mijn oog! —

Uit de allerlaagste bezigheden

Het Eerspoor ijlings ingetreden,

Held, Wijsgeer, Vader, Echtgenoot,

Vriend, Burger, Christen — alles tevens!

Een waardig perk voor duizend levens —

En altijd Ruiters — altijd groot!

o Gij, zo duur aan hem verbonden,
 Gij, Nederland! vervang mijn Lied —
 Verhef zijn Deugd uit duizend monden,
 Zo ver de Zee uw wimpels ziet! — —
 Neen! — eedler loon moet hij verwerven;
 Hij waande voor een kroost te sterven
 Dat voor geen Volk op aarde zwicht —
 Dat elk van ons dien waan rechtvaardig'! —
 Zie daar een loon zijn grootheid waardig,
 Zie daar zijn heerlijkst lofgedicht!

*Virtus repulsae rescia sordidas
 Intaminatis fulget honoribus.*

HORATIUS.

AAN DEN

H E E R E

MR. RHIJNVIS FEITH (*).

Verrukkend Zanger! die in uw vergoden lier,
 Bedeeld met hemelkracht en zwier,
 Den geest van Pindarus zo roemrijk doet herleeven;
 Die, daar ge, op zijnen toon, van laatre Helden zingt,
 De harten naar uw snaaren dwingt,
 En 't voorwerp uwer Kuust de onsterflijkheid kunt geeven :
 Wat

(*) Dit Dichtstukje, 't welk men gemeend heeft tot de beide voorgaende Prijsvaerzen te veel betrekking te hebben, om 't zelve, schoon aan een bijzonder persoon ingericht, hier geen plaets te geeven, is in de buitengewoone groote Vergadering van den 6. December 1786 door den Heer J. DE KRUYFF uitgesproken, ter gelegenheid dat zijn Ed., als toenmalige Voorzitter des Genootschaps, in naeme der Bestuurderen den Heere FEITH een getuigschrift op Pergament overhandigde, waer bij authentiecq verklaerd werd : „ Dat gemelden Heer Mr. RHIJNVIS FEITH, in de Jaerlijcke Vergadering van den 11den van Bloemaend des jaers 1785., op het eerst geplaeiste Stuk de gewoone Gouden Eerepenning, en op het tweede Stuk de gewoonen Zilveren Eerepenning is toegewezen, maer dat zijn Ed. van deeze beide hem toegekende Medailjes edelmoediglijk heeft afstand gedaen?.

Aen dit getuigschrift was met witte en roode zijden Linten hangende een afdruk des Stempels van den gewoonen Eerepenning in rooden wasche, geplaeist in een Zilveren Doos, waarop gegraveerd de Beeldtenis van den Admiraal de Ruiter, en het omschrift

MET DERZEN VEREBUWICD.

Wat drong U, by 't bezit van zo veel Eertrophcën,
 Nog eens het Kunstperk in te treën,
Een' nieuwen Eerestrijd zeeghaftig aantevangen?
 Wat goddelijke kracht bezielde U in dien strijd,
 Der deugd en 't Vaderland gewijd?
 Wat kracht — dan beider min, de ziel van al uw zangen?

Ja, dat een lager geest alleen zich zelve zing',
 En, als om loon, naar lauwrēn ding',
Het edel heldenvuur, dat in uw' boezem blaakte,
 Ontstak zich aan den gloed van 't reinst en fijnst gevoel,
 Ontvlamde bij een hoger doel;
 't Was 't zelfde hemelsch vuur, dat Ruitcr Ruitcr maakte.

De kracht van zijn bestaan, aan 't heil der aard verpand,
 Was liefde voor zijn Vaderland;
 Zij, die, door deugd bevrucht, de moeder is der Helden,
 Zij, die een groote ziel, door haaren geest geroerd,
 Als boven 't zwak der menschheid voert,
 Zij wrocht zijn wonderdaën, wier glorie de eeuwen melden.

En

En wie, dan zij alleen, blies ook uw kunstdrift aan?

Gij zaagt het heil uws Lands verraên,

Den Belgechoond, veracht, — zijn' fieren moed verdrukken;

Wij eischten Ruiters lof, ten tegengift dier schand,

Het speeltuig gloeide U in de hand,

En de eigen grootsche drift schiep uwe meesterstukken.

Hoe werd bij hunnen klank dat heilig vuur versterkt,

Uw kunst door hooger kracht bewerkt?

Daar Ge in den lof uw's Hølds ook dien der deugd mogt zien-

Gewis, het vol gezicht van haar aanbidlijk schoon (gen!

Gaf uw verheven lied den toon,

En uw verrukte ziel 't gevoel der Hemelingen.

Weg ijdele Gloriekroon, weg schittrend eermetaal,

Hoe krachtloos is uw gouden praal

Om, bij zo steile vlucht, op zijnen glans te staaren?

Neen, Kunstheld! neen, uw geest steeg brandend naar om

Verloor de wereld uit het oog, (hoog,

En schein, als 't waar', zijn' zang met Englenzang te paaren.

Van daar terug gedaald , vondt Ge U de kroon bereid ,
Maar weigert haar in nedrigheid ;
Zij was uw doelwit niet , en moest uw loon niet wezen ;
De deugd en 't Vaderland. — zie daar , voor wie gij zongt ,
Wier roem gij in uw' *Held* vullongt ,
Triumf ! uw fiere kunst VEREEUWIGT U MET DEEZEN .

. J. D. K.

P R I J S V A E R Z E N ,

B E H E L Z E N D E :

GEORGE WASHINGTON.

P R I J S V A E R Z E N .

GEORGE WASHINGTON,

L I E R Z A N G ,

DOOR

DIRK ERKELENS,

AEN WIEN DE GOUDEN EERPENNING IS
TOEGEWEEZEN,

*In de BUITENGEWOONE VERGADERING, gehouden
den vi. van Wintermaend 1786.*

E ischt gij, verheven dichtren rij!

Der Seraphijnen Zangvermogen

Voor uwen *Washington*? eischt gij

Dat Englen hier zijn' roem verhoogen?

Begeert gij van der Zangren stoet,

Gelijk uw Held zijn deugd zijn' moed

Ver boven 't sterflijk zwak door hooger kragt deed stijgen,

Dat zij, dier deugd, dien moed ten prijs,

Hann' toon verheffen op der Hemelburgren wijs?

Dat allen lagren zang voor *Washington* zal zwijgen?

C 5

Uw

Uw kiesch gehoor, aen hemelval
 Gewoon, verlangt, dat stervelingen
 Uw' Held, bewonderd van 't heelal,
 Op bovenmaensche toonen zingen:
 De Rulter, groot als Washington,
 Dien F E I T H alleen bezingen kon,
 Een Dichter voor den roem van Neêrlands held geboren:
 Ja Ruiter's lof, zoo grootsch, zoo schoon,
 Door grooten F E I T H gesteld op Goddelijken toon,
 Doet u, wie zing of zwijg, een zwakke zangstem hooren.

'k Treed egter, min bedeed met kunst,
 Maer met geen minder zugt voor Vrijheid,
 Het strijdperk in, al is 't om funst,
 'k Bewonder grootfcher zang met blijheid;
 Die vlam, die in mijn' boezem brandt,
 Die ijvergloed voor 't Vaderland,
 Vuurt ook mijn' dichtlust aen, ik zal de snaren drukken:
 't Verheven Voorwerp van mijn' Zang
 Voert mij met vasten tred in 't zorglijk kunstgedrang,
 Spoort mij met sterker drift om 't strijdperk in te rukken.

Komt

Komt , Dichters , komt , rukt met mij aan —
 De heirbaan opent reeds haer kringen;
 De kunstdrift zal geen lof ontfuen ;
 't Is grootsch naer zulk een' prijs te dingen —
 Mijn zangster streeft blijmoedig voort ;
 Door de eigen prikkels aengespoord ,
 Durft zij , op nieuw , om de eer der hoogste zege strijden ,
 De ware roem , der dichtren lust ,
 Duldt geen ontfelde lier , veracht de laffe rust ,
 En zal het heiligst vuur aan deugd en Vrijheid wijden.

Wat heeft uw naem , doorluchte Held !
 Doen rijzen bij uw Landgenooten ?
 Heeft vleierij uw' lof vermeld ?
 Waert ge in den kring der trotsche Grooten ?
 Stondt ge aan het hoofd der oppermagt ?
 Was 't volk verblind door trotsche pracht ?
 Of heeft de kragt van 't goud uw' roem ten topp' verheven ?
 Of heeft Voorouderlijke moed
 Te groot een denkbeeld van uw eigen deugd gevoed ?
 Deed uw te groot gezag elk voor uw wrackzucht beven ?
 Neen ,

Neen, ware grootheid — beter lof
 Is 't roerfel van mijn zwakke toonen;
 Geen schittring van een Vorstenhof,
 Geen glans van Koninglijke troonen,
 Bedwelmt — verblindt hier 't zwak gezigt —
 Een straël van 't eeuwig heilig licht
 Doet me in verrukkinge op verheven deugden staren,
 En vormt een schoon — een Godlijk beeld,
 Welks weêrglans in het hart een vuur een werking teelt,
 Die heel de ziel verrukt, bij 't roeren van de snaaren.

't Is 't kenmerk van een groote ziel,
 Alleen door deugd naer eer te trachten;
 En schoon de roem haer steeds beviel,
 Zij durft zich dien niet waerdig achten.
 De brave erkent zijn' duren pligt
 In alles, wat zijn hand verricht;
 Hij leeft voor 't Vaderland en zijn natuurgenoten,
 En, wat zijn arm ook moog' bestaen,
 De rust van 't blij gemoed brengt hem vergelding aen,
 Meer dan de gloriezucht aen trotsche weerdgrooten.

Dees

Dees trekken schetsen *Washington*,
Door heel zijn nut — en roemrijk leven,
Zie hem, bij 't rijzen van de zon,
Zich naer den akkerbouw begeven;
De kalme rust van 't vreedzaam hart,
In geen onnutte zorg verward,
Doet hem, verheugd van geest, zijn' vrijen grond betreden;
De vruchtbre teelt van 't welig veld,
Die, door gestaeghe vlijt, hem schat bij schatten telt,
Herschept den woesten grond in een bekoorlijk Eden,

Gelijk de noefte Batavier,
Uit overstroomde waterlanden,
Moerasch en struik en lis en wier,
Langs ingezonken oeverzanden,
In 't midden van het golf-geklots,
Het stormend zeegeweld ten trots,
Den Vaderlijken grond der diepte heeft ontogen,
En, door onafgebroken vlijt,
Met onweërstaenbren moed, in 't midden van den strijd,
Gevoerd heeft tot den top van schoonheid en vermogen;
Zoo

Zoo vormt ook *Washington*, aen 't hoofd
 Van onvermoeide Amerikanen,
 Door ijervuur, dat nimmer dooft,
 Van Wildernissen effen banen.
 Natuur tele, in het cenzaemste oord,
 Onmeetbre woefte bosfchen voort,
 Waer fchaduwē des doods in 't fcheëmrend duifter waren,
 Zijn kloek vernuft verwint haer hand,
 Hij velt den Eik ter neêr — de Ceder ploft in 't zand:
 Waer zich haer kruin verhief, daer golven koren airen.

Dus doet zijn erfelijke grond
 Den algemeenen voorspoed rijzen,
 Hoor — Hoor der fchaemlen lof, in 't rond,
 Zijn menschenliefde dankbaer prijzen.
 Hij, die hen ondersteunt en voedt,
 Als vrije burgers, op zijn goed
 Elk zijn bescheiden deel, zoo rijklijk, doet erlangen,
 Die, als hun Vader — als hun vriend —
 Voor aller welvaart zorgt, hen als zich zelv' bemint,
 Moet hier den besten lof, bij 't hoogste heil ontvangen.

Der

Der Belgen deugd beheerscht zijn ziel;
 Haer roem zij eeuwig hem beschooren;
 Haer schoon, dat Bato's kroost' beviel,
 Moest *Washington*, moest u bekoren.
 Menschlievendheid, der heemlen vreugd,
 Des aardrijks lust, de beste deugd,
 Die Englen, Goden vormt van lage stervelingen,
 Voert u ten topp' van 't hoogst geluk;
 Gij ziet uw's naesten leed, gij redt hem uit den drukk',
 Gij stort een traen — dankt God voor zoo veel zegeningen.

Wat zalig heil — wat heerlijk lot!
 Een worm mag 't beeld zijn 's Makers dragen —
 De mensch, de mensch gelijkt naer God —
 Aenbidlijk eeuwig welbehagen!
 Hij, die U boven al bemint,
 In 's naesten heil zijn' wellust vindt,
 -Zal op de onrustige aard' de zoetste kalmte smaken;
 Bij 't storten van een liefdetraen,
 Heft zijn verrukte ziel een' hemellofzang aen;
 -Hij tracht, op Englen wijs, Gods goedheid groot te maken.

Dan

P R I J S V A E R Z E N.

Dan — waer voert mij verbeelding heen?

Wat is, o mensch! wat is uw waerde?

Gij waent in 't starrenheir te tréén —

En — struikelt op een wanklende aerde —

Hoe hooger heil uw' geest verrukt,

Hoe 't stof u lager nederdrukt!

Gij smaekt der zaelgen vreugd, als ware uw strijd volftreden;

Stijgt hemelwaerd — ter zelfder uur

Kruipt ge, als een worm, in 't stof, en 't zwak van uw na-
(tuur,
Bedroeft uw ziel te meer, na zoo veel zaligheden.

Wat drift verhindert — stuit mijn' vaert,

En zwaeit den koers naer elders henen!

Waer heen? geen nood — de storm bedaert —

De noordstar, voor mijn oog' verdwenen,

Verschijnt op nieuw, met al haer' glans!

Wat licht verfiert den westertrans?

* Erken u *Washington*, o Leidstar van mijn poogen —

Nu op dat schitterend schoon getuurd —

Een' vasten koers gezet — de kiel regt aen gestuurd —

* Gaet wel — wij zijn 't gevaer van klip en bank onttoegen.

Hoe

Hoe glansrijk prijkt gij in den kring'
 Van uw gezellig huislijk leven!
 Uw wijsheid, dierbaer sterveling,
 Uw goedheid, nimmer moê van geven
 Doen u gelijk zijn aen de zon,
 Die, uit eene onuitputbre bronn',
 Al de aerd verlicht en voedt, door koesterende stralen.
 Hoe zalig, die in zulk een' stand,
 Tot nut zijn's evenmensch, in 't lieve Vaderland,
 In ongestoorde rust, een' vrijen aëm mag halen.

In stille rust'! — dit heilrijk zoet
 Mogt gij, met al zijn' wellust smaken,
 Ach, had der trotschen euvelmoed
 Het vuur des oorlogs nooit doen blaken
 In zulk een vroêgezind gewest! —
 Maer neen — een Vrij gemeenebest
 Moest, in Amerika, met magt en luister, rijzen,
 En, heel zijn' oorsprong, zijn bestaen
 Aen u verschuldigd zijn; al de aerde moest uw daën,
 Uw nooit bezweken deugd, onsterflijke eer bewijzen.

Daer nadert Heerschzucht, met den dwang' —
 't Moet alles voor haer' scepter bukken,
 Zij zweert der volken ondergang,
 Zij dreigt — haer woede zal gelukken.
 Daer zijgt de Vrijheid langs haer Speer,
 Gedrukt — gemarteld — hooploos neêr! —
 Wat raed in zulk een' nood? wie zal haer zwakheid schragen?
 Waer is haer redder — waer de held,
 Die voor haer regten wackt? wie trekt voor haer te veld?
 Of ligt der dappren moed, door 's Vijands trots, verslagen?

Juicht vrij, ontvolkers van deze aerd',
 Gehaet van uw Natuurgenooten,
 Wien 's naesten onheil blijfchap baert',
 Uw woede uit wrevlen wrokk' gesproten,
 Verbreid' den schrik, door al het land,
 De moordkreet klink' langs 't aklig strand,
 En doe het wee en ach op berg en velden hooren,
 Hij leeft, die u het hoofd zal biên —
 Gaet voort—verwoest — verdelgt, de Godheid zal 't voor-
 Verheft u op uw magt — zij heeft uw' val beschooren. (zien;

Hij

Hij nadert, met een' Heldenstoet',
 Gereed zijns vijands trots te fnuiken?
 Geen legermagt weérstaet zijn' moed,
 Geen Brit zal 't blikkend stael ontduiken!
 Beef, woestaert, beef voor 't dreigende oog —
 Daer heft zijn arm het zwaert om hoog —
 Gij schrikt!— gij deinst op 't zien dier onverschrokken benden,
 Gij vreest voor *Washingtons* beleid —
 Gij kent zijn kloek vernuft — Ja, zijn voorzigtigheid
 Zal uw' verwoeden krijg, zelfs zonder strijd, volènden.

Wat baet, *Bourgogne*, uw stael en vuur?
 Vergeefs is 't dondren der Kartouwen,
 Mijn Held staet als een kopren muur;
 Des Hoogsten arm is zijn vertrouwen.
 Zijn wijsheid, meer dan al uw kragt,
 Verneert uw' trots — verwint uw magt —
 Gij durft, door roofen moord, naer de eer der zege dingen;
 Mijn *Washington*, een menschenvrind
 Die zijn' natuurgenoot, gelijk zich selv', bemint,
 Kan, zonder wreed gevegt, u 't moordend stael ontwringen.

52 P R I J S V A E R Z E N.

Van waer, verheven sterveling,
't Vooruitzigt van 't gevolg der daden,
Aen welkers uitkomst alles hing?
Van waer 't voorzigtig — 't wijs beraden —
Dat Krijgsbeleid — dien heldenmoed?
Zijt ge in het harnas opgevoed?
Gingt ge, in uw jeugd', ter school' bij heldenlegerscharen?
Wat Godheid dreef uw' ijver aen,
Om, als het hoofd des heirs, uw benden voortegaen?
Wie deed u zoo veel deugds aen zoo veel wijsheid paren?

Wie anders dan der Belgen vreugd,
De Vrijheid, 't leven van het leven?
Bataven, die uw afkomst heugt,
Kon ooit een dwingland u doen beven?
Wat waert gij — slechts een kleen getal
Een weerdheerscher zweert uw' val,
Rukt al zijn magt bij een — gij durft zijn' trots bevechten.
Uw nooit bezweken moed houdt stand —
Gij sterft of overwint, tot heil van 't Vaderland,
En vest een' vrijen staet op duur bezworen regten.

Hoe

Hoe heerlijk blonk die helden moed

In 't oog der vrije Amerikanen!

Hij heeft hun dapperheid gevoed,

Kon hun den weg tot grootheid banen.

De Belg weêrftond — verwon 't geweld —

Zie daer een' prikkel aen mijn' Held

Om, met het zelfde vuur, voor 't Vaderland te strijden,

Voor regt en vrijheid pal te staen,

Veel eer den wreedsten dood kloekmoedig te ondergaen,

Dan 't drukkende geweld der dwinglandij te lijden.

Ja, Belgen! Groote *Washington*,

Het Hoofd der Wester vrijheidzoonen,

De Schrik van 't magtige Albion,

Moete eeuwig in uw harten wonen.

Hij is het geen gij zijt en waert —

Geëerd, bewonderd van al de aerd' —

Schenkt hem den hoogen roem van Bato's egte neven.

'k Zie Brederodes heldenvuur,

Der vaden trouwe zorg, uw Barnevelds bestuur,

Met de oude burgerdeugd' in *Washington* herleven.

Wie zijt gij, die, door euvelmoed,
 Ten hoogsten gloriëtop gerezen,
 Aen 't Hof, bij vleijers opgevoed,
 U als een dwingeland doet vreezen,
 Die, trots de wettige oppermagt,
 Het hoog Gezag — 's Volks regt verkragt,
 En, door een' woesten drom dolzinnige aterlingen,
 Ten steilen eeretrap gevoerd
 Het volk, en 't Vaderland, door razernij beroerd?
 De Godheid zal uw vuist den ijzren staf ontwringen.

De heerschzucht, warsch van heldendeugd,
 Moog Vorsten 't scheemrend oog verblinden.
 Het hoogst gezag zij al hun vreugd,
 't Is niets in 't oog der deugdgezinden,
 Tijrannen! elk vloekt uw bestaen;
 Uw magt zal met uw' naem vergaen;
 Gods donder zal, in 't eind, den trotschen schedel treffen;
 Dan zal het fel gefolterd hart,
 Dat nu het heilig regt, 's Lands hooge wetten tart,
 De grootheid van mijn' Held, zichzely' ten spijt, verheffen.

Vorst

Vorst Karel moog' het rijksbewind
 Verlaten, na een rustloos pogen,
 Van heerschen warsch en rustgezind;
 't Is weinig in eens Wijsgeers oogen.
 Dat Cato vrij een' Cefar tart',
 Zich zelf den moorddolk drukke in 't hart,
 Kan zulk een euvelmoed der Vrijheid ooit behagen?
 Men noem dit vrij een heldendaed.
 Die zelfde hand zou ligt, aen 't roer van Romes raed,
 Door eigen willekeur, het regt des volks belagen.

Maer, aen het hoofd der legermagt,
 Bekroond met eeuwige eerlaurieren,
 Door 't volk geroemd, bemind, geacht,
 Op 't menschlijk zwak te zegevieren.
 Bij 't blij gejuich der welkomstgroet'
 In 't midden van een' vriendenstoet,
 Het aanbod van gewin, gezag en erbewijzen
 Manmoedig, nedrig afstlaen,
 Naer huisfelijken vrée, naer burgerdeugd te staen.
 Doet Serafs hoogen toon tot roem der menschheid rijzen,

Wie kon, verheven *Washington!*,
 Aen u dit Godlijk voorbeeld geven? —
 Uw ziel, die 't menschlijk zwak verwon
 Om Eng'len grootheid na te streven,
 Verheft zich boven haer natuur —
 Hier heerscht geen drift, geen heldenvuur;
 Dat alle kragt verwint, in 't hevig blaken, gloeien —
 Zijt gij der menschlijkheid ontrukkt?
 Van waer, van waer dat u die zegeprael gelukt —
 De Godheid deed gewis u van het stof ontboeien.

Of zijt gij de eerste, van 't geslacht
 Van 't zwak geslacht der stervelingen
 Die, met een meer dan menschen kragt,
 U zelf weet aen het stof te ontwringen,
 Neen, neen verheven Godsgefschenk!
 God gaf een' nieuwen scheppingswenk,
 Toen u een vrouweschoot, tot heil des menschedoms baerde:
 De Seraphs juichten voor den Troon,
 En 't zalig Geestendom verhief zijn' Hemeltoon
 Daer 't op het nieuwgewrocht der scheppende Almagt staerde.

Zou

Zou dan, daer de Engelen uw' lof
Doen rijzen in de Hemel-Choren,
Ik die slegts menschi ben, nietig stof,
Zou ik uw' hoogen roem doen hooren?
Mijn zangster kent haer teedre kragt,
'k Heb slegts het mijne toegebracht,
Om op der Belgen toon uw heldendeugd te zingen;
Het vuur dat in mijn' boezem brandt,
Blaekt in dees bangen tijd, voor Stad en Vaderland,
'k Durfde ook in spijt des dwaags naer heldenglorij dingen.

Ja Belgen, ja gelijk mijn Held
Haekt ge ook vol moeds naer eerlaurieren,
Rukt ge ook voor 't Vaderland te veld,
Om op den dwang te zegevieren!
Gelijk de groote *Washington*
Zijn vijand' en zich zelf verwon,
Zult ge ook aen 't eind des strijds het Heil der zege smaken.
Gij strijdt voor Vrijheid, Vrede en rust,
Deez' zijn, regtschappen Belg, uw hoogste wensch, 'w lust.
In haer zult ge ook uw' roem, uw Burgerdeugd, volmaken.

Is 't nood — ruk aen, met wijs beleid,
 Bakte ooit een Belg voor dwingelanden,
 Uw arm zij flegts ten strijd bereid,
 En 'k zie de Heerschzucht knarsfetanden.
 De list, de dwang, het wreedst geweld
 Zijn, door uw dappre vuist, geveld;
 Gij stondt voor Vrijheid pal, in spijt dier vloekgedrochten;
 Uw vreesfelijke heldenblik
 Herinnert hun uw' moed, ze erkennen, bleek van schrikk',
 De Belg weêrstond Philips — en heeft zich vrij gevochten.

Zoo volgt gij 't beste voorbeeld na,
 Den grootsten Held en dwangverwinnaer,
 Den luister van Amerika,
 Den burgerdeugd — en vrijheid minnaer.
 Ja, *Washington*, dit vrij gewest,
 In dierbaer heldenbloed gevest,
 Erbiedigt zoo veel deugds, in zoo veel strijds gebleken;
 Ter eeuwiger gedachtenis',
 Dat dapperheid en trouw aen Neêrland dierbaer is,
 Sticht Rijnlands zangrig Choor U 't gouden Eereteeken.

Zien

Zien wij uw' vrijgevochten staet,
 Tot eer der wakkre Leydenaren,
 Op huane aloude heldendaed,
 Met eerbied — met verwond'ring' staren;
 Heeft hij, door de eigen moed beroemd,
 Een Stad naar Leydens naem benoemd,
 Ter zelfder tijd verheft dit puik van Hollands Steden,
 Uw wijs beleid ten hoogsten topp';
 't Richt U, uw Vaderland een eeuwige eerzuil op,
 En doet het Dichterdom, voor U, in 't strijdperk treden.

Ja *Washington*, 't Bataeffche bloed
 Zweeft nog Civilis kroost door d'aderen,
 Het volgt uw deugd uw' Heldenmoed
 In 't spoor van Neêrlands dappre vaderen,
 't Veracht, 't bevecht gevloekten dwang,
 Zijn grootheid kent geen zelfbelang.
 Het offert, U gelijk, zijn goed, zijn dierbaer leven
 Voor Vrijheid, Veiligheid en Vreê,
 En steekt het in triumph het slagzwaard in de scheê,
 Het volgt uw voorbeeld na aen 't eind des strijds gegeven.

Ba-

Bataven, kent gij hooger Lof?

Wiens deugd mogt ooit dien roem verkrijgen?

Geen moed uw' moed ooit overtrof,

Mijn Held alleen kon hooger stijgen.

Ja Neêrland staet zijn grootheid af

Hem, die 't Heelal een voorbeeld gaf

Vannooit gekende deugd: maer 't blijft zijn' rang niet derven.

Gingt, *Washington* gingt gij ons voor,

De Belg rukt U op zij, drukt reeds uw Godlijk spoor,

Zijn deugd, uw deugd gelijk, zal eens uw' roem verwerven.

*'t Gewoon vernuft ga de enge paden
Der nuttige oefning vlijtig door:
Een ziel, gevormd voor groote daaden,
Treedt met één' stap in 't gloriespoor.*

J. C. DE LANNOY.

W A S H I N G T O N ,
L I E R Z A N G .

D O O R

G. BRENDER Á BRANDIS.

*His arm was mighty in war: his fame
shall never fail.*

Offian, in *Fingal*, Book VI.

Waar toe, ó hart betoovrend vuur!
Doet gij de dichtaêr tintlen, zwellen:
Zo de eêlste gaven der Natuur,
Voor mij de ontspannen' Lier niet stellen?
Waar toe lokt gij vermogens uit,
Zo onze hand slechts wangeluid
Kan uit de zilvren sporen dwingen?
Waar toe verrukt ge een' zwakken geest,
Om als een Pindarus te zingen,
Die nimmer bloost — die nimmer vreest.

Is 't

Is 't niet, om met verheven zwier,
 Den Held van 't Noorden af te maalen?
 Wiens vrijheidzucht en moed, zo fier,
 Op snoodäarts wist te zegepraalen — ?
 Bij snoodäarts eer en achting won?
 Is 't niet de groote *Washington*,
 Die, enkel door zijn deugd verheven,
 Zijn Vaderland de lauren schonk ?
 En — wars van ooit ten vloek te leven,
 Regeerzucht zelv' in kluijsters klonk ?

Ja, brave man ! belangloos Held!
 Gij zijt het doeleind' van ons poegen.
 Uw roem, die 't heil der Volken meldt . . . :
 Die Waerelden houdt opgetoogen :
 Die roem ontvlamt der Batten borst.
 En hij, die immer zingen dorst,
 Kan nu niet — dan misdadig, zwijgen;
 Uw zucht om waarlijk vrij te zijn,
 Deedt Dertien Staaten aanzien krijgen:
 Doet lauren plukken aan den Rhijn.

Dan — welk een uitgebreide stof
Ontwikkelt zich in al haar luister?

Waar is het grenspunt van 's mans lof?
King's George Country ligt wat duister (a).

Geen eerloos man van hoog geslacht
Wordt daar om aadlijk bloed geächt:
Men wikt zijn daën — geen Wapenschilden,
Daar hooffsche pracht haar merk op drukt.
Weet vlijers! dat ge uw' lof verspilden,
Waar de Edelheid voor de ondeugd bukt.

Roemt, Aartstirannen! op een Kroon,
U, door 't geboorterecht, geschonken:
Deelt uw Geslachtlijst met de Goôn,
En noemt, in wellust wech gezonken,
Met *Belus* u een God op de Aard':
Gij zijt den vloek van 't menschdom waard',
Zo ge, op dien hoogen rang vermetel,
Eén deugdenvriend zijn recht ontnemt.
Uw Heerschappij, uw trotsche Zetel,
Is aan den *Potowmak* (b) nog vreemd.

Amerika!

Amerika! beroemd gewest!

Dat Edlen aan den Ploeg kunt vinden!

Dié zuilen van 't Gemeenebest,

Schoon Landbebouwers, zijn uw vrienden,

Het Riddertal dat voor u waakt,

Is edel door zijn deugd gemaakt:

Zijn Trouwe en Luister groeijen tevens.

En toont een uitgebreid verschiet

Al eens de Weelde en Pracht des levens:

Virginies Burger eert hen niet.

Virginies Burger prijst den Held,

Die, uit aanzienlijk bloed gesprooten,

Zijn' grootsten roem en luister stelt,

In 't heil van zijn Natuurgenooten.

Die, op den ouderlijken grond,

Zijn kundigheên aan vlijt verbond (c),

Om 't Vaderland ten nutt' te strekken:

En, zelfs in de oudste welvaartbron

Nog nieuwe wellen tracht te ontdekken (d);

En zulk een Held is *Washington*.

Dat

Dat zich het taai vernuft verpijn'
Om heel de Aêloudheid om te wroeten:

Ons toon' wat groote Helden zijn:
Het zal den grootsten hier ontmoeten.

Wat is een dwingend Macedoon?

Een *Xerxes*, zo vol moed, als schoon?

Een *Hannibal*, vol krijgslaurieren?

Wat zijn ze bij een' *Washington*,

Die op zich zelv' kan zegevieren?

Slechts sneeuwgevaarten voor de Zon.

Cewis: de waare Heldendeugd

Is aan den Godsdienst toegeheiligd:

Zij schenkt den Landbeschermer vreugd,

Die hem, op 't glibbrig spoor, beveiligt.

Geen snoode Heerszucht is haar doel,

Daar zij een dankbaar zelfgevoel,

Van 's menschen waarde en heil, kan wekken:

Zij, op een' edlen roem gegrondt,

Zal nimmer slaaf ten vraagbaak strekken,

Die 's menschen grootheid, knielend', schond.

Zij haat de taal der Dwinglandij,
 En zulken, die in weelde dronken,
 Als pesten voor de Maatschappij,
 Aan gouden keeten zijn geklonken.

Haar hoofdzuil is Menschlievendheid:
 Daar goede Trouw en kloek Beleid,
 Belang en Plicht haar treên verzellen. —

Hier staat *Sesostri* zelv' bedeeft,
 Die Vorsten in 't gareel kon knellen.
 Hij 's dapper — maar geen Held geweest.

Gelukkig tijdstip! Heilrijk Oord!
 Dat zulk een voorbeeld aan kunt wijzen,
 Wiens heldenäart elks hart bekoort;
 Verdrukte deugd in glans deedt rijzen.
 Hoe dringt de gloed van *Washington*,
 Als stralen van een nieuwe Zon,
 Die 't noorder aspunt doen ontbranden,
 Door 't bar gewest der Hurons heea!
 Hunn' lofgalm klinkt, langs woeste stranden,
 Tot daar hunn' Tegenvoeters treên.

o Dat

O Dat een heldenblaakend vuur,
 Mijn' laagen zagtoon deedt verheffen!
 Dat ik dien Held, en zijn beftuur,
 Vol edlen luister juist mogt treffen.
 O Liefde voor het Vaderland!
 O Zucht naar Vrijheid! dierbaar pand!
 Voor u wil ik de snaaren rekken.
 Zij klinken Deugd en Moed ter eer'.
 Dat Batten hier hunn' vriend ontdekken,
 Amerika zijn Legerheer.

Sla ik den rol der Eeuwen op,
 't Gedenkboek van vervloogen jaaren!
 Straks rijst ge, O *Washington!* in top,
 Wijl Helden op uw deugden staaren.
 Bewondring treff' *Dinwiddie's* oog,
 Waar *Ohio* en *Boeuf* voor boog:
 Verbaazing treff' *St. Pierre's* benden, (e)
 Die gij als Afgezant genaakt.
 Waar ge ook uw schreden heen moogt wenden,
 't Gevaar heeft u daar groot gemaakt.

Geen zagt fluweel, noch donsig bed,
 Geen rijk vergulden Statiewagen,
 Heeft u, in 't huilend woud, gered,
 Noch door de zandwoestijn gedraagen:
 Uw moed, uw heldenmoed alleen,
 Bezielde uw Rot; geleide uw schreên,
 Tot daar Belang en Plicht u noopte.
 Hier wrogt gij met den Indiaan,
 Al 't geen men van uw wijsheid hoopte.
 Gij had het Heir — u zelv' voldaan.

Aanmerklijk proefftuk van geduld,
 En liefde voor zijn Landgenooten!
 Dan, grootscher inspraak wordt vervuld,
 Zo dra de rampen zich vergrooten.
 Reeds roept een vreeslijk krijgsgerucht,
 Met heefche stemme door de lucht:
 „ Te *Redston* zijn de Treurtooneelen,
 „ Waar 's Vijands heir zijn driften koelt.”
 Hier moet elk kloppend hart in deelen,
 Dat voelt — 't geen *Washington* gevoelt. (f)

Gelijk

Gelijk een digt gepakte stroom,
Der *Apalachen* (g) kruin ontwongen,
Zich neêrwerpt langs den steilen zoom,
Door donderwolken voord gedrongen:
Zoo feelt de Noordsche Mavors aan:
Doet alles vluchten — of vergaan,
Wat zich in Redstons dal durft roeren.
Verdrukte Menschheid aênt wêr vrij,
Ziet 's Vijands heir aan keetnen snoeren,
Ten wraak der wreedste Dwinglandij.

Dan, taant de zilvren Nachtvorstin
Wel eens, daar zij een bleeken luister
Verspreidt aan 's Hemels blauwe tinn'.
Wordt zelf haar Glansverleener duister,
Door norfche wolken, die zijn licht
Bencevlen voor ons zwak gezicht:
Die taaning kan ook Helden leeren,
Zij staan voor Oorlogsrampen bloot.
Maar, zou ze een *Washington* vernedêren?
Neen, Zon en Maan — en Held, blijft groot.

Toets ware Deugd in tegenspoed,
 Zij zal een eedle blankheid toonen.
 Zij schenkt haar Volgelingen moed:
 Weet elke ramp met heil te kroonen.
 Doch buiten haar, zal zacht Satijn
 Een kleed vol scherpe doornen zijn,
 Die 't ligchaam en de ziel doorbooren.
 Op haar rust roem en krijgsbeleid,
 Het blij geschal der vredechooren,
 Ja, Heldentrouwe en Dapperheid.

Dat laffe vreeze, fiddrend gisf'
 Hoe veele 's Vijands vaën verzellen.
 De zucht des Noordschen Veldheers is,
 Hen wis te treffen — niet te tellen.
La Force maal' vrij *Villiers* magt, (*h*)
 Het geeft zijn Hoorers dubble kragt,
 Om 't nadrend Leger af te keeren.
 De *Nood* (*i*) en 's Helden Eer staan pal.
 Men moet der Vadren grond verweeren,
 Of sneuflen op den nieuwen wal.

Dan!

Dan! — Hemel! vier man tegen één!
Hier moet de stoutste Held verliezen.

Is roekeloosheid een deugd? — δ Neen!
Men leere in tijds het beste kiezen:

En hier gaat *Washington* weér voor,
Vliegt, met zijn drom, de velden door,
Gelijk een vuurgloed, die door winden,
Een brand aan alle zijden sticht.

Villiers moog' staapels lijken vinden:
Hij ziet geen leevend mensch dat zwicht.

Bewondrende eerbied vest het oog
Op 't grootsch besluit dier dappre Lieden.
Der Gallen Veldheer acht hen hoog:
Doet selv' een Plan van vrede aanbieden.
Mijn Held, die al zijn zwakheid ziet,
Hoord ieder voorstel — doet het niet:
Maar stelt de Wet aan zijn Verwinner:
Trekt met de grootste krijgseer af.
Hier schonk 't verlies, δ Landbeminner!
Een Lofkrans, dien 't Heelal u gaf.

Ontsluit, ontsluit, uw forfche Poort:

Zie, *Jamestown!* uw Held genaaken!

Zijn aantogt brengt uw heilzon voort,

Die 't vreedelicht werpt op uw daken.

Spaar, spaar geen lof, geen feest onthaal;

Zijn neêrlag was een zegepraal,

Zie 't Slagveld overdekt van lijken,

Daar 's Vijands heir om treurt — hen roemt.

Een rots doet duizend golven wijken:

Villiers heeft hem uw Rots genoemd.

Befchouw hem als een zuil van staat,

Hij 's groot in kunde en moedbetooning.

Als achtbre vraagbaak in den Raad,

Ontziet zijn Trouw, noch Vriend, noch Koning.

Zijn heerlijk doel, Menschlievendheid,

Dat zich door al zijn daên verspreidt,

Doet Braaven juichen — Beulen beeven.

Zijn vlijt en zorg, aan deugd verpandt,

Doen hem nooit andre blijken geeven,

Dan Liefde voor zijn Vaderland.

Zie

Zie daar, hoogmoedig Albion!

Den Held der Noordsche Legerbenden.

Zie daar, den Raadshcer *Washington*,

Die alles voor u aan zal wenden,

Zo lang uw doel 's Lands heil volmaakt.

Doch, die gelijk een Leeuw ontwaakt,

Als gij 's Lands vaderlijke Wetten,

In euvlen moed met voeten treedt.

De zuil der Vrijheid durft verpletten,

En Boeijen voor zijn Burgers smeedt.

Wat glimp ge ook aan uw snoodheid geeft,

Zij kan het vrij Congres niet blinden.

Europa, dat meer hofflijk leeft,

Doe u vergulden slaaven vinden:

De stroeve Amerikaan blijft vrij.

Hij noemt uw hebzucht, Dwinglandij;

Uw stempelakte, een juk voor snooden;

Min draaglijk dan de wreedste pest.

Hij doemt uw Parlements geboden,

Als kluijsters voor een vrij Gewest.

Zend dan uw stroopend krijgsheir uit,
Om hem, op eigen grond, te knellen.

Volvoer het heilloost raadsbesluit:
Poog de overmagt ten wet te stellen:
Europa ziet uwe Eerloosheid,
Zij sterkt den moed en 't krijgsbeleid
Van Dwinglandtemmers, Heldenzielen,
Die, door een edel vuur verhit,
Met *Washington* voor Vrijheid knielen;
Nooit kneevling dulden van een Brit.

Onzalig Monster! schrik van de aard!
Verwoede Krijg! den lust van Beulen,
Die, in een ijsren nacht gebaarde,
De Menschlijkheid ter slagbank zeulen!
Hoe haatlijk straalt gij ons in 't oog!
Een *Flips* roem' all' zijn gruwlen hoog,
't Zijn dolken, die de ziel doorwonden.
Maar tegenstand aan snood geweld:
Een Krijg aan Rede en Plicht verbonden:
Zie daar het strijdperk voor den Held.

Neen,

Neen , lang gegrieft Amerika !
Nooit mogt gij slaafsche keetnen dulden.
Gij volgt die kloeke Batten na ,
Die aller mond met lof vervulden.
Geen wonder , daar uw Staatsbewind ,
Een *Washington* voor *Willem* vindt , (*k*)
Om u der Gieren klauw te ontrukken.
Een Held die , in den wrangsten nood ,
Het waardig spoor der Eer zal drukken.
Verwacht uw' Vrijheid — of zija' dood !

Geen steile Rots , geen ruime Vloed ,
Geen eindelooze Legertogten ,
Verdoofden ooit den fieren moed ,
Van hen , die Heldenlauren zогten.
Geen drom van zwaarden , scherp gewet ;
Geen blikfems van 't gevreesd musket ;
Geen reeks van gloënde donderklooten ,
Uit ijsren monden voordgefnort ,
En woedend' op den Held geschooten ;
Heeft *Washington* tot vreez' geport.

De Brit verwekke een eeuwig vuur,
 Bestook' 's Lands vestingwerk en dijken:
 De Noardsche Held staat als een muur,
 Hij weet van wakklen noch van wijken.
 Schoon de Aardkloot aan zijn naven trill',
 Nog staat der Britten geesfel stil:
 Toont steeds bedaardheid, kunde en orden.
 Maar voert hij zijne Leeuwen aan,
 Straks zal het veld een kerkhof worden,
 Met stroomen bloed en doôn belâen.

Zie daar de vaen op Trentons muur!
 Der Hessens drom met roem verslaagen!
 De Britten mikkende op een vuur,
 Tot hunn' misleiding bijgedraagen.
 Hun waakend Leger kloek verrast,
 En van drie zijden aangetast,
 Gedoodt — gevluht — doch meest gevangen.
 ♂ Dat een treffend kunstpenfeel,
 's Mans daen weêr leeven deedt erlangen!
 Dan ach! zij zijn oneindig, veel.

Geen

Geen woeste wraak — geen zucht naar bloed,
Schonk *Washington* ooit krijgslaurieren.

Hij, die zijns Vijands leeven hoedt,
Zal 't Vaderland — het mensd'om fieren.

't Behouden staat een Veldheer vrij:
En wordt het juk der slavernij,
Zo wel door kunst — als moord verbroken,

Wie aarfelt dan in zijn besluit?
Wie wenscht niet dat zijn Land, gewrooken,
Een eerbren Vreede krijg' ten buit.

„ Ziet Helden voor uw Vaderland!
(Dus spreekt hij tot zijn Togtgenooten.)

„ Ziet daar den Brit reeds overmand,
„ In *Nieuw-Jerks* vesting opgesloten.
„ Hij ziet den toevoer steeds belet:
„ De wegen naar die Stad bezet:
„ Nu zal *Bourgoines* dag weêr dagen.
„ Uw krijgsroem klimm' ten hoogsten top.
„ De Brit zal zelv' om Vreede vraagen.“
Hij zwijgt — en *Cornwall* geeft zich op. (1)

δ On:

ó Onnavolgbre Heldendeugd!

Wie zal uw waare grootheid zingen?

Amerika! weêrgalm van vreugd!

Uw Held kon Vrijheidsbeulen dwingen.

Thans heeft de wuffte *Tarleton*,

Die eertijds kwam, en zag, en won,

Voor 't fladdren van de Lelijvaanen,

Tot hulp der Braafheid aangefnelt.

Europa juicht: „ de Amerikanen

„ Zijn vrij van 't Britsche moordgeweld.*

Dat Albion, verbaasd — verwoed,

Gelijk een door den drank verblinden,

Zijn Roofzucht op den Pekelvloed;

Zijn wanhoop toone aan al zijn' Vrinden;

Het schaadt de Noordsche Helden niet.

Eerlang zal kwelling en verdriet,

Des Luipaards woeste drift betoomen.

Eerlang wordt *Washingtons* beleid,

Voor dertien Staaten opgenomen,

Bekroont met de onafhankelijkheid.

Aan-

Aandoenlijk — hemelsch heilafreel!

o Feest van vrij verklaarde Volken!

Daar treedt mij Held op 't Praaltooneel,
Omhuld van dankbre wijrook wolken.

Hoe blinkt de vreugde op 't fier gelaat

Der Edlen van den nieuwen Staat,

Die, in hem, 's Landsbescherming roemen.

't Verrukte heir omhelst zijn' Vrind,

Die Burgers hun' verlosfer noemen,

Die overal zijn prijzers vindt.

Heeft zucht voor 't algemeen belang,

't Veldheerlijk jaargeld grootsch geweigerd.

Amerika, bevrijdt van dwang,

Plaatst — nu zijn heil ten toppunt steigert,

Den Held als de eerste aan 's Land sbestuur.

Ziet Braaven! ziet uw Palinuur,

Gelcerd door ramp — gehard door slagen.

Dees keuz' breng' nieuwe lauren voort.

Dan —! zal een *Washington* verdraagen?

Hij spreekt — en 't juichend Aardrijk hoord.

„ Grond-

- „ Grondsteunsels van Amerika!
- „ Aan Deugd — aan Vrijheid toegeheiligd.
- „ Dees dag verwekke uw vreugd; ô ja!
- „ Dit uur wordt uwew Staat beveiligd.
- „ Ziet hier den Edlen Veldheerftaf,
- „ Dien uw belang me in handen gaf,
- „ Aan dat belang te rug gegeven!
- „ Gij moet, na zo veel ramp en pijn,
- „ Gelukkig — heel in vrijheid leeven.
- „ Van mij ook onafhankelijk zijn!
-
- „ Denk nimmer, dat een eerloos wit
- „ Mij 't blinkend krijgstuig aan deedt gorden.
- „ Konde ik u aan den wreeden Brit
- „ Ontrokken, om uw Beul te worden?
- „ Neen — wars van vloekbaare eigenbaat,
- „ Schijnt mij een hoog gezag, den Staat
- „ Aan nieuwe kluitren bloot te stellen.
- „ Gij ziet den Oorlogsbrand gebluscht,
- „ Dat dan uw' zorgen heil voorspellen!
- „ Voor mij: 'k begeer geen rang — maar rust.” (m)

Hij

Hij zwijgt — en 't vrijgestreden heir
 Verheft een daad die elk bewondert.
 Hun lofgalm klinkt langs 't golvend meir,
 Daar hij in 't oor der Britten dondert.
 Euroop — heel 't aardrijk door — verspreidt
 Zich 's Helden roem, Belangloosheid.
 De Godheid zelv' wijst, uit den hoogen,
 Op hem die 't spoor der Englen drukt.
 Zie daar het edelst deugdvermogen!
 De Hel verbaasd — en de Aard verrukt!

δ *Cincinnatus* onzer Eeuw!

Gij doet de Aeloudheid weêr herleeven.
 Gij volgt dien Held — die, als een Leeuw,
 De Equiërs voor zijn' vuist deedt beeven:
 Zich grootsch in al zijn daaden droeg.
 Gij volgt, met hem, verheugd den Ploeg,
 Nu 't Vaderland, in rust gezeten,
 De vruchten uwer krijgsdeugd smaakt.
 Doch kunt geen waardig Volk vergeeten,
 Door u zo vrij — zo groot gemaakt.

Zo schiet, gelijk een bliksemstraal,
 Der Dieren Vorst, in 't woud besprongen,
 In spijt van sulpher, lood en staal,
 Op Jagers, tot hem ingedrongen.

Zo wreekt hij zich, met klauwe en tand,
 Aan hen, die, met verwoede hand,
 Zijn fiere welpen dorsten dooden.

Maar is zijn barnend vuur gebluscht:
 Zijn Trotschaarts zijner wraake ontvlodt:
 Dan keert hij weêr, bedaard, ter rust.

Kon, eerste *Willem!* kon uw deugd,
 Den Noordsehen Held in moed ontvonken;
 Hij heeft zijn lauwerblaên, met vreugd,
 Zijn dankend Vaderland geschonken.
 Zijn wijsheid zag naauw wikkend door,
 Hoe veel gij van uw' roem verloor,
 Door 't Graaflijk juk, aan *Flips* ontwongen,
 Weêr op der Batten hals te laên. (n)
 Zijn zorg heeft grootfcher heil voldongen,
 Hij heeft zijn' Plicht, als Held, *voldaan*.

♠ Zalig rusten na den strij!!

Zo altoos werken rust mag heeten.

Hoe staft een eerbare liefde en vlijt

Het denkbeeld van een blank geweeten.

♠ Heldental van Marathon!

Wat zijt gij klein te *Mount Vernon*, (o)

Daar woefte stroomen kabblend vloeyen;

Door *Washington* gestreeld, gevleidd.

Daar zuivre Deugd elks heil doet groeyen.

Zijn' reën verbindt aan de Eeuwigheid.

*Hij was groot in alles : allergrootst
in Nedrigheid!*

A A N T E K E N I N G E N .

(a) Deze Landstreek ligt in *Virginien*, en *George Washington* werdtd aldaar, op den 22sten van Sprokkelmaand 1733. als de eerste Zoon uit een tweede Huwelijk; maar anders, als de derde Zoon van *Augustine Washington*, een voornaam Landbebouwer, gebooren.

(b) De *Potowmak* is de Hoofdrivier van *Virginien*, zijnde op veele plaatsen 9, doch op andere 7, Engelsche Mijlen breed.

F 2

(c) Was-

(c) *Washington* wierd, onder het oog van zijnen Vader, door eenen bijzonderen Leermeeſter, in de Beginſelen der Wiſkunde, als ook in de gronden der Latijne en Amerikaanſche Taalen onderwezen. Vervolgens lag hij zich op het beſtaand werk van eenen Landopzichter toe, welke meer aanzienlijke, dan voordeelige Post, hem ook over zekeren ſtreck in *Virginien* werd aanbetrowd, die hem dan ook eene volkoomene kunde van den Landbouw, en van de Grenſen van Amerika, verſchaftte.

(d) Men bedoelt zijne verbeteringen in den Amerikaanſchen Landbouw: door het beperken der Rivieren, in 1784. voorgeſield.

(e) In 1753. werd de Majoor *WASHINGTON*, door den Landvoogd *Dinwiddie*, als Afgezant aan den Franſchen Beveelhebber *St. Pierre*, en verder aan de weſtelijke Volkſtammen der Indiaanen gezonden: alleen door 15. man vergezeld wordende. Zijn dagverhaal van deze Bezending toont zijne oplettenheid, doorzicht en uitgeſtaane gevaaren.

(f) In den ouderdom van 22 jaaren, werd onze Held naar *Redſone*, tegen de Franſchen, gezonden; alwaar hij 50 man, zo Indiaanen als Europeërs gevangen kreeg; onder

der welke zich ook de beroemde Bosch-Opzichter LA FORCE bevondt, die hem de grootte van *Villiers* Krijgsmagt, aan de *Ohio*, berichtte.

(g) *Ajalachi* zijn die Bergen in Noord-Amerika, uit welchen alle de Amerikaansche Rivieren ontspringen.

(h) Zie Aant. (f).

(i) *Nood* in 't Engelsch *Necessity*; dus heette *Washington* een klein Fort, dat hij tegen het naderend leger van *Villiers* hadt opgeworpen.

(k) Men bedoelt *Willem den Eersten*.

(l) Den 18den van Wijnmaand 1781.

(m) Na den 2den van Slagtmaand 1783. een Vaderlandsch *Vaarwel* aan het Leger der Vereenigde Staaten van Noord-Amerika geschreeven te hebben: kwam de Generaal *Washington*, den 25sten van Wintermaand te Annapolis; en lag zijnen post, als *Commandant en Chef* der *Armée*, op de grootmoedigste wijze neder.

(n) De daad is zeker niet geheel gefchied, door het overlijden van *Willem den Isten*: doch dat men 'er alles toe aangewend heeft, op dat ze geschieden zou, bewijzen de Jaarboeken der Republiek; en vooral de Redevoering van *C. P. Hooft*, Burgemeester te *Amsterdam*, aldaar in de volle *Voedfchap*, den 8sten van Zomermaand 1584. uitgesproken.

(o) *Mount Vernon* is het vaderlijke Landgoed van *Washington*, het welk door hem uitgebreid en verbeterd is: liggende zeer aangenaam aan de Rivier *Potomak*, weinig mijlen beneden *Alexandrien*. Zij is de waardige rust- en tegenwoordige verblijfplaats van dien Held.

MENGELDICHTEN.

MENGELDICHTEN.

AAN DEN

W E L L U S T.

Voor u, op wier vermomd gelaat
Bevalligheid en blijdschap gloeien —
Die deugd, en ernst, en ijver haat —
Die Vorst en burger knelt in boeien —
Die helden moed en kragt ontroofst —
Die steenen weet tot wasch te kneeden —
Die nimmer geeft, altijd belooft —
En toch van elk wordt aanbeden —
Onkuische wellust! pest der aard!
Voor u is thans mijn Lier gesnaard.

't Gaat

't Gaat wel — de Waarheid licht mij voor,
 Ze ontdekt uw naaktheid aan mijne oogen —
 Ik zie het dikst blanketzel door,
 Uw helsch bestaan, uw list, en logen —
 't Gedrocht, dat u het aanzijn gaf —
 En al de monsters, die gij teelde, —
 Millioenen zoonen van het graf,
 Die uw vergulde moerddolk keelde —
 De vloekspelonk, waar gij vernagt,
 En waar gij alle uw dienaars wagt —

Begeerlijkheid ging van u groot —
 Met Goudzugt te eener dragt gebooren,
 Zijt gij de Moeder van den Dood,
 De Zuster van de Wraak en Tooren —
 Een drom van kwaalen volgt uw treên,
 Die uit uw zwadder voedzel trekken —
 Een Duivelheit waart om u heen,
 Om 't Al niet wee en ach te dekken —
 En 't Land, waar ooit uw voetstap stond,
 Wordt zout en zwart —

De list en laage veinzerij
 Waar door gij uwen slaaf betoovert —
 Het heilloos doel van 't zagt gevrij,
 Waar door gij 't ijdel hart veroverst —
 De schuiflende Sirenentong,
 Die reeds van 't aanbegin der aarde
 Het menschdom in den doodslaap zong
 En zoo veel moeite en onheil baarde —
 Het gif, dat op uw' lippen ligt —
 't Ligt alles bloot voor mijn gezicht.

Ach, dat mijn ongesmukte toon
 Uw listigheid zoo klaar ontdekte,
 Dat nooit weer uw bedrieglijk schoon
 Mijn' Landgenoot tot ontucht wekte!
 Dan wierdt door 't godlijk vuur dier kunst,
 Die gij zoo dikwerf hebt ontheiligt,
 De Belg een vijand van uw guist,
 En tegen uw gestreel beveiligd —
 Dan wou mijn' zwakke Nymph meer veld
 Dan Lier en Zwaard van Sparta's Held (1)

De

De broeder van het bliksemvuur (2),
 Het zwaard, mag 't Doodenrijk bevolken
 Door duizend helden in een uur
 Te ploffen in zijn zwarte kolken —
 Die woede wijkt voor de uwe in kracht —
 Het zwaard rust dikwijls honderd jaaren —
 Maar nimmermeer zag één geslacht
 Uw' dollen moordlust iets bedaaeren. —
 Het zwaard treft door één' enklen stoot —
 Gij geeft — en weigert — lang den Dood.

Mij dunkt ik zie een' woesten drom
 Van Snoodaarts, wien uw gloed deed blaaken —
 Hun jeugd is duttende ouderdom —
 Een pestvuur gloeit hen op de kaaken —
 Hun drooge en geelgetaande huid —
 Hun loode lippen — zinkende oogen —
 Hun traage gang — hun schor geluid —
 Hun nagels waiglijk krom gebogen (3) —
 Hun uitgeteerd en dorrend rif —
 Hunne adem — alles toont uw gif.

Maar

Maar meer nog kwijnt onze edle geest;
 Als gij de driften aan doet glimmen,
 Dan wordt de mensch verneêrt tot beest,
 Die tot een Scraph op moest klimmen. —
 't Verstand, die heldre lamp van God,
 Wordt door uw' adem uitgeblaazen;
 Gij drijft met wetenschap den spot,
 En Salomo's herschept ge in dwaazen —
 Uw dood'lijk gif verpest het hart ———
 Uw hand schept wroeging — schrik — en smart.

Gij stormt de hagelwitte Deugd
 Met ijs'ren handen van haar' zetel;
 En maakt het hart der wufte Jeugd
 Los - onrein - spoorloos - boos - vermetel —
 Geen vriendenraad, hoe vol beleid,
 Geen lesfen, hoe vol hemel-wijsheid,
 Geen traanen, die een moeder schreit,
 Geen smeeken van de eerwaardste grijsheid —
 De Godheid zelv' wordt niet gehoord,
 Als uw geweld 't geweeeten sincort —

De

De Godsdienst, die aan 't wildste strand
 Nog altijd achtbaar blijft en heilig,
 Is zelfs in 't meest beschaafde Land,
 Zoo dra gij daar verschijnt, niet veilig —
 Gij vleit u neder bij 't altaar,
 Waar niets dan plechtig vuur moest vonken,
 Ontficht de Godgewijde schaar
 Door 't werpen van onkuifche lonken;
 Vormt van de stille bedegel
 Een schendig voorportaal der hel. —

De Vriendschap wijkt, waar gij vernagt —
 Beloften, Eeden, en Verboden,
 Zoo vast als bergen Gods geacht,
 Zijn door één blik van u verflonden —
 Ja niets is voor uw kragt te hegt;
 Met trotsche ontwerpen ingenoomen,
 Kan zelfs de Godlijkheid van d' Echt
 Uw dollé woede niet betoomen —
 En 't Vaderland is nooit geschoord
 Door hem, die tot uw dienaars hoort.

Gij

Gij knakt den fiersten heldenmoed —
 Hij, die de wreedste monsters toonde —
 Wien nooit een drop onëdel bloed
 Of laage vrees door de aders stroomde —
 Wien nimmer 't bliksemend geweer
 Of donderend kanon vervaarde —
 Wien Panther, Tijger, Leeuw, noch Beer,
 Noch Dood, noch Hel ontroering baarde —
 Wordt, als gij hem tot ontucht drijft,
 Laaghartig — kruipend — en verwijfd. —

Dit tuig' de schrik van Askelon,
 De Held en Heiland der Hebreuwen,
 Wien nimmer mannenkracht verwon,
 Of sterkte van verwoede leeuwen —
 Die, warm van zucht voor 't Vaderland
 Alleen tien hondert reufen temde —
 En in zijne onverwinbre hand
 Het lot van gantsche volken klemde —
 Die Held vond in een' hoerenschoot
 Het graf, dat all' zijn' roem besloot.

Elke

Elke eeuw, die ooit ten einde liep,
 Vertoonde de vermolmde wrakken
 Van Staaten, die de kuïschheid seh ip
 Maar gij ten afgrond neêr deed zakken —
 Gij deedt in 't brandend Asia
 De vroegste maatschappij verdrinken —
 Gij stortte vuur op Adama —
 Deedt Jericho's beschermmuur zinken —
 Verdeelde Salem's bloeiend rijk
 En wierpt zijn glorie in het slijk.

Athene, de eer van 't Griekendom,
 Dat nooit door Heerschzucht was te binden,
 Was, toen gij daar den thron beklom,
 Rasch in Atheen niet meer te vinden. —
 Lycurgus ballingschap en wet (4)
 Mooge eeuwen vol van welvaart geeven —
 Als gij uw' voet in Sparta zet,
 Wordt wet en welvaart zaam verdreven —
 Geen Alexander — geen Geweld —
 Maar gij hebt Graja's roem geveld.

Ja Rome, 't pronkjuweel' der aard',
 Door Numa's Godsdienst zoo verheven,
 Dat zoo veel Helden heeft gebaard,
 En volk'ren op zijn' wenk zag beeven —
 Dat eeuwen lang een tempel was
 Van sterkte, grootheid, en van zegen,
 Welks grondslag in het hegt tiras
 Van ed'le kuischheid was gelegen —
 Droeg eindlijk toch uw ijs'ren juk,
 Verbande Kuischheid — en — Geluk. —

Toen werd Civilis erf de schoor
 De schuilplaats van de bloem der Deugden —
 Hier prijkte zij met nieuwen gloor —
 Hier scheen haar schoonheid te verjeugden —
 Maar hier ook heeft dat godlijk schoon
 Niet altijd haaren dienst beveiligd,
 Haar schuilplaats — tempel — outer — thron
 Werd rasch haar vijandin geheiligd. —
 o Wellust! wreedste vloekharpij!...
 Weerstaat dan niets uw heerschappij?...

Kon dan een volk, zoo fier, zoo straf,
Dat in de wieg met pijlen speelde,

Dat spietfen tot een trouwgoed gaf, (5)
En, stervend, nog een krijgsdeun kweelde —

Kon dan een volk, zoo eel, zoo groot,
Aan uwen aanval 't hoofd niet bieden? ...

Of hebt gij eerst dien moed gedoodt,
En toen hun door uw drift doen zieden? ...

Hebt gij hun eerst in schijn beschaafd,
En toen voor eeuwig u verlaafd? ...

Voor eeuwig? ... Neen! — dat hoede God! —
Zoo dra de Belgen eens gelooven,

Dat gij, en uw boosaartig rot
Hun van der Vad'ren heil berooven;

Dan zal de rol van Tacitus, (6)
Die uwe vlam nooit kon verzengen,

Het nageslacht van Klaudius
Tot de oude kuischheid wederbrengen —

Dan wordt uw naam hier tot eén' spot,
En uw gedachtenis verrot. —

Ach

Ach had ik meerder klem van taal,
 En mijn tafreel meer stoute trekken! —
 Ach waar' mijn borst zoo hard als staal, (7)
 Dan zou mijn stem meer aandacht wekken! —
 Dat ieder Belg mijn klanken hoor'!
 Leen, Echo's! leen mij duizend tongen,
 Tref aller Batavieren oor,
 Dan wordt de zonde alom verdrongen! —
 Maar neen! nooit heeft een aardsch geluid
 Den loop der snoodste lust gestuit.

o Gij, wiens stem den donder vormt —
 En Liban's cederen vernedert —
 De hoogste thronnen nederstormt —
 En harten van arduin vertedert —
 Spreek de oude Deugd weêr uit het graf —
 En bliksem vuigen Wellust neder!
 Dan keert het heil — dat God ons gaf —
 Dat wij verstieten — tot ons weder —
 Een heil, dat Neêrland nooit weer derv'
 'Tot dat de Zon voor eeuwig sterv'.

A A N T E K E N I N G E N .

(1) *Sparta's Held, Tyrtæus*] een uitmuntend Dichter en een dapper Held. Hij was een Atheniëfer, maar door die van Athene aan de *Lacedaemoniërs* tot een Veldheer gegeven zijnde, bevocht hij voor dezen eene roemrijke overwinning op de *Meseniërs*, na dat hij eerst het Leger, door het opzingen zijner Krijgsliederen, eenen onverfebrkt en moed had ingeboezemd. Dit is de reden, waarom ik hem *Sparta's Held* genoemd heb.

(2) *De Broeder van het bliksemvuur, Het Zwaard*] zoo zijn de oosterfche Dichters gewoon *het Zwaard* te noemen, en men vindt eene fchoone plaats van een Hoogduitsch Dichter, welke dit denkbeeld van hun reeds ontleend heeft, aangehaald in de aantekeningen van den Heer *Michaëlis* op *Lowth* de S. počſi *Hebræorum* pr. XIII. p. 255.

(3) *Nagels walglijk kromgebogen*] „ De nagels zijn veelal bij Vrouwsperfoonen, die het frifche van een zuiver leven verloren hebben, even als bij teeringachtige, voorovergebogen”. — *J. J. Herſis* *Sophia's Reize*, I. D. I. ft. bh. 131. 132.

(4) *Lycurgus ballingschap en wet*] Toen *Lycurgus* zijne ftronge wetten aan de *Lacedaemoniers* gegeven had, ging hij van huis, en liet zijne Burgers zweeren, dat zij in dezelve, voor zijne terugkomst, geene verandering maaken zouden. Hij veinsde naar *Delphos* te gaan, om aldaar te verneemen, of 'er iets in zijne inzettingen veranderd moest worden. Maar hij vertrok in de daad naar het eiland *Creta*, leefde aldaar in een vrijwillige ballingschap, tot aan zijnen dood

doed toe, en beval dat men zijne beenderen in zee zoude werpen, op dat de Spartanen dezelve niet in hunne Stad terug zouden brengen, en zich alzoo van hunnen eed ontflagen reekenen. *Justinus* II. 3.

(5) *Dat spietsen tot een trouwgoed gaf*] *Tacitus* de morib. Germ. Cap. 18. „ Dotem non uxor marito, sed uxori maritus offert. Interfont parentes ac propinqui; & munera probant: munera non ad delicias muliebres quaesita, nec quibus nova nupta comatur: sed boves & frenatum equum, & scutum cum *franea* gladioque. In haec munera uxor accipitur, atque invicem ipsa armorum aliquid viro offert. Hoc maximum vinculum, haec arcana sacra, hos conjugales Deos arbitrantur. &c.

(6) *De rol van Tacitus*] Men vindt bij dien desigen Schrijver, die, volgens den Abt *Raynal* Hist. van het Stadhouderschap bl 3, „ Om zich zoo weinig mogelijk te be-
 „ drien, de menschen altijd van de slechtste zijde geschetst
 „ heeft”; nogthands de treffendste getuigenissen aangaande de
 kuisheid van de eerste bewooners dezer strecken; de morib. Germ. Cap. 18. „ Severa illic matrimonia, nec ullam
 „ morum partem magis laudaveris, nam prope soli barbarorum
 „ singulis uxoribus contenti sunt, exceptis admodum paucis,
 „ qui non libidine, sed ob nobilitatem plurimis nuptiis am-
 „ biuntur” & Cap. 19. „ Ergo septa pudicitia agunt (mulie-
 „ res), nullis spectaculorum inebbris, nullis conviviorum irri-
 „ tationibus corruptae. Literarum secreta viri pariter ac
 „ feminae ignorant. Paucissima in tam numerosa gente adul-
 „ teria, quorum poena praefens, & maritis permessa. Accisis
 „ crinibus nudatam coram propinquis expellit dono maritus,
 „ ac per omnem vicum verbere agit. publicatae enim pudic-
 „ itiae nulla venia, non formâ, non aetate, non opibus ma-
 „ „ ii-

„ ritum invenerit. Nemo enim illic vitia ridet: nec corrum-
 „ peit & corrumpi, seculum vocatur”.

(7) *Ach was mijn borst zoo hard als staal*) Ik heb dit vers
 ontleend uit *Homerus* II. 13. 488.

Πλάθου δ' ουκ αν εγω μνηστομαι, ουδ' μνομηνω,
 Ουδ' ει μοι δεκα μιν γλωσσαι, δεκα δε στομαχ' ειεν
 Φωνη δ' αρρηκτος, χάλκεον δε μοι ητορ ενειη.

Ovidius heeft van deeze plaats reeds gebruik gemaakt
Trist. 1. 4. 53.

„ Si vox in fragili mihi pectore firmior aere,
 „ Pluraque cum linguis pluribus ora forent;
 „ Non tamen idcirco complecter omnia verbis,
 „ Materiam vires exsuperante meas”.

O D E

A E N

G O D

B I J E E N

O N W E D E R.

Verbazing treft mijn ziel, o eeuwige Ongemeeten!

't Is alles duisternis — 'k zie niets dan enkel nacht,
De slaaf in 't stof geknield — de Vorst ten thron gezeten,
't Beeft alles voor uw macht. —

Uw macht, geduchte God! — Ja! waer uw donders spreken,
Uw blikfems heel het zwerk in slingrend vuur doen slaen
Zou daer de sterveling niet voor die macht verbleeken,
Niet aen het fiddren slaen? —

G 4

Dit

Dit uur, ontzaglijk God! kan ons uw arm verplettren,
 Reeds voert een wervelwind de zwangre wolken aen.
 De bliksem schiet door 't ruim — 'k hoor hagelsteenen klettren,
 De donders raetlend slaen.

Eén wenk, één enklen wenk — de bliksem schiet ons neder,
 De donder borst hem na, — en wij, wij zijn tot asch —
 De storm huilt luid — en de aerd keert tot den bajert weder —
 Waer in zij certijds was. —

o Bron! onpeilbre bron van millioenen levens! —
 Zoo eindloos in de kalmte als 't loeien van den storm' —
 Gij wenkt — de hel stort neêr, en de eigen oogwenk tevens
 Schenkt leven aen den worm. —

Een strael ont'schiet uw oog — aen d' afgrond vastgeklonken,
 Beeft Satan voor dien strael, vervloekt uw majesteit —
 Maer de englen zien dat licht, en in dien gloed verzonken,
 Zijn ze enkel zaligheid. —

o Bron! onpeilbre bron van almacht en van orde,
 God! God in elken strael die van uw aenschijn schiet.
 God! — God in elk gewrogt, 't geen is, of nog zal worden,
 't Verstand begrijpt u niet!

Ijl dan terug, mijn Geest! zoudt gij ook de Almacht weeten,
 Gij, nog aen 't stof geboeid — 't oneindig Al verstaen!
 Zou mijn beperkt vernuft U, d' Onafmeetbren meeten —
 U peillooze Ogzaen! . —

Neen zwakke menschheid zink, verzink voor al die stralen,
 Toef, toef op de eeuwigheid. — ruk aen o blijde dood!
 Dan zal 't verheerlijkt stof dien gloriëtoon herhalen. —
 God is oneindig groot! —

G. J. L.

D E

W I N T E R .

Laat bevende Ouderdom om Winters guurheid klagen,
 Daar hij, in 't bont gedost, zijn leden krimpen voelt,
 En 't zwaar verlies betreurt der Lente- en Zomerdagen :
 Mijn dichtlust, door geen kou, hoe snerpnd, ooit verkoeld,
 Zal echter, tot zijn' lof, van 't zoet genoegzen zingen,
 Dat hij in ruimte schenkt aan Velde- en Stedelingen.

Blaast Zephir over 't land geen' zeeten balsmgeur :
 Vliedt Levenwekker uit de hoven en waranden :
 Biedt akker, wei noch beemd ons bloemtjes, rijk van kleur :
 Verklaart een woeste Orcaan den krijg aan Hollands stranden ,
 Nu Flora's bloemprieeel met kropsoecuw is bedekt :
 De Winter schenkt weer iets, dat lieve vreugd verwekt.

Thans

Thans ziet ge, ó zilveren Rhijn en heldre Vliet! uw stroomen,
 Uw kabblend kristallijn met marmer sterk bevoerd,
 Waar 't vlugge ros, wien schier geen mondruk kan betomen,
 De rijkvergulde Sleë, schuimbekkend, over voert,
 En, trotsch op 't klinkend tuig, zijn' sieren moed laat blijken,
 Als hij op 't smelkristal gaat met den renprijs strijken.

De Schaatsenrijder snelt opijzren vleugels aan,
 En schijnt het schubbig heir zija vlugheid te betwisten:
 Geen vrees weêrhoudt hem op de spiegelgladde baan:
 Eens anders vaardigheid maakt zelfs zijn bloed aan 't gisten.
 Wat schoone trekken vormt hij met den schoverling,
 Daar stroomliefs breedერიem nog onlangs sloeg een' kring.

Zie, hoe de Liefde gints aan alle moeilijkheden
 Zich willig onderwerpt, en wind en koude tart,
 Daar Neêrlands jonglingſchap in netverſierde ſleden
 Streeft zegepralend voort met boeisters van hun hart,
 Die met een' lekkren kus deez' arbeid zullen loonen,
 En in haar' poezlen arm der Vriendſchap dank betoonen.

De

De nijvre Boerenknaap, in 't warm faizoen gesteld
 Op 't vrolijk wedfpiel, dat zijn zinnen weet te streelen,
 Vergeet die Zomervreugd, nu hij op 't gladde veld
 Door éénen slag den kloot weet buiten 't oog te spelen,
 Geen strenge vorst verkleumt zijn jonge, frifche leén.
 Ten arbeid opgevoed kent hij geen moeilijkeén.

Een ander, wien de winst meér kan dan 't fpiel vermaaken,
 Doet met zijn huisgezin het nutte graargewas
 Nu op den dorschvloer door de taaië vlegels kraaken:
 Hij flapelt zijnen fchat van graanen op den tas
 En fcherpt den ploeg, of, bij een fpaandervuur gezeten,
 Vertandt hij de eggens, in den Herfstuijd botgefleten.

Kan door de fchraale wei, ontbloot van klavergroen,
 Geen frifche Boerenmeid met koopren emmers ftreeven,
 Om 't boterfchenkend vee van vetten room te ontdoen?
 De warme Ital fchenkt werk, De wan kan arbeid geeven.
 En, als de gouden zon in 't westen is gedaald,
 Dan ziet men, hoe zij 't vlas door fcherpe hekels haalt.

Schoon

Schoon in het dorre woud geen slaande Philomeelen
 Ons hart betovren door heur liefelijk geluid,
 Het oor wordt toch geveleid door zwevende orgelkeelen
 Der winterkoningjes, waarbij het vinkje fluit,
 Terwijl ons coddenaar en gaay op zang onthaalen,
 En 't afzijn dus vergoën der eedle Nachtegaalen.

Nu smaken vlugge brak en lange windhond rust.
 Niets kan den vrijen loop des maagren haas belétten.
 Men boet aan wildbraat toch niet minder zijnen lust:
 De Lijster, Eend en Snip, die lekkre jachtbanketten,
 Doen met de vette Gans, het cicraad van den disch,
 De klagt bedaren om 't onboetbaar Herfstgemis.

De dorre boomgaard moog' ontbloom van leven schijnen:
 Hij streelt toch; wel beschouwd, 't oplettende gezicht:
 Schoon 't lommerschenkend groen door koude moest verdwij-
 Elk botje spreidt een' glans van 't vrolijk levenslicht, ^{(nen,}
 En vleit reeds met de hoop op schoone bloemfestoenen,
 Als blijde Zephir mag de blonde Flora zoenen.

Zie

Zie hoe door 't fineltbaar dons het teedre halmptje dringt.
 Hoe wordt ons oog geftreeld door 't groender tarwenspruiten!

De nimmer dorre hulst, die met den pijnboom dingt
 Naar de eer van 't woud, lokt nog den wandelaar naar buiten.

De taxis; levensboom en palm en rosmarijn
 Doen 't bar falzeen in 't oog ook minder aaklig zijn.

De Bouwman wacht zijn' vriend op drank van tuinmoerellen,
 Dien hij galhartig scheekt in 't hockje van den haart,
 En laat bij 't spaandervuur de geurige appels zwellen;
 Terwijl, daar 't veeltje klinkt, het jonge volk vergeërt
 En zang en dans vereent. Men hoort bij deez' vermaaken
 Het oude spinnewiel van 't kromme besje kraaken.

De Vischer heeft gezorgd voor spoeren, pey en net,
 De gladde bijl gescherpt, een kubbe zaamgevlochten:
 Zijn nijvre lust wordt door geen ijsveld perk gezet.
 De Zeeman waagt ook nog door 't zilte nat zijn tochten:
 Hij durft, schoon 't guure noord met storm en hagel woedt,
 Ter cabeljaauwvangst gaan op d' ongetrouwen vloed.

Nu

Nu naakt een groote vloot aan Finlands barre kusten,
 Om 't waterblazend heir, de monsters van de zee,
 Op't golvend pekelveld, daar de ijsberg drijft, te ontrusten.
 De stoute Harpoenier houdt lens en lijnen ree,
 Om met zijn werpgeweer het forsch gedrocht te raaken
 En voor de Koopvaardij ten vetten buit te maaken.

'k Hief dus, ô Winter! van 't vermaaken voordeel aan,
 Dat gij op veld en ijs en water doet genieten.

De drukke Stad eischt ook, bij de opkomst van de maan
 En als men 't flikkrend heir ziet heldre straalen schieten,
 Dat 'k nu de vreugd vermelde en van het voordeel zing',
 Die thans vereenigd gaan in haar' bemuurden kring.

De blijde Veenzon streelt de halfbevroren leden.

Men spoelt de zorg van 't hart door Bacchus herfstgeschenk.
 't Onschuldig kaartspel schenkt de zoetste bezigheden.

De lieve boert ontvangt een' aangenaamen wenk.
 De kunst kan nu het hart door zacht muzijk verrukken,
 Daar vlugge vingers juist het vlelend speeltuig drukken.

Men

Men ziet het zedenschool, het nuttig Schouwtoncel,
 Dat elks gevoelig hart en teedre ziel kan roeren,
 Nu op verheven wijze, in 't sprekend tafereel,
 De hemelfchoone Deugd ten hoogen eertroon voeren,
 En de Ondeugd straffen door 't roemwaardig kunstbeleid,
 Waar door Thalia lagcht en Melpomene schreit.

Thans zoekt het werkzaam brein en vindt geleerdheidmijnen
 Bij Epictetus lamp in 't stille boekvertrek;
 Of gluurt op't blaauw gewelf, waar duizend zonnen schijnen:
 Nu vliegt zijn denkbeeld heên ver buiten 't aardsch bestek.
 De luisterrijke lucht brengt waerelden voor de oogen,
 Wier aantal, orde, en pracht des Scheppers macht betogen.

De Ontleedkunde oefent zich om 't pronkstuk der Natuur,
 Den mensch, dit kunstgewrocht vol wondren, te onderzoeken:
 Dcez waereld in het klein, haar treffelijk bestuur
 Doorgrondtze in haar bestaan, doorsnuffelt alle hoeken;
 Doch vindt, hoe dieper 't oog het zamenstel beschouwt,
 Een' afgrond, waar in zich de Reden niet vertrouwt.

De

De Dichtkunst, die steeds blaakt om Daphne's groen te winnen
 Verheft des Winters lof, nu ze in haar stille gel
 Een langer bijzijn smaakt der eedle Zanggodinnen,
 Wier tempel wedergalmt van kunstig snaarenspel,
 Waarmeê op 't staatelijkst Apollo's echte Zoonen
 Voor haar verleende hulp nu zuivren dank betoonen.

Die nu in 't gastvrij huis, bij 't aardsch godinnendom,
 De schoone Jufferschap, mag ongestoord verkeerem,
 Wensch Lente, Zomerdag noch Herfstfaizoen weêrom
 Bij 't vrolijk kaarsfenlicht zal nu de Min hem leren,
 Daar hem Bevalligheid op 't vriendlijkst vleit en streelt,
 Fluweelen Liefdetaal, waardoor men harten steelt.

♠ Griuze Wintervorst! die 't zuiverst zielgenoege
 Doet smaken, dat geen mensch u hoon' door stoute taal!
 Wil voor de Vriendschap vrij uw lieve komst vervroegen:
 Zij wacht, naar Neêrlands wijze, u opeen gul onthaal,
 Bewust, dat, daarze u ziet in ruige statiekleden,
 Zich nut en zoet vereent in keur van bezigheden.

H Y M N E

AAN DEN

HOOGSTEN GOD.

Naar het Grieksch van KLEANTES. (1)

Aan U, o aller Goden Vorst!

Wiens adem de Natuur geschapen heeft, en torscht,

Die 't Al door Almagt regelt,

Die, schoon Ge rijk in naamen zijt,

Den aart van uw bestaan voor 't menschdom houdt verzegeld,

Is deze zang gewijd.

Met regt wordt de eer u toegebracht

Door ieder sterveling, want hij is uw geslacht —

De schaduw van uw wezen —

De weérklank van uw grootſche stem —

En — schoon hij 't stof bekruipt, om daar zijn spijs te leezen —

Uw adem leeft in Hem.

U Loove

MENGELDICHTEN. 111

U Loove ik al mijn leven lang,
Uwe onbegrensde magt vereert mijn Lofgezag,
U, wien de waereldbollen,
Die, in eene afgeperkte baan,
Getrokken door uw hand, rondom (2) onze aardkloot rollen,
Als Heer ten dienste staan!

Gij voert in de onverwinbre hand
Een' blaauwen(3)blikfemschicht, die eeuwig gloeit en brandt,
Voor wiens driekante stralen
De Schepping zidderend verbleekt —
Wiens aldoordringend vuur geen marmer kan bepaalen,
Wiens gloed de rotfen breekt! —

(4) Dat vuur, dat in den blikfem gloeit —
Dat in den schoot der aard' het kiemend koren broeit —
Dat Zon en Star doet glooren —
Dat warmte in onze zielen sticht —
Dat in ons Lighaam leeft — dat is uit U gebooren,
Ontstak zich aan uw licht!

Geen ding wordt in den Oceaan,
 Op dit benedenrond, of den Olymp gedaan,
 Din door uw zorg en kragten.
 Alleen van 't kwaad, dat hier geschiedt
 Door die onzinnigen, die eeuwig U verachten,
 Zijt Gij de werker niet.

Ja uit het kwaade schiept Gij goed —
 Volmaaktheid uit gebrek — uit zuur en bitter zoet —
 En uit verwarring orde;
 Gij hebt eene onvergangbre wet,
 Op dat de wijze, die haar volgt, gelukkig worde,
 Voor 't menschedom ingezet.

Wee Hem, die deze wet verlaat —
 De schand'lijke ondeugd mint — de waare schoonheid haat &
 Met al zijn ijdel woelen
 Wordt eens zijn honger naar geluk,
 Dien hij geduurig tot zijn teiftering blijft voelen,
 Een volle bron van druk.

Men

Men mooge op een verschillend wit
 Met ijver doelen , en door eerzucht , of 't bezit
 Van goud zich laten blinden —
 Of door het gif , dat Wellust biedt ,
 Er is , voor hem geen vreugd , geen waar geluk te vinden ,
 Die de eeuwige orde vliedt.

Nu dan , o God ! die alles geeft ,
 Die U in wolken kleedt , die in den donder zweeft ,
 Verlos die slaafsche zielen ,
 Waarin de dooling zegeviert ,
 En doe hun voor den staf dier Wijsheid nederknielen ,
 Die 't Al regtmatig stiert !

Zoo eeren wij Hem , die ons eert ,
 Zoo prijzen wij het werk van U , die ons regeert ,
 Want dat voegt sterfelingen :
 Ja ; daarop zijn de Goden trotsch ,
 Dat zij altijd oprecht betrachten en bezingen
 't Bevel des Hoogsten Gods !

A A N T E E K E N I N G E N .

(1) Dezen Hymnus, welke ons door *Stobaeus* bewaard geworden is, hebben verscheiden Geleerden het zij in verzamelingen van kleine Grieksche gedichten, of in andere werken laten drukken; onderanderen, R. CUDWORTH in *Syst. Intell. hujus universi*, T. I. p. 662. en R. F. P. BRUNCK in *gnomicis poetis Graecis*, p. 141. welke laatste, behalven de Latijnsche overzetting van JACOBUS DU PORTUS, die ook reeds door CUDWORTH gegeven was, er nog twee andere dichterlijke vertaalingen bijgevoegd heeft, eene Fransche van den Heer DE BOUGAINVILLE, en eene Italiaansche van GIROLAMO POMPEI. — Ook is dit stukjen onlangs afzonderlijk uitgegeeven, met eene letterlijke Hoogduitsche vertaaling, verscheidene aantekeningen van verschillenden aart, en opgaave van eenige grondstellingen der Stoïsche Wijsbegeerte, uit welke deze Hymnus verklaard moet worden, door H. H. CLUDIUS, Predikant te Hildesheim, en Lid van de Koninglijke Maatschappij der wetenschappen te Göttingen; Deze uitgave wordt met groot regt zeer gepreezen in de *Göttinger-anzeigen* 1786 No 84, en uit dezelve, in *L'Esprit des Journaux* Sept 1786. p. 152 tot 154. — Voorts kan ik niet nalaten hier bij te voegen de uitmuntende Lofspraak, welke R. LOWTH aan dezen Hymnus geeft, *de S. poësi Hebr* praef. xxix p. 589, daar hij van de Hymnen der Grieken spreekt; „ Nec mihi occurrit quidquam, quod qui-
 „ dem extat, ex illo genere graviore, praeter Cleanthis stoici
 „ hijnumum, Jovi inscriptum, hoc est Deo creatori, sive,
 „ ut ipse loqui amat, aeternae Rationi, rerum Naturae ef-
 „ fetrici atque moderatrici; pulcherrimum sane antiquae
 „ sa-

„ sapientiae monumentum, sensibus magnificis, solidis,
 „ verisque refertum. Quae enim habet philosophus
 „ de summâ Dei potentia, de supremâ Legis & totius na-
 „ turæ harmoniâ, de hominum impiorum, caecisque ani-
 „ mae perturbationibus obnoxiorum stultitiâ atque infantiâ, an-
 „ te omnia divini auxilii imploratio, quo numen ipsum per-
 „ petuis laudibus digne possimus celebrare; haec omnia tam
 „ sano minimeque fucato pietatis affectu animantur, ut ad
 „ sacrorum etiam vatum spiritum aliquatenus videantur acce-
 „ dere”. —

(2) Ik heb gemeend, dit te moeten behouden, omdat ik niet de nieuwere meer verlichte Wijsbegeerte, maar den ouden Dichter, dien ik vertaal, moest laten spreken. —

(3) In het Grieksch staat τοῖον ἔχεις ὑπέσργον &c. maar voor τοῖον, dat hier geen zin heeft, zou ik gaarne ἰδὲν lezen — Het is bekend dat de bliksem dikwijls bij de Dichters ἰδὲς Διός, *selum jovis*, (een schicht van Jupiter) heet.

(4) Dit couplet, en de twee laatste regels van het vorige, zijn eene uitbreiding van deze woorden van den Dichter, δὲς διὰ πάντων Φοιτᾶ, μιγνύμενος μεγάλῳις μικροῖς τε Φάεσσιν, volgens de grondstellingen der Stoïsche Philosophie, verg. de aantekening van Cludius op v. 12. p. 39. en vooral de Inleiding, p. 17.

B Y T
N A D E R E N D
K E R S - F E E S T .

Mijn ziel ! wil juichend u verpoosen,
Daar u de gunst des Vlekkeloosen
 Weldadig noodt op 't heuchlijkst feest,
Dat reeds voor veel verlopen eeuwen
Van duizend Grieken en Hebreuwen,
 Op 't plegtigst is gevierd geweest.

Dat feest, waar op de Vorst der menschen,
Het toppunt van der Vad'ren wenschen,
 Mesfias, in het vleesch verscheen.
Verschijning ! die de Stervelingen
Verrukt hield in bespiegelingen,
 En Serafs troonde naer beneên.

Ja,

Ja, Jesus! bij uw komst in t' leeven
 Klonk door de ruime Hemelreeven,
 Het Goddelijk Halleluja.

En juichend daalden Hemellingen
 Langs Werelden en Starrenkringe
 In 't stille veld van Efrata.

Daar zongen ze op verheven toonen,
 Verbaasden hen, die 't stof bewoonen —
 Verrukten door hun lied Natuur.
 Straks hoorde men gewijde Schaaren
 Bij dit gejuich hun toonen paaren,
 Doortinteld van het heiligst vuur.

O zaligst uur, dat immer daagde!
 Hoe zeer 't heelal van heil gewaagde,
 Dat stroomde door het wereldrond;
 Geen heil, hoe groot, kon immer haalen
 Bij 't heil, dat met uw nederdaalen,
 Den zwakken mensch aan God verbondt.

Toea

Toen daalden Vreede en zaligheden

Uit Edens oorden naer beneden

Bij Adams zondig schuldig kroost.

Waar straks van duizend, duizend tongen

Dit lied eenstemmig wierdt gezongen;

„ Bij Jesus is de bron van troost!”

Toen kon de stervling zeker wachten,

Dat hij, die, in de zwartste nachte

Van bijgeloof, was afgedwaald,

Het licht der waarheid zou zien rijzen

Om hem den heilweg aan te wijzen,

Door U, Verlosfer! zelf bestraald.

Zou dan de Mensch zijn' juichtoon smoooren?

Daar gij, Messias! zijt gebooren,

Gij, die den glans der Majesteit,

Waar in ge als God wordt aanbeeden,

Dien Hemel-luister wilt omkleeden

Met het gewaad der sterfelijkheid.

ja

Ja God! hier zal de mensch op roemen,
 Dat hij U mag zijn broeder noemen,
 Om dat gij vleesch geworden zijt,
 Zij allen, die dit wonder hoorden,
 Beschouwen Bethlem's zalige oorden,
 Met harten, aan de deugd gewijd.

Spoed aan, o heuchlijkste aller dagen!
 Waarop de Christen zal gewaagen
 Van leeven, heil en zaligheid,
 Die door uw komst ons wierdt gebooren. —
 Het ruim van Neêrlands Tempel-chooren
 Weergalmt straks Jesus Majesteit.

Ook ik zal juichend heenen treden,
 Daar 't geurig wierook der gebeden
 Van mijne hand ten hemel slijgt,
 Ook ik zal met Godvruchte zielen
 Voor u, mijn Jesus! dankend knielen:
 Gij wilt niet, dat een Christen zwijgt.

o God!

o God! doe mij dien stond beleeven,
 Om rookende Offers u te geeven
 Van 't voor U eeuwig gloeiend hart;
 Dan zal ik met der Eng'len schaaren
 Ter uwer eer mijn toonen paaren,
 Spijt helvorst, die mijn Jesus tart.

Mijn Jesus tart! — o stervelingen!
 Die snood hem durft de kroon ontwringen,
 Die God hem zelf geschonken heeft.
 Toen hij, tot heil van duizend volken,
 Verwinnend steeg door lucht en wolken,
 Die nu als Richter eeuwig leeft.

Gij Dwaazen! die dit durft vermeeten
 Hoort nog de stem van uw geweeten,
 Keert naer de Stal in Bethlehem:
 Ziet daar Immanuël! gebooren!
 Beschouwt het heil. den mensch beschooren!
 Ziet Jesus en eerbiedigt Hem!

W.

TAELE EN DICHTLIEVENDE
OEFENINGEN,
VAN HET
GENOOTSCHAP,

TER SPREUKE VOERENDE:

KUNST WORDT DOOR ARBEID VERKREEGEN

EN

PRIJSVAERZEN.

*Met Oorlof van de Ed. Gr. Mog. Heeren, Staeten
van Holland en Westfriesland.*

VI. DEEL I. STUK.

1788.

VOORBERICHT.

Gaerne willende voldoen aan het algemeen verlangen naer de bekroonde Dichtstukken ter eere van DE RUITER en WASHINGTON, doch te gelijk onzen voorraad van Mengeldichten, door het onlangs uitgegeven vijfde Deel der Tael - en Dichtlievende - Oefeningen, merkelyk besnoeid vindende, zijn wij te raede geworden, voor ditmael, onzen Landgenooten eenen halven Bundel medetedeelen, te meer, daer de aert der Tijden ons voor als nog geen gelukkigen Oogst van nieuwe Lettervruchten voorspelle.

Wij bieden U derhalven, Geëerde Lezer! bij dezen des Zesden Deels Eerste Stuk aan, bevattende, buiten eenige weinige Dichtstukken, van verscheiden aert, de zoo lang begeerde. Lof-

zan-

V O O R B E R I C H T.

Zangen op de twee genoemde onvergelykelijke Helden.

Het Vers van den Heer BRENDER A BRANDIS, eenige dagen te laet ingeleverd zijnde, heeft volgens de Wetten met de overige ingekomenne Stukken naer den uitgelooyden Eereprijs niet kunnen mededingen, maer is, om deszelys verdiensten, der uitgave dubbelwaerdig gekeurd, en, als zodanig, in deze Verzameling geplaeft. Meer hebben wij thans niet te berichten; zo dra de nodige voorraed daer is, zullen wij, ter voltooiinge van dit nu begonnen deel, het Tweede Stuk laeten volgen.

*Dat geruster dagen hier toe gunstiglyk mede-
werken!*

1788.

Eenige ingeslovene Drukfeilen, bijzonderlyk op Pag. 90. en 102. zullen, bij de uitgave van het tweede Stuk, worden aangewezen.

D E

G R O O T E

L O F Z A N G.

De Schepping wijdt aan U, o nooit begonnen,
o Eeuwig God! haar dankbaar lied;
Maar de eindeloze lof van waerelden en zonnen
Bereikt uw Grootheid niet! —

Toch ziet uw oog op al uw werken neder,
Gelijk het oog eens Vaders doet —
Neen! als een Moeder op het wichtje, dat ze teder
Aan 't gloeiend harte voedt!

De lofzang der Natuur gaat niet verloren
Voor U, o Oppermajesteit!
Oneindige! Gij wilt het gonzend mugje horen,
Dat uwen roem verbreedt.

VI. DEEL.

I

De

De Seraf gloeit voor U, Gij vangt zijn toonen —
 Voor U heeft zelfs de worm een stem;
 En, uit de waereldbol, waarin zijn maagen wonen,
 Het stofje, hoort Gij hem!

De Noodstorm huilt uw' lof — de Donders melden
 Uw kracht, die rotsen nederstort —
 En 't zuizend koeltje blaast uw goedheid door de velden,
 Wanneer het Lente wordt.

Het steile Dennenwoud verheft de toppen,
 En ruischt uw milde gunst ter eer;
 Het Nacht-viooltje juicht, en plengt de koele droppea
 Des daauws wellustig neêr.

't Zingt al uw' lof — maar schoon zij alle zwegen,
 Hoe nietig waar, o God! die schijn! —
 Hun stil geluk verried, dat de oorsprong van dien zegen
 De Oncindige moet zijn!

R. F.

DE

D E

S C H E P P I N G .

Ziet! God is Groot! —

HIOB.

Ik voel een onweêrstaenbaer vier
Mijn' dichtgeest tot den lof der hooge Godheid dringen: —
 Eerbiedig stemt mijn hand de Lier
 Om zulk een grootſche taek te zingen. —
 o God! beſtuur Gij zelf mijn tael!
 Dat uw verheven glans mijn zwakke ziel beſtrael!
 Mogt van dien heiligen gloed een enkle vonk mij treffen,
 Die 't Hemelchoor bezielt als 't uwe magt verbreidt; —
 Dan kon mijn ſtaemlend lied aanbiddend zich verheffen
 Tot in den ſchoot der Eeuwigheid.

Het onbegrijpelijk werk van God; —
 De teekenen zijner magt in ondoorgrondbaere orden; —
 Die enkle daed van zijn gebod,
 Die eenmael 't gantsch heelal deedt worden; —
 Die stond, toen zijne Almoogendheid
 Den tijd een aenvangstip in de eeuwen heeft bereid; —
 Dat plegtig oogenblik, toen duizend Seraphijnen
 Hun aenzijn kreegen in een' stroom van Hemelglans; —
 Dees wondren, schoon ze aen mij onpeilbre diepten schijnen,
 Ontvonken mijnen dichtlust thans.

Dan ach! ik voel, bij 't zwaer gewigt
 Van zulk een grootsch tafreel, mijn zwakke denkkragt slinge-
 De schaemle Lier ontvalt u ligt (ren; —
 Te ras, o roekelooze vingeren!
 Naeuw tokkelt gij de logge snaer
 Of wordt, uw' waen ter straf, uw magteloosheid ontwaer.
 O MILTON! KLOPSTOCK! FEITH! gij kunt alléén hier zingen! —
 Mijn geest zwijmt bij deez taek... mijn hand zijgt bevend
 Maer... 'k zie een' Hemelstrael verlichtend mij omringen ^{(neer.}
 Nu voel ik kracht en leven weér! —

Neem

Neem van mijn oog den sluier af,
 o God! meldt mij 't geheim van 't rijk der Eeuwigheden;
 Dat mij uw arm 't vermoogen gav',
 In 't onbezefbaer ruim te treden,
 Toen gij, daer gij alleen bestondt,
 In algenoegezamheid u hoogst volmaekt bevondt; —
 Toen 't onnafpeurbaer plan van waerelden en zonnen
 Door uwe hand gefchetst, maer onvolvoerd nog, lag; —
 Toon mij 't *waerom* dat gij 't voltooien hebt begonnen,
Waerom het *Niet* eens 't leven zag.

Maer zagt!... te zwakke ziel! bedwing
 Uw weetlust; voed geen' waen; geen trotschheid, zoo ver-
 Het voegt geen' broozen sterfeling (meeten,
 't Verborgten doel zijns Gods te weeten.
 Verbijstring greep u ijlings aen,
 Als gij't verzegeld boek dier wondren op woudt slaen. —
 De Seraph zelf, als hij tot 's Hoogsten troon wil dringen.
 Dekt met zijn vleugelen zijn zwijmend aengezigt —
 En gij, een worm, gij staert op d' oorsprong aller dingen,
 Op 't eeuwig ongenaekbaer licht!

Wij weeten, magtig Opperheer!
 Dat uw volkoomenheid uw wezen kon vernoegeu,
 Dat tot uw grootheid, tot uwe eer,
 't Heelal geen stipjen toe kon voegen;
 Maer dat uw onbegrensde wil,
 Die Schepper van 't Heelal, die onverwrikbre spil,
 Waar zonnestelsels kalm en zorgloos zich op wonden,
 o Wondre! de oorzaak was, dat gij dees waereld schiept;
 Dat gij den nacht van 't Niet, dijen duistren nacht, deedt en-
 En tot een' schoonen morgen riept. (den.

De werking uwer almagtshand
 Waer door gij 't starrenheir deedt blinken aen den Hemel;
 Die stemmende orde, dat verband,
 In 't schijnbaer ordenloos gewemel: —
 De vorming van 't bezielend Licht: —
 Al wondren daer het oog, het eindig oog, voor zwicht —
 Betrachten we, eerbiedvol, verbijsterd, opgetoogen —
 't Aëmt alles Godlijkheid en Magt in uw gebied:
 Maer 't hoe, 't waerom, verbergt uw wijsheid voor onze ooggen
 Die kennis voegt den stervling niet.

Genoeg

Genoeg, dat Godsdienst ons geleid

En ons dees grootsche tael van uwen mond doe hooren:

- „ Ik heb der zonne een tent bereid,
- „ Ten Troon den Hemel mij verkooren;
- „ Ter voetschabel de wentlende aerd;
- „ Uit niet heeft eens mijn wenk dit schoon Heelal gebaerd;
- „ Mijn hand, die starren vormde in nimmer wanklende orden,
- „ Die door den stroom des Tijds het lot der waereld wikt,
- „ Heeft, naest den Scraphijn, den sterveling doen worden,
- „ En tot eene eeuwigheid geschikt”.

o God! dan knielen wij in 't stof,

Gevoelend wat wij zijn — steeds brooze stervelingen! —

't Heelal brecke uit in uwen lof —

't Zal nooit dien grootschen lof voldingen.

Uit niet schiept gij dit ruim gebouw,

Dat eeuwen lang 't geweld des tijds verduuren zou...!

Uit niet...! kom, trotsche Dwars! wandt hier uw sterflijke

Dat hier verwondering uw ijdeledenkkragt treff! (oogen!

Schoon stof, schoon magtloos stof, kunt gij Gods eer verhoor-

Verzink, bezwijm in dit bezef! — (gen

Verdoolden , die een bloot *geval* ,
 Een *noodlot* , blind als gij , die zulk' een' waen durft drijven ,
 De magt , van eens dit schoon Heelal
 Gevormd te hebben , toe durft schrijven : —
 En gij wier dwaaze stelling meent
 Dat zich een *levend stof* heeft tot deez' klomp *vereend* : —
 Of Gij , die , even blind , en spoorloos van gevoelen ,
 Dees waereld *eeuwig* , en dus *onafhankelijk* noemt : —
 Gij , die dus tegen God , de Rede , en 't Licht blijft woelen ,
 En als gewis uw regels roemt :

Aenschouwt opmerkend d' Oppertrans !
 Ziet hoe in 't maerloos zwerk millioenen Hemelbollen ,
 In 't schitterend licht der zonneglans ,
 Langs afgemeeten Baenen rollen : —
 Wendt uw gezicht dan van omhoog ,
 Ziet alles hier beneën met een oplettend oog :
 De Zee : — der Bergen Kruin : — de wisfeling der tijden
 Uwe aendacht veste zich op aller volkren lot : —
 En hoort dan al wat leeft uit eenen mond belijden :
 „ Er heerscht een albestuurend God”.

Die

Die stem verheft zich uit dit stof

Tot boven 't wijd verschiet van duizend sterrenkringen,

En de afgrond hoort van 't Hemelhof,

Haer ' nagalm door zijn diepten dringen.

Zij juicht des allerhoogsten eer,

En slaet met éénen toon uw' ijden waen ter neêr.

Zij rolt van zon naer zon langs hooger sterrenreien,

En voert Jehovah's Lof al rollende eindloos meê- — —

Zij klinkt — de schepping juicht — zij klinkt — en 't bangste

Verwifelt in een' lieven vrêe. (schreien ,

En gij, gij zoudt die stem weêrstaen? —

Gij poogt vermetel haer door uwen trotsch te smooren?...

Maer o! uw ijde, blinde waen

Heeft ras zijn' valschen schijn verlooren;

Ja! heel uw stelzel derft zijn kracht

Slechts éénmael door de Rede opmerkend na gedacht.

De Rede, o! zij alleen, zij kan uw brein verlichten;

Bespiegelt, aen haer hand, de wondren der Natuur;

Dan zal voor zoo veel schoons gewis uw trotschheid zwich-

Ge erkent dan staemlend Gods bestuur. (ten —

Bespiegling! voergij thans mijn geest
 Tot in dat tijds punt, 't welk door God aen 't niet onttoogen.
 De bronwel, de oorsprong is geweest
 Van zoo veele eeuwen, zints vervloogen. —
 De waarheid schaer zich aen uw zij:
 Siert met uw' beider glans mijn nedrig schilderij!
 Gij leerdet mij dat God alléén 't Hceelal kon bouwen;
 Dat door zijn' wil alleen het al 't bestaen ontving; —
 Helpt mij 't gefchapendom thans meér bepaeld beschouwen,
 Elk schepsel in zijn' eigen kring.

God was — niets buiten hem bestondt; —
 Niets was door zijne magt geroepen in het leven;
 Hij had door d'adem van zijn' mond
 Geen wezen 't aenzijn nog gegeven;
 Verzegeld lag nog 't Raedsbesluit
 Dat voor alle eeuwigheid zijn wijsheid had geult; —
 Maer toen dat tijds gewricht, die stond was voortgesproten,
 Dien hij ter wording van zijn' wil had voorbereid,
 Toen heeft Hij straks de rol van zijnen raed ontflooten,
 En 't plan volvoerd van zijn beleid.

Hij

Hij dagt — de groote Schepper dagt...

Straks werdt in 't ijdel ruim, waer nimmer wezens waeren,

De zwangre hoofdstof voortgebragt,

Die al wat worden moest, zou haeren;

Een duistre saemgemengde klomp,

Een onbezield gevaerte, een Ligchaem ruuw en lomp;

Daer was aen lucht noch aerde een' vasten kring gegeven;

Voor vuur noch water was een wis verblijf bereid;

De stof bestreedt de stof, door perken niet omschreeven,

In toemelooze onstuimigheid.

Maer God bedwong dit wuft gewoel;

Hij stelde aen ijder deel onovergangbre perken;

Zijn hand, ter treffing van zijn doel,

Gaf orde en eenheid aen zijn werken. —

Hij sprak nog eens... toen blonk het Licht —

De Hemel werdt zijn troon — en de aerde was gesticht.

Met ééne span mat hij de breede Hemelkringen,

Het starrendraegend zwerk, onmeetbaer voor ons oog;

Terwijl Hij om deeze aerde, 't verblijf der stervelingen,

Den dampkring als een dekkleed toog,

En

En Gij, verheven Englenſchaer!

Wier liedren eindloos om Jehovah's zetel galmen,

Toen werdt ge uw aenzijn ook ontwaer

In 't grootsch gezang van blijde pſalmen;

'k Hoor, dunkt mij, hoe uw lofſied klonk

Toen de aerde, korts gevormd, op haere grondvest zonk;

Verrukking! voer mijn' geest in 's Hemels zaelge dreeven;

Toon mij des Seraphs heil in 't ongezien gewest; —

Maer ach!... 'k voel mij mijn kracht bij dit Tafreel begeben—

Die taek voegt u, o VONDEL! best! —

Zing gij op uw' verheven toon

Hun hooge zaligheên, zoo blij, onafgebrooken;

Maer meld ook hoe de ſtrafbre hoon,

De trotsche tael, zoo wuft geſprooken,

Van wreevlen uit hun breede rij,

Wie hoogmoed had beziel'd met ſtoute razernij,

Hun ramp bereidde; — hoe 't rechtvaerdig alvermoogen,

Die euveldaên ter ſtraf, hunn' heilſtaet heeft verkort,

Hoe zij, in 's Richters wraek, geblikzemd uit den hoogen,

Ten diepſten afgrond zijn geſtort.

Maer

Maer gij, o Seraphs! die uw' God,
 Uw' Schepper eeren bleeft, in trouwheid nooit verminderd,
 Gij smaekt een eindloos heilgenot,
 Welks zaligheid geen schuld verhindert. —
 Schoon, hier in 't stof, de wijs, hoe gij
 Bestaet en werkt, voor ons met nacht omwonden zij:
 Wij weeten, dat Gij steeds Gods grootheid blijft verbreiden,
 Uw vreugd smaekt in 't behoud van ijdren sterfeling; —
 Maer, als ons stofloos deel van 't stoflijk is gescheiden,
 Dan vormen we éénen broedren kring! —

Befpiegling! voer mij weér beneên
 Op de aerd, waer nog geen zee of stroom geregeld vloeide;
 Die nog geen zon of maen bescheen;
 Waer nog geen plant of bloemtje groeide,
 Wier vlakke in leege woestheid lag;
 Waer nog geen Schepslenheir den glans van 't zonlicht zag;
 Waer nog geen vliegend Choor in liefelijk gefluister
 Zijn' Schepper hulde deedt bij 't straelend morgenrood;
 Waer diepe stilte heerschte in zwijgend, aeklig duister —
 En die 't gebied scheen van den Dood.

Maer

Maer de Almagt, wier weldadig doel
 Was, de aerde alom met schoon, met nuttig schoon te sieren;
 Herschiep den diepen waterpoel
 In Zeeën, meiren, en Rivieren;
 Zij vormde uit eertijds doodsch moeras
 Een lagchend landschap, rijk in groenend veldgewas.
 't Aenminnig roosje wies — maer zonder scherpte of dooren;
 Elk plantje sproot, getuld met bloemtjes, uit den grond,
 Schoon met geen zorg gezaeid in diepgeploegde vooren. —
 Slechts door Gods hand gestrooid in 't rond.

Het licht was door de Almoogenheid
 Alreeds gevormd om de aerd te koeffren en te sreeften,
 Maer was nog ordenloos verspreid
 In fijne stofjes, vloeibre deelen.
 In vonkjes, onnaspeurbaer kleen,
 Wier saemgemengde glans een flaeuwe scheemting scheens;
 Dan de Almagt sprak: „et worde een Zon omringd van sterren,
 „ Dat hun vereenigd licht den omtrek ste eds beschijn'
 „ Van duistre Bollen: — Dat ze in hunnen loop nooit warren,
 „ Maer tot gezette tijden zijn”.

Straks

Straks blonk aen d'ongemeeten trans

De zonnet 's Hemels heir, gereezen uit het duister,

In haer verheven schitter glans

In al haer schoonheid, al haer' luister.

De Seraph, staerende op die pragt

Stortte in bewondering, en zong Jehovah's magt,

Heel de Engelenrij vervong die staetige eerepsalmen

En volgde op grootschen toon den zang des Seraphs na. —

Hoe dreunde 't Hemelhof van zoo veel gloriegalmen —

Van 't eindeloos Hallelujah!

Thans was in al wat aenzijn kreeg,

Alreeds dat schitterend schoon ten hoogsten top gerezen,

Dat — als de stem der schepping zweeg,

Getuige van een' God zou weezen. —

Maer, schoon reeds 't Choor der Engelen zong,

En 't lied van waerelden door 't ruim der heemlen drong,

Deeze aerde bleef nog stil in haeren loopkring zweeven,

Hier werd in 't zwijgend stof nog de almacht niet gevierd;

Reeds klonk haer lof alom — 't ontbrak slechts d'aerde aen lof

Waer door ze ook hier verheerlijkt wierdt. (ven.

God

God schiep toen 't talloos dierenheir ;
 't Doorkruisfte woud en veld in huppelend gewemel ;
 De Visfchen speelden in het meir ;
 De Voglen reezen naer den Hemel
 In lieflijk klinkend Choorgeluid ;
 Het bloedeloos geflacht bezogt gebloemte en kruid ;
 Toen lagde Leeuw bij 't Lam in 't welig groen gedooken ;
 Aen Duif en Adelaer was één verblijf bereid ;
 De moordlust deed den grond van fchuldloos bloed niet roo-
 't Was alles lieve onnozelheid. — (ken ;

Hoe juichte toen de reinfte vreugd
 In lucht, in zee, in froom, in bosch, en dal te gader t
 Al 't fchepsfel, kommerloos verheugd,
 Vormde één gezin, minde éénen Vader.
 Van 't hoog gebergte en uit het ftof
 Rees één gemengde galm tot 's Albeheerfchers lof,
 Heel de aerd vervong dien toon in zorgeloos genoegén,
 In 't ongestoord genot van haer geluk verblijd ;
 Zelfs 't eerfte toontje, 't welk in 't loofde Voglen floegen
 Was aen den Schepper toegewijd.

Nu

Nu naekt mijn zang dien blijden stond,
Gebooren in 't gejuich van al de Hemellingen,
Begroet door heel dit Waereldrond —
Die de eer der schepping zou voldingen;
Toen 't edelst wezen worden zou,
Het sierfel, 't pronkstuk van Gods wonderlijk gebouw;
Een wezen, dat Gods hand uit nietig klei zou vormen,
Dat, met een ziel begaefd, tot hooger doel bereid,
Eens Heervan 't al zou zijn — eens voedzel voor de wormen
Eens Engel in de Onsterfelijkheid.

Hoe heerlijk was dat tijdsgewricht,
Toen de Almagt uit het stof den eersten mensch deedt wor-
Toen zij hem, in een' stroom van licht, (den!
Reeds voorbereid tot hoogere orden,
Zijn edelst deel, dat altijd leeft,
Zijn ziel door d'adem van haar' mond geschonken heeft! —
'k Zie, dunkt mij, A D A M in verrukking opgetoogen:
Verbijsterd, eerbiedvol staert hij het zonlicht aen,
Knielt neêr — aenbidt — en juicht, met dankbaer vuur in de
Jehovah toe voor zijn bestaen. (oogen,

Hoe zalig was het heilgenot,
 De vreugd, die ADAM toen zich maeteloos zag schenken!
 Alléén afhankelijk van zijn' God,
 Gehoorzaam slechts aen zijne wenken,
 Bezat hij heel deeze aerde in 't rond
 Als opperheer, wien 't al ten dienste en hulpe stondt.
 Geplactst in Edens hof, in eeuwig groene dreeven,
 Weidt hij door't lagchend schoon van zijn verblijf bekoord,
 't Genoegen bleef in kalmte om zijne schreden zweeven,
 En rolde langs zijn paden voort.

Maer hier beneén in 't scheepslenrijk
 Was hij 't alleen, wiens ziel dit zoet geluk kon streelen;
 Geen reedlijk wezen, hem gelijk,
 Kon blijde in zijn genoegen deelen;
 Niets had hij in zijne Eenzaemheid
 Dat teder aendeel nam in 't lot aen hem bereid;
 En, — daer de vreugd van heil met andren saem te smaeken,
 't Genot van 't eigen heil vermeerdert in waerdij,
 Sprak God: „Ik wil 't geluk des stervlings heel volmaken —
 „Een lotgenootte zij hem bij.”

Strake

Straks voerde God hem in een' oord ,
 Waer sombre stilte woonde in zagt bewoogen blad'ren ,
 Waer geen beweging werdt gehoord
 Dan 't zagt geruisch van waterad'ren. —
 Hier , ned'gezeegen aen een beek,
 Was 't dat de slaep voor 't eerste op A D A M nederstreek. —
 Een slaep , niet voortgebragt in 't zwaer gewigt der zorgen,
 Maer zelfs door God op hem in zoete rust gestort. —
 Der schepslen blijde vreugd in 's waerelds lieven morgen
 Werdt door geen'kommer afgekort.

't Was , toen dus A D A M rustvol sliep
 Dat 's goeden Scheppers hand een deel van zijne lenden
 Hem tot een lieve weêrhelft schiep
 Die zijn' gelukstaet zou volenden ; —
 Zij vormde haer volmact van leest ,
 Maer nog volmaekter door een' rijkbegaefden geest.
 In E V A , door een' reeks van lieve aenminnheden ,
 Blonk't werk der schepping uit met meest betoovren I schoon ;
 En zij , zoo edel , was dier Schepping hier beneden
 De tweede Paerel aen de kroon.

Gelijk een roos in d' uchtendstond,
 Gerreed om haeren glans met dien der zon te paeren,
 Ontluikt, wijl koeltjes, in het rond,
 Zich kuschende om haer knopjen schaeren: —
 Zoo stond in Edens blijden kring
 Thans EVA in den strael van licht, die haer omving'
 Verbeelding! doe me een schaëuw van ADAMS vreugd aenschou-
 Toen hij zijn Gade zag, uit zijnen slaep ontwaekt; wen,
 Maer ach! hoe schoon gij zelfs die vreugd bestondt te ont-
 Dit schilderij bleef onvolmaekt! — (vrouwen —

In welk een zoete mijmerij
 Brengt hem 't aenminnig Beeld, dat nu zijn oog aenschouwdel
 Verbijsterd, staerend, twijfelt hij,
 Daer zelfs een Seraph twijfelen zoude,
 Of God, van 't glansrijkst licht omstraeld
 In dit bekoorlijk beeld op aerde was gedaeld: —
 Maer de inspraek van zijn hart ontwaakte ras zijn zinnen;
 Hij sprak: „'k ontmoet in u mijn wederhelft, mijn gaé —
 „Nu blijven we, ceuwig één, elkandren eindloos minnen!“ —
 Gantsch Eden zong dees woorden na.

o Eerst

o Eerst gefchapen Oudrenpaer!

Een ongestoord geluk bleef altijd u verblijën ;

Gij werdt vereerd door de Engelschaer ,

En door de laeger fchepslenrijen ;

Een onuitspreckbre zaligheid

Had God in Edens hof u eirdeloos bercid ; —

Maer ach ! ge ontroofde u zelf' een heil van zo veel waerde !

Eén twijfflend ogenblik schiep uw en ons verdriet ; —

Dan zagt .. 'k zwijg van dien stond, die 't leed der menschheid

Dit voegt bij deeze zangen niet. (baerde..)

Nu was de Schepping heel volbragt ,

Het eeuwig plan volvoerd nae afgemeetene orden —

Jehovah , die door eigen kracht

't Heelal in aenzijn had doen worden ,

Sloeg nu dien wenk , die 't al doorziet ,

Op heel den omtrek van 't geschaepne , zijn gebied ;

Hij zag het schoonst verband de wezens keten schraegen :

Alom volmaektheid , orde aen 't voorgeschreeven perk : —

Hij zag dit — met een oog van Godlijk welbehaegen —

En heeft gerust van 't scheppings werk.

Gij rustet, ja, Almoogend God!
 Maer, hoe verkeerdlijk hier de Dwaelgeest ook durv' denken,
 Den zwaei van 's waerelds wislend Lot
 Bepaelen altijd uwe wenken;
 Uw wil blijft houvast van 't Heelal,
 Dat nooit dan op dien wil vergaen of wanklen zal;
 Gij heerscht . . . vloei dan, o Tijd! in stille kalmte heen;
 Vloei zorgloos naer de zee der vrolijke Eeuwigheid;
 Eensnackt de blijde stond die alles zal vereenen,
 Die stond, dien 't gantsch Heelal verbeidt. —

En nu, mijn zangster! rust ook gij! —
 'k Bestond, door u geleid, Jchova's Lof te zingen;
 Och! kon mijn schaemle Poezij
 Eén teergevoelig hart doordringen
 Met eedlen ijver voor Gods eer! —
 Dit is alléén de prijs, de loon dien ik begeer. —
 Gij sterkte, o God! mijn' geest: Gij stuurdet zelfs mijn veder;
 'k Waere anders ligt bezwijmd, bij 't staeren op uw magt,
 Nu legt mijn hand de Lier, aen u geheiligd, neder; —
 Mijn grootfche zangtaek is volbragt.

J. J. V.

A A N D E N

T I J D.

Waarom ontvlugt gij ons zoo ras,

Gij, snelgewiekte Tijd?

Waarom toch schenkt ge ons geen genot,

Dat meer bestendig is?

Gij zijt gelijk een enk'le droom,

Gelijk een ijd'le schijn,

Die slechts een schaduw van geluk

Voor oogenblikken geeft.

K 4

Gij

Gij voert met u ons leven heen!

Hier is geen duurzaamheid.

De doodklok, die zoo treurig broemt,

Verstendigt ons uw drift.

Die klok verkondigt ons weêr één —

Al weêr een uur voorbij!

Die enk'le slag dringt in mijn ziel,

Als of een Engel sprak!

Wat is toch de oorzaak, dat mijn ziel

Op deezen slag ontroert?

Gij zijt het, reeds verlopen Tijd!

Dien mij de doodklok meldt.

Waarom dan, snelgewiekte Tijd!

Vlugt gij zoo spoedig heen?

Vertraag, vertraag dien rasfen vaart

Spoei voort met mindre drift!

Dan

Dan zagt! — wat zou uw traagheid ons
 Toch meerder baaten? — neen —
 Ren spoedig, ja nog rasfer voort —
 Hier woont toch geene rust!

Hier boven woont alleen de rust,
 Die door geen storm, hoe fel,
 Noch door uw alverdervend woën
 Gestoord, vernietigd wordt.

Verflind dan alles vrij, ó Tijd!
 Keer Staaten, Rijken om!
 Mijn ziel, bestemd voor de eeuwigheid,
 Is vrij van uw geweld!

Woed, alverflinder! ... maar, wanneer
 Mijn Goël op zijn' throon
 Verschijnt, bij 't schel Bazuin geklank,
 Verzinkt ge in 't eeuwig niet!

Hoe gij dan ook mijn aardfche vrcugd

Geduurig hebt verkort !

Dan ruile ik voor uw wislend goed

Een nooit verliesb'ren fchat.

Dan kunt ge, ó Tijd! geen ftíl genot

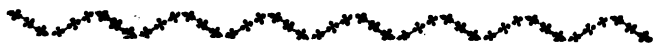
Ontrooven aan mijn ziel!

Dan zijt gij slechts een enkel niet —

Maar ik leeve eindeloos.

W. C. H.

GODS HEERLIJKHEID

O P

S I N A ï.

W. C.!

De donders brullen, — blikfems gloeien,
 En donkerheid omhult Gods troon,
 Al de aerde schudt, daer stormen loeien,
 De Gods-bazuin verheft haer toon. —
 'k Zie 't bevende gebergte rooken,
 Den Sinaï in vuur ontstookten,
 En Isrel siddren aen zijn voet;
 Verwijdert u, o legerbenden!
 Eer u Gods bliksemstraelen schenden,
 En gij den dood vind in dien gloed.

Jeho-

Jehovah! God der legerschaeren!

Die Pharaö in 't meir versloeg,

Op vleuglen als van adelacren,

Uw erfvolk door de rietzee droeg:

Word gij op uwen donderwaegen,

Door 't vlamvend luchtruim omgedraegen?

En voert uw hand verderf en dood?

Zal Isrel, na het rustloos zwerven,

In Sina's woestenije sterven,

En storten in des afgronds schoot?

Jehovah! kan uw trouwe faelen?

Neen, schoon het oog verschrikking ziet,

Ook hier, zijn vuur en bliksem - straelen,

De teek'nen uwer gramschap niet;

't Zijn teek'nen van uw alvermoogen,

En Isrel, knielend neêrgeboogen,

Aenbidt Jehovah Zebaoth!

Een sidring doe 't gelaet verbleeken,

Die sidring, schoon geen tongen spreeken,

Is lofzang voor der Goden God.

Dat

Dat Sinai voor 't oog der volken,
 Zijn kruin met eeuwig licht omstraeld,
 Verheff' tot in den drang der wolken,
 Nu de Almagt op hem neder daelt —
 o Berg! de roem der eeuw'ge bergen,
 Die met hun top de starren tergen,
 Gij draegt Jhovahs majesteit;
 Men zing' van u in beurt gezangen,
 Heel Isrel zal die toonen vaugen,
 o Berg van Isrels heerlijkheid!

'k Zie Mozes fiddrend opwaerds treden,
 Aenbidding stroomt door heel zijn ziel:
 Keer, Mozes! keer, vlieg naer beneden,
 Eer u 't verteerend vuur verniel', —
 Neen stijg, en nader onbezweeken,
 Gij zult van mond tot mond hem spreken,
 Voor wien de Seraf zwijgend knielt:
 't Bevel — tree, Mozes! biddend nader:
 Is 't hoog bevel van Isrels Vader,
 Wiens adem scheidt, en niet vernielt.

Is 't

't Is God, die bij zijn nederdaelen,
 Zijn Almacht heel de Schepping toont,
 Die schittert in de bliksemstraelen,
 En in den schorren donder woont.
 't Is de eeuwige, die zijn bevelen,
 o Mozes! u zal mede deelen,
 Ten richtsnoer voor al 't volk der aerd. —
 De wet, de gids in 't sterflijk leven,
 Die heil of eeuwig weê kan geeven,
 Die zegen of vervloeking baert. —

Dat nu de zangen opwaerds rijzen,
 Geef Isrel, geef Jehovah eer!
 En leg voor zoo veel gunst bewijzen,
 Uwe offers op zijn outers neer:
 Zie in de wet den God uw's levens,
 Den God van orde en wijsheid tevens,
 Wiens goedheid eeuwig heil bereidt. —
 Dat nu Cimbael en Harpen speelen;
 „ We aanbidden in uw rijks beveelen
 „ Jehovah God! uw heerlijkheid!”

G. J. L.

D E

Z O N D E.

(Na het beschouwen van eenige tafreelen door

HOGARTH.)

Wat ijslijk schouwspel zien mijne oogen?

Is 't Aarde of Hel, die op mij stormt?

Een Afgrond, dik met nacht omwoogen!

De Menschheid van 't gelaat vervloogen

In wezens voor 't geluk gevormd!

Hier geesfelroeden, foltertuigen,

Rad, Koevoet, Worgpaal, Galg en Zwaard! —

Ginds Monsters, die voor beulen buigen,

Wier zachtste trekken moord getuigen,

Wier vliegend oog ontzetting baart!

Hier

Hier gieren door verschroeiide dalen

Wrok, Meineed, Overspel, Verraad,
Die sijfflend door elkandren dwaalen,
Bij 't vreeslijk licht van bliksemstraalen,
Met purpren pestvuur op 't gelaat!

Ginds wast het oorlog, zonder grouwen,

Zijn Panterhuid in rookend bloed,
En droogt ze, afschuwlijk om te aanschouwen,
Bij sulfervlammen van Kartouwen,
Voor nieuw ontstoken euvelmoed!

't Zijn Tijgers neen! geen Tijgerlooten,

Maar Broedren uit het eigen bed —
Vriend, Kinders, Ouders, Echtgenooten,
Die onderling zich 't hart doorstooten
Met dolken, op natuur, gewet!

Mij

Mijn God, wat aantal ijslijkheden!

Is dit die Aarde, aan 't Niet ontrukkt,

Zo goed zo schoon door U beliden?

Zijn dit die wezens, die ge in Eden

Uw heerlijk Beeld hebt ingedrukt?

Mijn hart krimpt weg door wonde aan wonde;

Een monster uit Gods vlekloos Beeld! —

Gods schoone Hof een hel in 't ronde! —

o Zonde, afschuwelijke Zonde!

Zie daar uw naare, uw wrange teelt! —

R. F.

D E
H E R D E R S
B I J D E
K R I B B E
T E
B E T H L E H E M .

E E N E K A N T A T E .

(Uit het Hoogduitsch van RAMLER.)

(Vooraf word een Herderslied met Instrumenten gespeelt.)

R E C I T A T I F .

Hier slaapt het — o hoe zoet! — en lacht, terwijl het sluif-
 Dat lieve Kind. (mert,
 Hier slaapt dat Kind van 't oir van Herder David.
 Hier slaapt op mollig gras, en versch gemaaide bloemen
 Der Herd'ren God.

] s ,

Ja, ja! der Herd'ren God!
 Rasch zullen stroomen melk op alle velden staan,
 Waar lamm'ren met haar' moeders gaan.
 De rotfen gieten Olij af.
 De gouden airen breeken
 Uit de ongeploegde grond hervooft.
 Uit holle weiden aan de beeken
 Lekt honig in den vloed.
 Als Tabor zich en Hermon zich
 In nieuwe bloesfems fieren,
 Draagt Karmel daar zijn hoofd van vruchten zwaar om
 De drijver bind zijn' Zadeldieren (hoog.
 Aan eenen Druivenboom,
 En wascht van zijn gewaad den zoom
 In Druivenbloed.

A R I A :

Herders uit de goude jaaren,
 Blaast de fluiten, spant de fnaaren!
 Reine vreugde zij uw dagwerk,
 En uw Leven zij gezang!

L 2

God

God der Herderen, wiens magt
 Uit het woeste Sin en Kades
 Hoven Gods heeft voortgebragt,
 Ach! met welke tongen
 Wordt uw Lof gezongen? —
 Neem voor Lofzang mijne vreugde,
 Mijne vreugde zij mijn dank.

Herders uit de gouden jaaren,
 Blaast de fluiten, spant de snaaren!
 Reine vreugde zij uw dagwerk,
 En uw Leven zij gezang!

R E C I T A T I F.

A.

De Leeuw wiegt nu in zijne klauwen.
 Het kleine Lam;
 Leeuwinnen grafen in dezelve wei' met koeien,
 Waar hunne Jongen zamen stoeien:
 De Schilo weidt, zijn Herders-staf
 Is zagt, zijn' nieren zijn gegord met Vrede

B.

B

De Bogen zijn verbrooken,
 De Wagens zijn verbrand;
 Het koren wordt gemaait met dolken;
 Des Krijgers spiesfe staat, en wortelt in het Land,
 Brengt weêr Olijven voort, en heft zich in de wolken
 De Schilo weidt, zijn Herdersstaf
 Is zagt, zijn' nieren zijn gegord met Vrede

D U E T.

A

Keer weêr tot ons, Lieve, goede
 Vrede! geef aan 't Scheps'lendom
 Eden's Zaligheid weêrom
 Zijner Tweedracht is het moede.

B

Keer weêr tot ons, Lieve, goede
 Vrede! van den Hemel throon,
 Werwaarts gij zijt heengevloën!
 Onzer Tweedracht zijn wij moede.

A. B.

Dat weêr Aarde en Hemel hoor'
Eén gezang, één choor!

R E C I T A T I F .

De veege Pest zal verder niet
Door 't doofsche duister dwaalen;
De heete middag hindert niet,
En zendt geen' wreede kwaalen.
Daar vaart Jehovah door den hemel,
En ziet zijn zegenrijk geslacht.
Daar rolt zijn gloriëwagen boven
Ons zalig hoofd onfschaad'lijk heen;
Zijn' majesteit wekt ons tot loven;
„ In 't Hemelrijk zal Jova thronen,
„ En onze Schilo zal bij zijne Herd'ren wonen!”

A R I A .

Schoonste kind uit Juda's lend'nen,
Groeï rasch op!
Dat op 't wijde rond der Aarde,
Die in U haar Heiland baarde.
Rasch een hemel zij gesticht!

Looft,

Looft, gij Stommen! Springt gij Lammen!
 Als de reien door het woud!
 Hoort, gij Dooven! onze chooren!
 Blinden, ziet de Schepping glooren!
 Smert en plagen zijn vernield.

Schoonste kind uit Juda's Lend'nen,
 Groei rasch op!
 Dat op 't wijde rond der Aarde,
 Die in U haar Heiland baarde,
 Rasch een Hemel zij gesticht.

R E C I T A T I F.

Ach ziet! het Kind ontwaakt.
 Er straalt een' Godheid uit zijne oogen.
 Ach! welk een God!
 Hij treedt op Magog's buik
 Bloed kleeft aan zijne hielen.
 Zij storten in den Afgrond,
 De Geesten uit den Ouden Nacht
 Achter hun sluiten zich de Afgronden:
 Rein is de aarde, de Schepping Lacht.

Neen! neen! geen aard'ling's zoon
 Jehovah's eerstgebooren Zoon
 Heeft onze duisternis geslaakt,
 En ons het hoofd der Seraphijnen,
 Eloa, kund gemaakt.
 Wij lagen zidderend op de Aarde
 En plotzling werd het Licht.
 Een gantsche schaar verklaarde Hemel-zoonen
 Stondt' op de Lucht en zong.
 Zoo ik dit Lied vergeete
 In mijn geheele Leven
 Zoo moct' mijn logge tonge
 Aan mijn geheemelt kleven.
 Stemt aan het Lied van de Eng'lenschaar
 Laat 't onzen Zegenaar
 Den nieuwgebooren Heiland hooren.

CHOR.

CH O O R.

Eere! Eere! Eere!

Eere zij God in de Hoogte!

Vrede zij op Aarde!

Een welgevallen den Menschen!

J. K.

O D E

A A N D E N

V E R L O S S E R .

Door liefde en dankbaarheid gedreven,
Beeft lier en speeltift in mijn hand,
Daar zij, bedwelmd door eeuwig leven,
Verlosfer! u de snaaren spant.
o Durft een Zoon des stofs zijn snaaren
Aan 't gloeiend lied der Englen paaren,
Zich mengen in de harmonij,
Daar Zonnen, op uw' wenk ontstoken,
Den oorsprong van haar' glans meê roken,
En melden, dat hij eindloos zij?

Hij

Hij durft. Die eigen hooge klanken
 Die stoorloos door de heemlen gaan,
 Die Sphcer bij Sphcer, bij 't gloeiend danken,
 Van Pool tot Pool te rugge slaan,
 Dat eigen Koormuzijk meldt tevens
 Hoe Gij, hun God, de God des levens,
 Wien heel hun aanzijn rustloos viert;
 Op 't stof des doods zijt neêrgekomen,
 Mijn vleesch en bloed hebt aangenomen,
 Een Mensch, een nietig Stervling wierd!

Mijn God, mijn Broeder en mijn Koning!
 Voor u zink ik in 't stof ter neêr,
 't Onreine stof, mijn donkre wooning,
 Maar uwe wooning ook weleer. —
 Uw Liefde maakt geheel mijn waarde,
 Zij was het, die mijn' Cijther snaarde,
 Hoe zeer ik in dees' Kerker kwijn;
 Zij zal den toon eens Worms gedoogen,
 Die, drijvende op uw Alvermogen,
 Voor u een Seraf wenscht te zijn!

Juich,

Juich, Schepping! juich, hef lofgezangen
 Voor Jesus, uw Hersteller aan;
 Uw' nacht zal schooner Zon vervangen,
 Dan Eden ooit zag ondergaan;
 Zie, zie aan wolkenlooze kimmen
 Een' eindeloozen morgen klimmen,
 Door de Onschuld en de Deugd geleid;
 Natuur lacht vrolijk allerwegen
 De wapperende Lente tegen
 In Paradijsche eenstemmigheid.

Val, Menschdom! val voor Jesus neder;
 Juich knielend uw' Verlosfer aan;
 Door hem vond gij uw luister weder,
 Zijn Liefde ontfloot uw gloriebaan;
 Aanbid in Hem uw kroon, uw sterkte,
 Den Redder, die uw heil bewerkte,
 Een heil, dat aan 't oneindig raakt;
 Dat Strafs doemt tot laager kringen,
 En u, van schaamle stervelingen,
 Tot Gods Natuurgenooten maakt.

Reeds

Reeds zonk een nacht van eeuwig treuren,
 Van naamloos, troostloos zielsgekwel,
 Bij 't kraaken van des afgronds deuren,
 Bij 't hoonend lagchen van de Hel, —
 Reeds zag 't Heelal den Rechter naadren,
 De Donders brulden om zijn raadren,
 Een hemel floeg u hooploos gaê; —
 Het flikkrend Zwaard eischte eeuwig sneeven,
 Of een' onschuldig, godlijk Leven, —
 En Jesus stierf op Golgotha!

Juich, Aarde! — zie uw verfte paalen
 Met nieuwe jeugd en bloei bekroond;
 De Vrede daauwt weêr in uw dalen
 Bij 't zacht geruis, daar God in woont.
 Dat vrij bij zo veel flonkerbollen,
 Als door het eindloos ijdel rollen,
 Uw kloot een dwarlend stofje schijn';
 Triumf! gij mogt uw' Schepper dragen,
 En zult aan zijnen Zegewagen
 't Verhevenst ftip der Schepping zijn!

Gij

Gij Rotfen, uit wier donkre holen
 De Nachtuil over heiden huilt ;
 Valleïën, voor de Zon verfchoolen,
 Waarin de Distel eenzaam fchuilt ;
 Woestijnen, voor de teedre zorgen
 Van Gods Voorzienigheid verborgen,
 Dat vrij uw grond findts eeuwen kwijn !
 Juicht uit uw Nacht met dankbre toonen,
 Eens zal de Deugd 't Heelal bewoonen,
 En gij, gij zult een Eden zijn.

o Gij, der Grootheid jongfte perken,
 Gij Velden der vergankelijkheid,
 Waar eindelooze Nacht de Vlerken
 Al zwijgend over Volkren fpreidt !
 Hoort, hoort den wind des Levens ruifchen,
 En door den dunnen grashalm zuifchen,
 De dag boort in uw donker dal ; —
 Juich, Akker Gods ! uw zaad zal groeien,
 En voor de groote Lente bloeien,
 Die de Eeuwigheid vervullen zal !

Mijn

Mijn God, mijn Broeder en mijn Koning!

Voor U zink ik in 't stof ter neêr,

't Onreine stof, mijn donkre wooning,

Maar uwe wooning ook weleer. —

Uw Liefde — mijn geheele waarde!

Uw Liefde, die mijn Cijter snaarde,

. Vergeev' den Worm zijn lofgezang! —

Zijn boezem hijgt, zijn traanen leken

Och! dat die liefde - traanen spreken,

Tot hen een hooger Lied vervang!

R. F.

DE

DE
WAANWIJSHEID,
OF
DICTMAATIGE PROEVE,
OMTRENT DE PAALEN DER
MENSCHELIJKE KENNIS,
TEN AANZIEN VAN HET WEZEN DER DIN-
GEN, EN HET TOEREIKENDE ONZER
VATBAARHEID, TER BEANTWOOR-
DING AAN ONZE BESTEMMING.

AAN DE
HEEREN LEDEN
VAN HET
TAAL- EN DICHTLIEVEND
GENOOTSCHAP,
TER SPREUKE VOERENDE:
KUNST WORDT DOOR ARBEID VERKREEGEN.

*K*unstgenooten, zijn 'er velen,

Die, zo laag als wulpsch van aart,

Al 't vermaak huns levens zoeken

Bij den beker, dans, of kaart:

Streelt het dezen, de Eer te staaven

Van zijn aadlijk oud Geslacht,

Niet door Deugd, maar door zijn Hoogmoed,

Of verslaafdheid aan de Jagt:

Jui.

Juichen geenen, als hun schraapzucht

Slechts den dierbren schat vermeert;

Andren, wen de slaafsche Dwaasheid

Hen, om pracht of tijtels, eert:

Is een ledig, nutloos leven

Domme z'elen tot vermaak:

Wij, gespoord door hooger aandrift,

Koestren beter, eedler' smaak.

Kunst bekoort ons; schoone Dichtkunst,

Die, geloid door kunde en plicht,

't Hart verheft, den geest vervrolijkt,

Streelende, ons verrukt en slicht.

Wat genoeg en smaakte ik dikwerf,

Daar ge, op lieffelijken toon,

Liefde, Vrede, Vriendschap loovende,

U verloort in al hun schoon:

Daar ge Lente en Buitenleven,

In 't Natuur-gelijk tafreel,

Zo bekoorlijk, zacht en krachtig,

Schetstet met uw Dichtpenseel;

VI. DEEL.

M

Daar

474 M E N G E L D I C H T E N .

Daar gij lauw'ren vlocht voor Helden ;

De eedle zucht voor 't Vaderland ,

Leydens vrije Wijsheids - Kweekschool

Zongt op een' verheven trant !

Daar de Wijsbegeerte en Godsdienst ,

Met hun licht en reinen gloed ,

Op bet klinken uwer snaaren ,

Drongen in het koudst' gemoed.

Plicht - Natuur - en Hemel - kunde ,

Godsdienst , en der Helden lof

Gaven toch der eed'le dichtkunst ,

Reeds van ouds , de schoonste stof.

Heft niet Mozes , zelf een Dichter ,

Met nog ouder Zangstuk aan ,

't Welk ons leert , hoe alle Scheps'len ,

Op der Godheids wenk , bestaan ?

Zong niet David s'Hoogsten werken ,

In zo menig treffend Lied ?

Hij , die weergaë heeft in 't harnas ;

Maar als heilig Dichter niet :

'k Zwijs

’k Zwijg van Barden, van Druiden;

Hoort, wat eertijds Orpheus zong,

Toen hij Grieken, woest als dieren,

Door zijn Lier tot luistren dwong:

Toen hij ze uit de Bosfchen lokte,

Door zijn’ zuivren toon geraakt,

En hun hart, zo hard als steenen,

Zacht en buigzaam heeft gemaakt.

„ Kent (dus zong hij) de opperste Eenheid,

Die volmaakte Weezens - Bron,

„ Waaruit alles voortgevloeid is,

Hemel, Aarde, Star en Zon:

„ Star en Zon, die, als dees Aardkloot,

Rijk bevolkt zijn door haar gunst.

„ Eert die Godheid, wijdt, o Grieken!

Aan heur’ lof vernuft en kunst.

„ Bij den aanvang bracht die Eenheid,

Eerst den duistren Baierd voort,

„ En, uit deezen nacht, die Waereld,

Welker schoonheid ons bekoort:

„ *Juist gelijk 't gevormde kieken*

Voortspruit uit een slijmig Ei.

„ *Billijk dan , dat al het Menschdom*

*Haarer Wijsheids roem verbrei.**

„ *In den Kerker van ons Lighaam*

Huist een ziel , dier Godheids beeld ,

„ *Met verstand , en 't schoonst' vermogen ,*

Tot een nut gebruik , bedeed.

„ *Deeze , hier verlicht door waarheid ,*

Rein gemaakt door zuivre Deugd ,

„ *Smaakt , met God vereend , ontkluisterd ,*

Eens hier boven alle vreugd.

„ *Laat deeze Aarde dan verbranden ,*

Zij , volmaakter van natuur ,

„ *Vreest , met stof niet meer onvangen ,*

't Hevigst woeden niet van 't vuur.

„ *Maar de zwaarste straf na 't leven*

Lijdt ze in een verlaagden staat ,

„ *Zo zij plicht en waarheidliefde ,*

't Godlijk doelwit , hier versmaadt.

„ *Denkt*

„ Denkt niet, dat ge God, door 't raazen
 Van een Wijnpaapin, behaagt,
 „ Die, (laat vrij haar woede dreigen,)
 't Merk van dolle geilheid draagt.
 „ Neen, leeyt meer uw grootheid waardig;
 Streeyt, op 't Godlijk doel bedacht,
 „ Naar volmaakter stand, o Grieken!
 Met vereende lust en kracht.”

Dit gezang doordrong hun harten:

't Zwervend heir werdt straks vereend,
 En de hand aan wijze Wetten,
 Godsdienst, Kunde en Kunst geleend.
 Grieksche wijsheid, die haar luister
 Sinds verspreidde in 't verste Land,
 Zag, o Dichtkunst, door uw Zoonen
 Dus haar zetel 't eerst geplant.
 Wie zal dan den Zanger laaken,
 Die hier 't spoor der Ouden mint;
 Schoon hij verre zwicht' voor Orpheus,
 En thans kiescher ooren vind';

Ja! zo Wijsbegeerte aan Dichtkunst

Grootheid, kracht en waarde leen';

Zo haar Deeze weer versiere

Met de schoonste aanloklijkheên;

En, op beiden, reiner Godsdienst

Thans een held'rer licht verspreid';

Billijk streeft dan onze kunstdrift,

Waar deeze eedle Trits ons leidt.

Ik althans, of schoon mijn zwakheid

Luttel vorderde op dit spoor,

Stel het hier, hoe steil, verheven,

Tot een proef mijn' Zanglust voor.

Kunstverwanten! hoe gebrekkig

Nu deeze eerste poging zij,

Ai vergunt toch uwen Zanger,

Dat hij ze U, uit achting, wij!

Plicht - Natuur - en Weezenkunde

Was voor lang mijn zielvermaak;

En gij weet, men volgt, in 't zingen,

Liefst de leiding van zijn smaak.

'k Had

'k Had een Vader, die mij minde ,

Die reeds vroeg mij deeze baan ,

Daar zijn hand mijn weetlust leidde ,

Speelende in heeft leeren slaan ;

Ach! vergeeft mij deeze traanen ,

Die zo kort dien Gids verloor!

Niets vertroost mij, 'dan zijn vreugde...

Ja! hij juicht bij 't Englenkoor.

Schreit natuur om 't smertlijk scheiden ,

't Heilgeloof getuigt, dat God

Hem de aan mij beweezen liefde

Loont door 't allerzaligst lot.

Nooit vergeet ik, met wat nadruk ,

Hoe zorgvuldig hij mijn jeugd

't Licht van 't Heilwoord, 't licht der Reden ,

't Voorschrift aanbeval der Deugd ;

Hoe hij mij steeds hooger kunde ,

Dan de wijsheid van Homeer ,

Diep in 't harte zocht te prenten —

Nooit vergeet ik deez' zijn leer :

Volg alom, alleen de waarheid —

Zoek ze in iedere Wetenschap ;

't Is beneden 's Menschen waarde ,

Dat men slechts als de Aakster klapp'.

Mijn gezag, noch wiens 't ook zijn moog' ,

Moet u blind'ling overreën ,

Zelf moet ge onderzoeken, denken ,

Zo ge in waarheids spoor wilt treën.

Dat de logheid, vrees of haatzucht

Slaven aan 't vooroordeel bind' ,

Volg gij 't vrij gebied der Reden ,

Die het eigen oordeel mint.

Streef dan naar verlichte kennis ,

Ifver steeds in 't onderzoek ;

Put uit de onderwijzings bronnen ,

't Zij van mondgesprek, of boek.

Waar ge u dus oprecht beelijgt ,

En uit eigen oogen ziet ,

Naar de kracht der zielvermogens ,

Dwaalt ge of schuldeloos, of niet.

Smeek

Smeek vooral dien God om bijstand,

Die geen nedrig hart verstoet

't Werk van zijne Kindren zegent,

En 't Gebed uit gunst gebodt.

Volg uw plicht dus naar geweten,

Dit alleen geeft kracht en troost;

Daar, wat storm u moog bedreigen,

De onschuld nimmer beeft of bloost.

o Wat les! ach! dat mijn harte

Steeds haar nadenk' met ontzig!

Als die meê mijn Richter zijn zal

Op den grooten oordeelsdag.

Ja, die les is ook mijn Zangwet,

Zij bezielt mijn zwakke lier;

Vindt ge dan, o Kunstgenoten,

Luttel vinding geest of zwier,

Weet nochthans, het zij ik dwaale,

't Zij ik 't waare treffen moog,

Blanke oprechtheid, overtuiging

Was de veer, die mij bewoog.

Deeze noopt mij, om de stoutheid

Van den al te trotschen waan,

Daar zij schuilt in 't kleed der wijsheid,

Onbeschroomd te keer te gaan;

't Bleeft dus bij geen enkel voorwerp —

'k Stapte los van veld tot veld,

Groen of dor, zelfs waar geen Dichtkunst,

Dan gedwongen, ons verzelt.

'k Roep uw heuschheid nu tot schutsvrouw,

Wetend, wat een Dichter waagt,

Wen hij wuft een last wil torfchen,

Dien zijn schouder nauwlijks draagt.

De eenheid — 't eindloos ruim — de wiskunst —

Ja de doelbaarheid der stof! —

Welk een keuz'! (zegt ligt een Keurder)

Wacht van zulk een werk geen lof.

Mist gij 't scheppend kunst vermogen,

Schoeit ge niet op Carus leest,

Die 'er zwier aan gaf en leven,

Alles fierde door zijn geest.

Hebt

Hebt ge 't vuur niet van een Pope,

Die den mensch zo treffend maalt,

Denk, wat loon U zij te wachten,

Wen uw vlijt in 't pogen faalt.

Ach wat vonnis! maar: wat vreez' ik!

Elk bemint die strengheid niet,

'k Zie uw gunst mij reeds belonken,

Schoon ge klaar mijn leemte ziet.

Zou 't ook niet den ijver blusfchen,

Zoo terfcond, bij 't kunstgebrek,

Bitze smaad ons pogen strafte!

Neen — wie volgde dan zijn trek!

Strafte Theben iedre kunstfout,

Kunst, door zachter lucht bekoord,

Vlood die strafheid — bracht zich zonen

Uit de Atheensche Vrijheid voort;

't Hoogste toppunt van volmaaktheid

Valt een Kunstnaar schaars te beurt;

Doemt men straks elk helden dichter,

Dien men niet een Maro keurt!

Zal

Zal men nooit een druifstros maalen,

 Zo men niet bij Zeuxis haal!

Streelt ons zelfs geen Sijsje, al zwicht het

 Voor den schellen Nachtegaal,

Edle poging is ook loflijk,

 Of wierd jonge Ascaan veracht,

Die in moed Aeneas volgde,

 Schoon met ongelijke kracht?

Ik aan volg' ook, maar van verre,

 Met mijn nedrig schoolgezag,

Naar de maate mijner krachten,

 Dichters van een hooger rang.

Hij, die daar alleen durst strijden,

 Waar de kroon hem zeker schijn',

Moet gewis of zeer laatdunkend,

 Of op 't schandlijkst ledig zijn.

Weet ik schoone wijsbegeerte,

 Vaak om 't ruwe kleed gesmaad,

Luttel sieraad bij te zetten,

 Door mijn schamel kunstgewaad;

Tooit

Tboit Gij Haar met goud en paarden,

Sticht Haar trotscher Eerezuil,

Roem van Neerland, grooter Dichters,

Daar 'k in uwe schaduw schuil;

Wel voldaan, zo slegts mijn poging,

Haat noch nijd in 't harnas jaagt;

Zo ze, o deugd en waarheidvrinden,

Niet geheel aan U mishaaft;

Zo uw gulheid gunstig neerziet

Op dit offer van mijn plicht,

En gij, naar uw hoogre kunde,

Waar ik doole, mij verlicht.

DE

D E
W A A N W I J S H E I D,
O F
P R O E V E E
O M T R E N T D E P A A L E N D E R
M E N S C H E L I J K E K E N N I S.

E E R S T E Z A N G.

*Algemeene beschrijving van de enge bepaaldheid des
Menschelijken verstands, en het strijdige van den
Geloofskwang met de erkenenis dezzer Waarheid.*

I N H O U D.

*De Dichter, die om hulp zo Kunst als Reden smeekt,
Djar hij, Lazoon ten nutt, waanwijsheids trots wil buigen,
Bepaalt zijn doel, en tracht den Sterv'ling te overtuigen,
Hoe zeer volmaaktheid hier aan onze kunde ontbreekt.
Dit (roept hij) moet uw hart tot nedrigheid beweegen;
Draagt, wie uws voordeels dwaalt, Gij, die ligt zelf hier mist;
Hoe ijvrig dom geweld toch voor gevoelens twist',
't Geloof, waar reden faalt, wordt nooit door dwang verkregen.*

Lazoon! door uw belang en waarheidsmin bewoogen,
Stelt U mijn Zangeres dien stouten waan voor oogen,

Die

Die 't al op 't strengst beflist — het duistre veilt voor licht,
 Steeds and'ren wetten geeft, maar nooit voor andren zwicht;
 Dien opgezwollen waan, gemeen aan Jeugd en Grijsheid,
 Die U geheel vervult met ingebeelde wijsheid;
 Die, daar zij schaamteloos het menschlijk zwak vergeet,
 Haar kunde, als naar de maat der hoogste wijsheid, meet,
 En 't eng bepaald begrip volmaaktheid toe durvt schrijven;
 Die elk uw gramschap dreigt, wie niet in 't zog wil drijven
 Van uw verbeeldings hulk, schoon woefte volgzucht, schijn,
 Vooroordeel, blinde drift, veelal uw lootzen zijn;
 Ai, denk niet, dat dien waan voorzichtig perk te zetten,
 Uw ziel in haaren groei, haar grootheid zal beletten;
 Waar gaf laatzinnigheid toch waaren roem of eer!
 Neen; niets verzwakt haar kracht, niets dooft haar luister meer.

o Dichtkunst, zo gewoon u fierlijk op te tooijen,
 En loof en bloemen, teelt van 't rijk vernuft, te strooijen,
 Als gij, met ed'len zwier, langs vruchtbre velden zweeft,
 En 't hart, dat gij verrukt, gevoel en leven geeft;

Durvt

Durvt ook uw kieschheid treên door dorre wildernissen,
 Waarin ge uw vlugge vaart en fraaiften tooi moet misfen,
 Volg mijn bespieg'ling dan; ja, schoon ze U voor zal gaan,
 Met schoolstof gansch omwolkt, langs nauwe en duistre paên,
 Versprei ook hier een straal van uw bekoorlijkheden,
 Vervrolijk dus mijn weg, en sterk mijn wankle schreden,
 Waar, in de donkerheid van 't ziel verbijsrend woud
 Der schijngeleerde twist, waanwijsheid zich onthoudt;
 Help mij aan haar de mom van 't rimplend aanzicht rukken,
 Breek vrij heur tempelpraal, ja de Outers zelfs in stukken,
 Waar voor haar, uur op uur, door blinde hovaardij
 De damp wordt toegezwaaid van eigen vleijerij.
 't Gaat wel; ik voel mijn borst reeds door uw vuur ontbran-
 Geef mij uw wapens nu, o Reden! ook in handen, (den,
 En sterk door nedrigheid de krachten van mijn geest,
 Die, in dit strijdperk zelfs, waanwijsheids invloed vreest.

Laatdunkende Lazoon! die, gansch door Waan gedreven,
 Uw maagre Kundigheên zo hoog ons op durvt geven,

Gij

Gij dwaalt, erken het vrij, hoe zeer ge uw hoogmoed vleit,
 En andren stout veracht, door trotsche onwetendheid.
 Zo als die blinden vaak, die nooit het daglicht zagen,
 Bevreemd, naar hun gebrek, dat zij niet kennen, vraagen;
 Zomerkt uw blindheid ook geen paalen aan uw kracht,
 Daar de engh beperkte ziel zich schier onfeilbaar acht,
 En waant het gantsche Rijk der waarheid af te meeten,
 Met heur bekrompen maat, door dwaasheid groot geheten.
 Zo stelt een droom u rijk, hoe arm ook in de daad.
 En, waar 'het slechts eendroom, wiens streeling ons niet schaadt,
 Gewis 't zou wreedheid zijh dit zoet vermaak te stooren.
 Maar wie, wie schetst al 't leed, uit dwaazen waan geboren?
 't Is deeze, die de zucht naar meer volmaaktheid sluit,
 En dus den waaren weg tot zuivrer kennis sluit; (vellen,
 Die trots, waar wijsheid zwijgt, geen oordeel schroomt te
 Die, in den Godsdienst selv', aan elk de wet wil stellen;
 Ja, ademende een gif, dat hart en brein besmet,
 Den moordprijem menigwerf voor wreede Doemzucht wet,
 En hem, wiens vrij gemoed niet blind wil onderschrijven,
 't Geen 't opgevat begrip durvt als een Godspraak drijven,

Dien ſcherp vergiften priem in 't reine harte wring ;
 Wie wraakt dan dat mijn kunst dit menschlijk zwak bezing ,
 Op dat eens Nedrigheid hier door uw ziel bekoore ;
 Uw hart naar geen bedrog des hoogmoeds langer hoore ;
 Ge u zelve kennen leert ; en , in zo klaar een licht ,
 Uw eigen feilbaarheid zich toone aan uw gezigt ;
 Dat dit uw ſtouthed fnuike , in 't los en ſtreng bepaalen ,
 En u 't verdraagen leer' van die uws oordeels dwaalen .

't Is geenszins hier mijn doel , langs ieder levensbaan ,
 Door kring op kring , Lazoon , Waanwijsheid na te gaan ,
 Die duizend vormen neemt , aan tijd noch plaats te binden ,
 Hier in een Bocrenſtulp , ginds op den Troon te vinden ;
 Zij lokt niet ſlechts den dwaas ; De wijze , die haar vliedt ,
 Voelt blozend hier zijn zwak , zelfs daar hij 't weerſtand biedt ,
 Zij ſchuilt bij Moor , en Fin ; bewoont en School en Tempel ;
 Betreedt den Raad , en 't Hof ; en drukt alom haar' ſtempel .
 Zij is 't , die , vol gezwets , nu aan de Balie pleit ;
 Dan , in den tabberd , zwelt van ijdele kundigheid ;
 Hier , op den kanſel praalt met ſchelden en verdoemen ;
 Ginds Godverzaakers durvt als ſterke Geesten roemen .

Zij

Zij is 't, die menig' Arts bij 't veege bed verzelt ;
 Zij volgt den Krijgsman, trots op oorlogskunde, in 't veld :
 Zij drijft den Loshoofd aan, om 't hoogste woord te voeren,
 Bezielt dat rijmend brein, dat ieders oor wil snoeren
 Aan 't schor en valsch geluid van 't krasfen zijner lier ;
 Ja blaast den Midas op, die de eêlste vinding, zwier, (nen:
 En schoonheid van de Kunst met driefsten schimp durft hoo-
 Die een' Voltaire, een' Pope, eens Klopstoks rijke toonen,
 Van Merkens Dichtpenfel, vol zuiverheid en kracht,
 En 't grootsch vernuft, het vuur van een Lannoi veracht,
 Dan 'k schets u hier alleen, hoe zij, in 't kleed verscholen,
 Dat Wijsbegeerte weefde, u jammerlijk doet doolen ;
 't Zij ze aan het stargewelf nu stoutlijk paalen stell'
 Dan, op gelijken toon, een strijdig vonnis vell'
 Na de eindeloosheid zelf met heuren maat wil meeten ;
 Of werking en natuur van alles meent te weeten ;
 Dan weer, met d'eigentrots, uit doolend onverstand,
 Zelfs al, wat zeker heet, uit onze kennis bant :
 Terwijl ze, op elk, die hier verschillend denkt, verbolgen,
 Hem, zo't den Godsdienst raakt, zelfs bloedig durvt vervolgen.

O Mensch! die't stoflijk Rijk aan dat der Geesten hecht,
 De drift der dieren in de zeedlijke orden vlecht,
 Zult ge eeuwig dan uw staat hier uit het oog verliezen,
 En de uitersten, vol drift, in uw besluiten kiezen?
 Gij zijt geen dier alleen; verhef u dan omhoog;
 Maar neem geen dwaaze vlugt: houd steeds uw kracht in't oog.
 Al staart ge op Eng'len rang naar 's Hemels gunstigste orden,
 Ai, denkt! gij zijt nog niet, 't geen ge eenmaal hoopt te wor-
 Oprechte Nedrigheid vereischt wel nooit, Lazoon! (den-
 Dat gij de waarheid kwetst door een' ondankbren toon;
 Dat gij de kracht ontkent, en 't licht aan u geschonken;
 Neen, dit verbiedt ze alleen, met valschen roem te pronken;
 Dit is alleen haar eisch, b. sliszucht steeds te vlien
 En 't perk van uwe kracht manmoedig in te zien,
 Omniet, door trots verblind, bij 't al te stout bepaalen,
 Verr' buiten deezen kring in 't duistere om te dwaalen.
 Gelijk geen Adelaar, (hoe hoog hij met zijn vlucht,
 Op taaie wieken, zich verheffe door de lucht)
 Zelfs tot de grenzen slechts des dampkrings door kan dringen,
 Zo wordt, o logge mensch! bestemd voor laager kringen,

Ook

Ook u de lucht te fijn, daar u de steun begeeft,
 Zo vaak uw geest te hoog, in zijn bespiegling, zweeft.

De Aartsgoedheid heeft ons toch den weetlust wel gegee-
 En't redelijk vernuft, om, in dit hobblend leven, (ven,
 Te staan naar kennis, die tot troost, en welzijn leidt,
 Ja voor volmaakter heil en kunde ons reeds bereidt,
 Maar niet om zonder feil hier alles reeds te weeten.
 Naar elks behoefte en staat is ook zijn kracht gemeeten.
 Erken dan deeze maat. Denk, dat, op Aarde, alleen
 Zich 't eerste knopje zet van 's Menschen kundigheên.
 Ik zwijg, hoe vaak de zonde uw wanklend oordeel kluijstert
 En meesleept, als haar drift der Redens toorts verduistert.
 Wat is, als Mensch beschouwd, uw hoogste weetenschap?
 Wat kent gij hier volmaakt? daar we, op den laagsten trap
 Van 't reedlijk aanzijn, nog met loome leden kruipen!
 Ai laat dan nooit die waan in uwen boezem sluipen,
 Dat gij het weezen zelf der dingen klaar bevat,
 De waarheid naakt aanschouwt, of op den rijksten schat
 Van juiste kennis, die den toets verdraagt, kunt roemen.
 Al wat ge op Aarde weet, is bijna niets te noemen.

Gij treedt in 't daglicht, uit uw Moeders duistren schoot,
 Van allen zweem van kunde en reedlijkheid ontbloot,
 Door uw volmaaktbaarheid slechts bovén 't vee verheven,
 Met moeite ontzwechtelt gij allengskens, in dit leeven,
 Uw zwakke derkenskraft; daar struiklend onderwijs
 U leidt, en vaak verleidt: terwijl ge nog, hoe grijs,
 Omstuuwd van Dwaaling sterft; en ondanks al uw poogen,
 De omwolke waarheid slechts zaagt scheemren voor uw oog.
 Het Rijk der weetenfchap is eindloos uitgebreid; (gen.
 En, daar verhaafting ons op 't glibbrig doolpad leidt,
 Zijn nog de dagen kort; helaas! des levens morgen
 Gaat met de kindschheid heên, een deel verfmelt in zorgen,
 De nooddruft en de fleep eischt schier den verdren tijd:
 Een oogwenk blijft 'er, fchaars, aan 't onderzoek gewijd.
 De dwaaling, listiglijk met waarheids kleed omhangen,
 Verbijftert ligt de ziel; 't Gezag houdt u gevangen;
 Of 't brein verwart 'er door, daar, onder 't sterkst verfchil,
 Elk U juist zijn begrip voor 't waaren veilen wil.
 Ja poogt ge al zelf, naar plicht, de waarheid te achterhaalen,
 Gij ftaat, in fpijt uw zelfs, als andren bloot voor dwaalen.

De

De zinnen geeven slechts een onvolmaakt bericht ;
 In 't hooger onderzoek bedriegt zich 't oordeel ligt,
 't Zij door een valsch besluit, 't zij door verkeerde gronden.
 Nu meent gij hebt ge hier, dan ginds den draad gevonden,
 Die uit den doolhof leidt, wiens duister u benart,
 Terwijl die zelvde draad u meer en meer verwacht.
 Verbijstring heerscht alom. Wat wānbegrip ontbeerde,
 Hoe dwaas, den Wijsgeer oëit, die 't vol van drift beweerde
 Acht eer dat stofje dan, dat, dwarlend in de lucht,
 Pas flikkert met een straaltje, en schier uw oog ontvlucht,
 Acht eer dit even groot, als Sirius te weezen,
 Dan dat ge uw kunde waant zo hoog ten top greezen,
 Als blinde zelfmin haar aan uw verbeelding scherst.
 Hoe zeer die stelling toch uw' ijdlē hoogmoed kwerst,
 Ze is echter waar, Lazoon: al wat we op aarde weeten,
 Is min bij 't geen voor ons te hoog is afgemeeten,
 Dan 't zandje dat daar stuivt, bij Perus bergen rei,
 Of, bij het vuur der zon, het vonkje van een kei,
 Door welk een cedle zucht uw ziel dan zij gedreven,
 Met hoe veel lust gij 't pad der kennis in moogt streeven,

Hoe hoog naar uw begrip uw kunde stijgen moog',
 Houd altijd Nedrigheid bij Dankbaarheid in 't oog.

't Is groot; -'t is zeer gering; -'t is veel; -'t is weinig tevens,
 Wat uw vernuft beschouwt, in 't vlugtende oogwenk levens;

't Begrip van 't minste stofje is bij u duisterheid: —

Ontelbre waerelden, door 't ruim Heelal verspreid,

Waarbij onze Aarde op 't hoogst een stipjen is te schatten,

Hoe groot dit denkbeeld zij, kan uw verstand bevatten! —

Ge kent uw' slaat hier niet, — en wacht een Englenlot! —

Ge kent geen' mijt, — en vormt u 't denkbeeld van een God!

Hier is in uwe ziel 't beginsel reeds te vinden,

Dat zich in de Eeuwigheid eens heerlijk zal ontwinden,

Dan, 't kiemend zaadje dier zo groote kundigheên

Blijvt met een dikke schors omzwachteld hier beneên.

Denk echter nooit, Lazoon! dat ik u af wil trekken

Van door het duistre 't licht, waar 't zich vertoont, te ontdek-

Dat ik de nijvre zucht naar nutte waarheid laak', (ken:

Alom het twijflen eisch', en 't bondigst' oordeel wraak'.

Wie zal den draaikolk juist der naare twijfling kiezen,

En 't veilig midden gantsch uit zijn gezigt verliezen;

Of

Of prijst, ten ankergrond, de reê der Onkunde aan,
 Die slechts de steile klip, Besliszucht, wil ontgaan?
 Neem vrij een proef, hoe verr' uw schrandre vlijt kan komen.
 Voor't nedrig onderzoek behoeft ge nooit te schroomen.
 Dat dit, in zijnen vaart, 't gemeen bestek ontwijk',
 En uw leergierig brein met d' eelsten schat verrijk'
 Die schat is een sieraad, mits ge uw bespiegelingen
 Ons niet, met stoutenwaan, voor Godspraak op wilt dringen;
 Zo gij verwaandheid mijdt, is 't u tot waaren roem.
 't Is kunde en weetlust niet, 't is hoogmoed, dien ik doem.

Of woont Waanwijsheid slechts bij noeste letterbaazen?
 Wordt niet de domste vaak er sterkst' door aangeblaazen?
 Ja 't meest haar vuidig spoor door slaafsheid zelf gebaand?
 Een waarlijk groote ziel is vrij, doch nooit verwaand;
 Steeds nedrig, nimmer laag: terwijl bekrompen zielen, (len.
 Door trotschen waan geboeid, voor't blind vooroordeel knie-
 Dit tuig' 't onkundigst' Grauw, hiet door op 't slijfst verknogt
 Aan't vaderlijk geloof, schoon nimmer onderzocht; (ken,
 't Zij't Romens Kerkvoogd eer', voor Luther 't hart voel bla-
 De weelde, in't Paradijs, met Mahometh will' smaaken,

Of naar den Behemoth reeds hongtig watertand ;
 't Eischt reden noch bewijs ; daar 't zelfs den twijfel bant ,
 Of blinde volgzucht ook zijn oordeel hebb' bedrogen.
 Neen, waare Nedrigheid verbiedt geen zedig poogen
 Naar vruchtbre wetenschap, waar van 't bezit ons leert ,
 Hoe veel, op aardē, nog de wijste zelf ontbeert.

Dat slechts Gemaatigheid u stiere in 't oordeel vellen ,
 Wil andren uw begrip niet trotsch ten regel stellen ;
 Meet naar uw recht hun recht , zo eischt ge nooit te stout ,
 't Geen Gij , naar billijkheid , ook zelf , hun weigren zoudt.
 Laat die uws oordels dwaalt dus uit uw' voorgang leeren ,
 Wat gij op u we beurt van hem weer moogt begeeren ,
 Waar gij , naar zijn begrip , in 't spoor der dwaaling staat ;
 Of , zo ge op overmagt u ligt te snood verlaat ,
 Houd op dan naar den roem van Billijkheid te streeven ,
 En 't kleed van Waarheidshefde aan Dwinglandij te geeven.
 Wie waarheid mint , Lazoon , bemint ook 't eeuwig Recht ,
 Dat op Gods Waarheid zelf zijn' zeekren grondslag legt.
 Dit tuigt die Reden klaar , waar Godsdienstmeê moet stemmen ,
 Waar 't Heil woord , wiens gezag ze als Goddelijk doct klem-

(men , Zo

Zo juist zich meê vereent; schoon ras getergde Waan,
 Door drift, heur beider eisch noch kan — noch wil ver staan
 O Schoone en zuivre Deugd, menschlievend Mededogen,
 Oprechte Eenvoudigheid, zolieflijk in Gods oogen,
 Volmaakte Hemeltelg, heilrijke Godsdienst, bron
 En kweekster onzer hoop, door Hem, die 't graf verwon;
 Niet daartoe ingesteld, op dat we elkaër vernielen,
 Maar op dat waare Liefde al 't Menschdom zou bezielen,
 Ai, overreed elks hart, hoe juist die zachte last,
 Vorst Jezus liefdejuk, aan onze schoudren past.
 Leer ons zachtmoedigheid met lust en Waarheid paaren;
 Ja leer al 't Christendom op Christus voorbeeld staaren.
 Dat dus uw invloed eens allou 't Geloof bevrij
 Van 't juk der Domheid, Waan, en zielendwinglandij.
 Zo moet geen trotsche Drift, om 't onderscheiden denken,
 Dat hier onmijdbaar is, de vriendlijke Eendragt krenken.
 Zokenn' een vrijgemoed, daar 't zoekt naar waarheids licht,
 Hoe zeer 't den toets beminn', geen banden, dan zijn plicht.
 Zo zij verdraagzaamheid geen dor, geen koud gevoelen,
 Geen enkele aanhangseus, die, met een haatlijk woelen

Beftree-

Bestreeden , of beweerd , slechts in begrippen zweeft ;
 Maar een verlichte Deugd , die 't hart ten zetel heeft : (Je,
 Een Deugd , die naar Gods wil (zo plicht met plicht niet strij-
 Wel zelfverweering kiest , ter Schutsvronw , aan haar zijde ;
 Doch , door To gaevendheid en reine zucht tot vree
 Gemaatigd , vergezeld , bestierd bij ieder troé ,
 Die door de dwaling nooit zich dwaasgehoond zal achten ;
 Maar liefde en waarheidmin in 't onderwijs betrachten ,
 Die geen belediging' of straf bre misdaad kent ,
 Dan slegts in 't snoode feit , 't geen 's naastens rechten schendt.
 Schoon Onverschilligheid omtrent die kunde en plichten ,
 Die op het levensspoor ons leiden en verlichten , (strekt ,
 Omtrent dien Godsdienst , die tot Heil van 't Menschdom
 Zich met heur naam en kleed te dikwerf loos bedekt ,
 En Laster heur te vuil met deeze durft vermengen ;
 Geen vrees kan ooit heur hart tot andren ijver brengen ,
 Dan die de Dwaaling stout door Redenskracht bestrijdt ,
 En ons 'er 't gif van toont , maar dwang en bitsheid mijdt .

Hoe vaak bragt haar gemis de afgrijpslijkste stormen
 Bij u , o Romen , thans zo merklijk aan 't hervormen ,

Op

Op 't stein der Dweeperijen Hetschzucht, tuk op moord,
 Die diepe onweetenheid van 's Menschdoms rechten, voort!
 Hoe held toedomane dwang het vrij gemoed geklaifd;
 Hoe werd door bijgeloof Gods zuivre dienst ontluisd;
 Hoe zoekt, o Ijversars, ontaart van deugd en plicht
 Als kendet Gij alleen, onseilbaar, 't waare licht,
 Hoe zoekt uw trots 't geloof aan uw begrip te boeijen,
 En 't minste zaadje zelfs van kennis uit te roeijen;
 Hoe 't helste bloedgezag, tot steun der Hierarchij,
 De domheid aantevoen, of slaafche Huichlaarij!
 In eens, hoe honde uw drift toen Godsdienst, recht en reden,
 Door vrijheid van gewisfe op 't schreiend hart te treden,
 Daar gij, Gods wet ten spijt, tot sidring der natuur,
 Uw lesfen preeken liet door staal, of koord, of vuur!
 Dwaalregels, raadzehaal, School-God-geleerde boeken,
 Dweepzieke plechtigheên, geduchte kettervloeken,
 Banblikfems, foltertulg, onslag van eed en plicht...
 Ziet daar, voor Vorst en Volk, uw ijslijk onderricht. (ten;
 En laat zich menschlijkheid thans niet zo snood verkracht-
 Durvt ge Uwen God zijn Kroost niet meer ten offer slachten,

Waant

Waant echter niet, dat Ge U met recht verdraagzaam noemt
 Alleen, om dat ge in't bloed van die Ge als Kettters doemt
 Uw dorst niet langer koelt, hoe woedend en verbolgen
 Gij met het grievendst leed hen verder moogt vervolgen,
 Als of verdraagzaamheid, die roem der Christenschaar,
 Niets dan een mindre trap van helsche boosheid waar? (ten,
 Neen -- viert ge uw wraakzucht bot, zo verr' de Burgerwet-
 Door wijs en streng gezag, haar woede niet beletten,
 Dan slaapt deontmenschte zucht naar schuldloos martelbloed,
 Alleen, wijl hooger macht haar werkzaamheid verboedt.
 Hoe doet gij't ongelooft door zulk een boosheid groeien!
 Wie toch zou 't Bijbelwoord dan niet met recht verfoeien,
 Zo 't met die wreede drift, uw doemzucht kon bestaan?
 Wat laster wreef dat woord ooit zwarter gruwel aan?
 Meetvrij de dwaaling uit; hoe zeer Gij haar moogt schroomen
 Hoe grof, hoe vol gevaar, hoe stout ze U voor moogt koomen,
 Die grootheid is geen grond, die U van plicht ontslaat.
 De waare Godsdiensst toch geeft deernis, nimmer haat,
 En alle dwaling 't sijn zal min Gods gramfchap wekken,
 Dan 't wrevel hart alleen, misvormd door zulke vlekken:

Of,

Of, waakt gij voor ons heil uit reine liefde zucht?

Hoe kent men deezen stam, dan aan zijn malsche vrucht?

Die is zachtmoedigheid, daar nooit de Christenliefde,

Door haatlijk onbescheid, des naastens hart doorgriefde.

Vergeefs dan waant uw trots, dat hier uw macht bepaall',

Wiens doorzicht, wiens begrip, het uwe of 't onze, faal',

Neen, weet, hoe krachtig ook 't gezag der klaarste reden

Ons, naar uw inzien, dring', in uw geloof te treden,

Dat we, elk nog voor ons selv', alleen hier rechters zijn,

Of ons, zo wel als u, die reden bondig schijn.

Doch, mint ge Huichelaars, dat dan 't bewijs ontbreeke,

Een Dragonderschaar ons uw Geloofsleer preeke;

Vertreedt dan onzen Echt; en roovt, onchristlijk wreed,

Aan 't ouderlooze Kroost de vrucht van 's Vaders zweet; (ren)

Roept, dat 's Lands wet dit eischt, die Gij hebt trouw gezwoo-

Barbaaren! ja! 's Lands wet, maar uit uw drift gebooren;

Daar uw gewoel alleen, uw invloed op 't bewind

't Geweld ten zetel roept, en Vorsten de oogen bliudt.

Wie ooit, uit kracht van leer, de Burgerplichten schonden,

Waar aan hen trouw, en eed, en staatsbelang verbonden,

En

En dus 's Lands veiligheid belaagden, of den troon,
 Verbannen zij die leer, en straffe 's leeraars loon. (ken,
 Maarneen! uw wrok, gewoon met Gods vruchts naam te pron-
 Wist vaak een zwakken vorst door haar gehits te ontvenken,
 En, daar welligt die wrok op nieuw aan't woelen slaat,
 Houde vrees ded wangwet vol, als 't minste onmijdbaar kwaad.
 Hoe! . . zult Gij ooit uw God door zulk een boesheid eeren!
 Zal uw vervolgzucht ooit ons liefde en waarheid leeren?
 Is in 't geweld bewijs? verlicht gij dus 't verstand?
 Wie dwaalt met opzet toch! de Godsdienst kent geen band,
 Dan dien van liefde en vrede: de waarheid kent geen wapen,
 Dan 't klaar en juist betoog. Van ééne God geschapen,
 Heeft elk hier 't zelve recht. Wat matigt Ge U dan aan!
 Zal Godsdienst, zal Geloof dan in uw dwangjuk gaan?
 Des Hoogsten wet gebiedt, dat elk, naar zijn vermogen,
 De waarheid nedrig zoek', en zie uit eigen oogen,
 Wie zijt gij dan die wraakt, dat men die Godswet meer,
 Dan 't feilbaar Kerkgezag, en uw beslissing eer'?
 Deze eerste Wezensplicht, door God ons voorgeschreven,
 Dit recht van eigen keuz', dat gij durvt tegenstreven,

Raakt

Raakt ieder hoofd voor hoofd; hier geldt geen overdracht
 Van Leek of Onderdaan, aan Kerk of Burgermacht.
 Wordt nu zo vaak te stout dit Godlijk recht geschonden,
 Waanwijsheid! gij alleen, aan heerschezucht nauw verbonden,
 Vervoert hier 't menschlijk hart; door u te snood misleid,
 Vergeet de trotsche ziel wel ras haar feilbaarheid;
 Uw aandrift doet haar, los, zelfs op een wank'lend gisfen,
 't Geen wijsheid ons verborg, op hoogen toon beslissen,
 Haar woord eischt elks geloof, als kwam 't uit Godes mond,
 Haar wartaal, zonder zin, heet eerste waarheids grond;
 Wee! dan, die twijflen durvt, of 't minste tegenspreken,
 Een snoode gruweldaad, die Godsdienst-min moet wreken!
 Dan roept ze en Overheid om bijstand en Gemeen;
 De drukpers moet geboeid, mits vrijvoorhaar alleen; (voeren.
 Dan brandt ze, om 't woest gedrocht, vervolgzucht, aan te
 Nog moet een kille schrik elk Neêrlandsch hart ontroeren,
 Indachtig, hoe ook hier dat monster heeft gewoed,
 Toen Alva's wreedheid baadde in dierbaar Burgerbloed.
 Dan, lof zij 's Hemels gunst! dit ondiep verwt zijn tanden
 Thans schaars met Menschenbloed, in meer beschaafde Landen,

Of zo het nu en dan , hoe streng men 't ook bedwing',
 Door 't enge traliewerk , de valsche klauwen wring',
 Zo't soms nog schrik verwekk', door zijn gebrul en woelen,
 En de onschuld , hier of daar , zijn scherpe neep doe voelen,
 't Is doods angst , die veelal met stuipen gaat verzeid ,
 En (slaagt der vroomen wensch) zijn nad'rend einde speelt.
 De bloeiende eendracht toch van die gehoonde braven ,
 Die liefde en waarheidsband , door leer en voorbeeld , staaven,
 Verspreidt alom een geur , daar 't helsch gedrocht van stikt,
 Maar die de waarheid sterkt , de zuivre deugd verkwikt ,
 Ja , God , de Aartsgoedheid zelv', op 't hoogste kan behangen,
 En eeuw op eeuw , Lazoon ! zijn zegen weg zal draagen.

G. J. G. B.

A A N

A A N

D A M A S.

Lieve DAMAS! hoe bekoorlijk,
Hoe verruklijk, zacht en minzaam
Is deez' vriendlijke avondstond!
Welk een zoet en stil genoegen!
Welk een kalme schenkt deez' wandling
Onze teedre harten niet!

Hoor het suizen van de stilte!
De onschuld schijnt ons toe te lispelen
In het fluistren der natuur!
Hoor de zachte weste windjens,
Dartlend door de takjens, spelen
Met de blaadjens van 't geboomt'!

Hoor de golfjens van het beekjen,
 Door den zephijr voortgedreven,
 Zachtjens speelen door het riet!
 Daar het smakken van de vischjens,
 Die zich op den stroom vermaaken,
 Eene lieve wildzang schijnt!

Zie de bleeke maan zich spiegelen,
 Uit den onbewolkten Hemel,
 In den kristallijnen vloed!
 Zie die Koningin der sterren
 't Halve wereldrond belonken,
 Nu 't zich tot den slaap bereidt!

Lieve, zachte, kuifche manel!
 Die het ginsch verblijf der dooden,
 Met een' bleeken glans, beschijnt:
 Zult ge ook eens mijn graf beschijnen,
 Wen ik in zijn' schoot zal rusten,
 Tot den laaften morgenfondt!

Rusten! . . . hoel zou dan het leven

Hier beneden, onrust teelen,

In den lusthof der natuur!

Waar zij 't menschdom vrede en liefde,

t Egte merk van orde en waarheid,

Uit haar schoone werken leert!

Wat gevoelen onze zielen

In deez' stillen oord, mijn waardste!

Alles is hier harmonie —

Hier is alles, alles vrede —

Alles wat wij thans beschouwen

Ademt liefde — predikt rust!

Dan, wat peinst gij, lieffte DAMAS!

Zoud gij onder stervelingen,

Ongevoelig voor 't geluk,

Vrede, liefde en eendracht zoeken:

Daar zij, van natuur verbasterd,

Kindren van de tweedracht zijn!

Woeste drommen spannen saamen,
 Om den vrede te verjagen
 Uit het zinkend Vaderland;
 Toomloos holt het blind gepeupel,
 En voert, in zijn dollen driften,
 Oproer en verwoesting aan!

Poog niet, beste! 't vuur te bluschen,
 Dat de haat heeft aangestooken;
 Dat door tweedracht word gevoed:
 't Schaap kan geen vergramden Tijger,
 Door zachtmoedigheid, verwinnen;
 Gij, door reden, geen geweld!

Mogten wij, mijn waardste DAMAS!
 Met ons kroost en echtgenooten,
 Op een eenzaam plekje gronds,
 Saamen, in een stille wooning,
 Rustig onze dagen slijten,
 In 't gezelschap der natuur!

o Mijn vriend! dan zou de wereld

Onze kalme ziel niet stooren,

Door vervolgzucht, of geweld;

Maar, dan waren onze dagen,

Zoete vreugde, vrede en liefde,

Enkel aardfche zaligheid!

A. S.

H E T
F I E R E
L A N D M E I S J E,
T W E E S P R A A K.

K L I T U S. G A L A T É.

K L I T U S.

Vergun mij, Zoetje! de eer van u te mogen groeten?

G A L A T É.

Dit is geene eer, maar plicht, wanneer we elkaar ontmoeten.

K L I T U S.

Gij kiest dan eindelijk de Stad, mijn GALATÉ?

G A L A T É.

't Was geen verkiezing, 'k moest er weezen met mijn vee.

K L I T U S.

Wel, hoe gevallen u de huizen, markt en straten?

G A L A T É.

Zoo, dat ik aanstonds die voor 't veld weér gaa verlaaten.

KLI-

K L I T U S.

De Stad heeft echter veel voor uit, bij 't open veld.

G A L A T É.

Dit heeft men meer dan eens mij op den mouw gespeld.

K L I T U S.

Gij hebt die waarheid dan tot nog niet ondervonden!

G A L A T É.

o Neen, 'k begrijp ze niet, zo min als haare gronden.

K L I T U S.

Mijn lieve GALATÉ! zigt gij dan ziende blind?

G A L A T É.

Ik zal 't bekennen, als ik 't waarlijk dus bevind.

K L I T U S.

Zie eens, wij treden hier op net bevloerde wegen.

G A L A T É.

Ja maar, die wegen staan mij om hun hardheid tegen.

K L I T U S.

En onze huizen zijn veel fraaijer toegericht.

G A L A T É.

Ja maar, uw overbuur belet u 't ver gezicht.

O 5

KLI-

K L I T U S .

Wij hebben in de Stad met duizenden vermaaken.

G A L A T É .

Zoo gij van de onzen wist, gij zoudt de Stadsehe laaken.

K L I T U S .

Op 't Veld is alles boersch, hier alles meer volmaakt.

G A L A T É .

Die boerschheid is natuur, die alle toofels wraakt.

K L I T U S .

Kom maar eens in, 'k zal u mijn Orgelspel doen hooren.

G A L A T É .

De stem des Nachtegaals kan mij veel meer bekooren.

K L I T U S .

Zie deez' tafreelen eens, die pronken van den wand!

G A L A T É .

De fraaiste is slechts een schets van ons gezegend land.

K L I T U S .

Welk levendig tapijt bedekt den grond dier zaalen.

G A L A T É .

Het kan bij 't veld - tapijt, waarop wij treen, niet haalen.

K L I .

K L I T U S.

En deze spiegels, daar ge uw beeld zoo juist in ziet.

G A L A T É.

Niet half zoo duid'lijk, als in onzen klaaren vliet.

K L I T U S.

Wat zegt gij van dien tak met nagemaakte bloemen?

G A L A T É.

Ik kan op echte, die ik zelf gekweekt heb, roemen.

K L I T U S.

Zoo ik, naast dit mijn beeld, eens 't uwe schildren deed.

G A L A T É.

Dit geld waar, dunkt mij, wis te nutteloos besteed.

K L I T U S.

Hoe zoo dat? ieder wenscht toch na zijn dood te leeven.

G A L A T É.

En zal dit kladdig werk aan u dat voorrecht geeven?

K L I T U S.

Wat zegt gij? 'k neem het aan voor eenen enklen zoen.

G A L A T É.

Ben kristallijnen bron kan dit veel juifter doen.

KLI-

K L I T U S.

Laat mij met druivenvocht , uw dorst , mijn Zoetert ! laaven.

G A L A T É.

Waar kreegt gij dat van daan , zoo wij het u niet gaaven ?

K L I T U S.

¶ Heb *Confituuren* , die zoo eél zijn , voor uw mond.

G A L A T É.

Ik denk , een rijpe pruim is driemaal zoo gezond.

K L I T U S.

Gij zult hier naast mijn' zijde op zachte bedden rusten.

G A L A T É

Wien zou het muffend bed voor 't geurig kruid gelusten.

K L I T U S.

Zie eens dien Hemel van mijn purper ledikant.

G A L A T É.

De mijne is mooijer , die met Sterren is beplant.

K L I T U S.

Ik heb een fraaije koets , daar zult ge met me in rijden.

G A L A T É.

Die rap ter beenen is , moet zulk een kijkkas mijden.

KLI-

K L I T U S.

Ja maar, het gaan vermoeit, het rijden valt zoo ligt.

G A L A T É.

Natuur schonk ons den gang, die rijdt doet tegen pligt.

K L I T U S.

Zie eens de ruimte van deze uitgestrekte zaalen.

G A L A T É.

Zij kunnen lang en na bij 't ruime veld niet haalen.

K L I T U S.

Ja maar, ik heb er meer dan eene tot gerijf.

G A L A T É.

Houdt ge ook in meer dan één gelijklijk uw verblijf?

K L I T U S.

'k Wil u, mijn GALATÉ! dit kostbaar kleed vereeren.

G A L A T É.

Dit doen mijn schaapen ook, als wij die jaarlijks scheeren.

K L I T U S.

Ja maar, de zijden stof is kostelijker dragt.

G A L A T É.

Wat haalt in witheid, bij de blanke schaapen-vacht?

KLI-

K L I T U S .

Wat zegt gij van dien hoed , versierd met pluim en strikken ?

G A L A T É

Men zou met zoo'n gevlucht de kinders wel verschrikken.

K L I T U S .

Gun dat ik op uw hoofd dit zonne - schutfel zet.

G A L A T É.

Ik ben zoo bang niet , dat de zon mijn vel besmet.

K L I T U S .

o Koom eens in mijn tuin , en zie mijn vreemde bloemen.

G A L A T É

Die zijn niet schooner , dan waarop de velden roemen.

K L I T U S .

Zie , hoe die trosnarcis zich op haar steel verheft !

G A L A T É .

Ik vind niet , dat ze in kleur de raapbloem overtreft.

K L I T U S .

Maar deze planten , die hier groejen in de kasfen . . .

G A L A T É .

'k Vind die niet schooner , dan onze eigen veldgewasfen.

K L I

K L I T U S.

Deez' purpre kelijen broeit mijne stoofkas uit.

G A L A T É.

De mijne kweekt de zon, zij kosten mij geen duit.

K L I T U S.

Ruik eens den lekkren geur van deze balzem-boomen.

G A L A T É.

't Hoef om geen lekkren geur van 't Veld naar Stad te komen.

K L I T U S.

Beschouw dit grotwerk, dat zoo kunstig is geficht.

G A L A T É.

Is dit nu al het moois? dan dank ik voor 't gezicht.

K L I T U S.

Nog deze beelden, die mijn tuin ten geraad frekken.

G A L A T É.

't Gezicht der herders kan veel meer mijn aandacht wekken.

K L I T U S.

Hoor eens het ruifchen van dien klaren waterval.

G A L A T É.

Dit hoor ik dagelijks op 't land, in dal bij dal.

KLI-

K L I T U S .

Zie deez' dolfijnen, die het helderst bronnat spuwen.

G A L A T É

Heet dit ook mooi? men zou van zulke monsters gruwen

K L I T U S .

Streekt niets uw zinnen! zie dan deze beurs met goud.

G A L A T É

Hoe! denkt gij, dat mijn oog daar aan iets raars beschouwt:

K L I T U S .

Dit goud is 't uwe, zoo 'k slechts ééne gunst mag winnen.

G A L A T É

Neen Jongeling! geen goud streekt tot dien prijs mijn zinnen.

K L I T U S .

Ai koom mijn Zoetert! koom, ontvang ze van mijn hand.

G A L A T É

Neen, ik bedank er voor, en keer te rug naar 't Land.

E. J. B. S.

Gij, zijt stof, en zult tot stof wederkeeren.

Wat ook mijne oogen zien, zij zien verganklijkheden;

Heel de aerd begoochelt ons.

Van verr' zal een Toneel volmaekt natuurlijk schijnen.

Nabij bedriegt het niet.

Dan zien wij klatergoud, wat hard metael verbeelde,

Het marmer is dan hout.

En 't bosch, dat uren verr' met rijzige eiken praelde,

Is verw' eens kunstenaers.

Wij haeken naer geluk, en, van nabij bekeeken,

Wat zegt dan aerdfche fchat?

Bij't nadren van den dood, (och wierd men vroeger wijzer!)

Zijn goud en stroohalm een.

De doode zelfs bedriegt, het heet alleen maer slapen,

Wen nooit zijn adem gaet;

Ach! waerom dus verbloemd, zo lang ons zelf bedrogen!

De doode is immers dood?

God sprak: van stof zult gij tot stof eens wederkeeren.

Toen huiverde 't beel-al.

Wij zien die woorden nog in elken zark gebijtdt,

Op elke deur van 't graf.

Tot zeer geringe prijs zien eeuwen ons vernachten

In dat bekrompen huis:

Gij die palcizen bouwt, gij moet ook eens vernachten

In dat bekrompen huis.

Phileet, die jaeren lang om zijne gade weende,

Bezogt haer woning eens.

Een rilling greep hem aen, wanneer de dodengraver

Aen hem de doodkist wees.

Zo

Zoo onverschillig wijst een Gids aan ons de torens

Der naderende Stad,

Om wier gezicht alleen wij lange nachten reisden,

In koude en ongemak.

Phileet schoof angstig voort, als ongewoon te toeven,

In 't heiligdom des doods.

Geen onderdaen treedt ooit met meerder eerbied binnen,

Waer hem de Koning wacht.

Hier woont een Koning ook, voor wien all' and'ren beven,

De dood is de oudste Vorst;

Maer dit ook heeft zijn rijk gemeen met andre rijken,

Het duurt niet eindeloos.

Al dekt hem schild noch helm, toch is hij blind voor traanen,

Voor jammerklachten doof;

Hij heerscht alom; Verwoesting heet zijn wapenrusting,

Verschriklijk is zijn komst.

De doodengraver trekt de reeds ontwende schroeven

Uit de eiken zwarte kist.

Phileet aanschouwt zijn gaê—mocht zij Phileet aenschouwen!

't Is nog haer zacht gelaet!

„ Beminlijke Echtgenoot! zoo lang van mij verwijderd,

„ In jaeren niet gezien, —

De doodengraver stoot maar even tegen 't hengzel,

En weg is de Echtgenoot!

God sprak: van stof zult gij tot stof eens wederkeeren.

Een wolk van stof ging op.

Dat was die echtgenoot, zij schein alleen te slapen,

Wie geeft haer aenschijn weer?

Am. S.

A G L A É,

UIT HET

K L O O S T E R,

A A N

D O R S E M O N.

Ontvang, geliefde Vriend! ó wellust van mijn leven!

Mijn Dorfemon! ontvang mijn hartelijke groet:

Verneem, nu mijne ziel 't gevoel is weergegeven,

Wat thans uwe Aglaé, door zelfsmart, lijden moet.

Hier, in de doofsche cel eens Kloosters opgesloten,

Waar Godsvrugt tirannij; deugd snoode luiheid is;

Hier derf ik al dat heil, dat we onlangs nog genoten,

Hier sterf ik van verdriet, daar ik mijn minnaar mis!

Tot dezen Kerker is uwe Aglaé verwezen :

Hij, die mij 't leven gaf, werd dus mijn Dwingeland!
o Vader! had ik ooit van u die straf te vreezen!

Werd mij dit droevig lot bereid door uwe hand!
Wat toch, o Valenceij! heeft Aglaé misdreven?

Uit welke bron van drift hebt gij dien haat gevoed?
Of, had gij recht mijn hand Prins Florimon te geven,

Daar 't hart zichzelf een' Vriend, een' minnaar kiezen moet?
Hoe! Vader! kon gewoonte en wet van 't hof mij dwingen,

Daar 'k uwen gunsteling, den Prins, niet minnen kon?
Hoe! poogdet gij mijn hart dien hoovling op te dringen,

Daar 't reeds geschonken was aan mijnen Dorfemon!
Vergeefs! . . . geen tijd, geen dwang kon mijne liefde smooren;

Mijn hart koos éénmaal, en het koos voor de eeuwigheid:
Dat zelfde hart kon slechts één' minnaar toebehooren; (vleit?

Wat raakt me een hoovling, die, uit staatzucht mint, of
'k Vervloek die staatzucht, die natuur aan ijzren banden,

Het hart aan keetens van belang en trotsheid smeed;
Een hoofsche lafaart moog' haar, kruipend, offers branden:

'k Verfoei die offers, schoon ze een Vleier eerbied heet!
En gij, mijn Vader! gij boogt ook voor haar uw schoudren!.

Wel nu! min Gij dien boei — uw Dochter vloekt dat juk!
't Is eerloos en ontzind het dwaalspoor zijner oudren,

Gblinddoekt, in te treên, ten koste van 't geluk.

Ge-

Genoeg!.. 'k verliet uw huis om mij uw' dwang te onttrekken:

De Scepter wagtte mij, — 'k verkoos de herdersstaf;

Mijn dierbre Dorfemon wist mijn verblijf te ontdekken,

En lag voor spade en ploeg zijn blinkend krijgszwaard af.

o Beste! welk een stroom van rust scheen ons te omringen!

Gij bouwde 't vrugtbaar veld; ik weidde 't wollig vee;

Toen deelden we in 't geluk der blijde veldelingen,

En alles om ons heen sprak nu van liefde en vrede.

Geen wroeging kon die rust van onze harten stooren;

Onze onschuld bleef ons bij, te midden in 't gevaar;

De deugd deed ons haar stem steeds, in verzoeking, hooren,

En kuische liefde boeide ons vaster aan elkaar.

Ik mogt u niet als Gaë, maar wel als Zuster minnen:

Gij hebt me als Broeder, niet als Echtgenoot, verzeld;

Een wederzijdsch gevoel van pligt werkte op de zinnen;

Nooit werd onze eer besmet, bij 't vlugten voor 't geweld.

Heugt u die morgenstond, die, met zijn blijde stralen,

Bij onze komst in 't veld, ons aanlachte als een' vriend;

Toen gij, bij 't uchtend lied der blijde bosch - choraalen,

Voor 't laatst mij zweerdet, hoe getrouw ge mij bemind;

Toen ik dien eed verving, aan uwe borst gezonken,

En wij, geheel gevoel, als zwommen in geluk,

Toen wij, als beurtelings, nu kuschend, dan door lonken,

De smarten heelden van den pas geleden druk;

Toen wij, na zulk een zoet, onschuldig, rein genieten,
 Ons nedervlijden, aan den lieffelijken boord
 Eens stillen beekjen, bij wiens zacht en murmlend vlieten,
 We ons lofied zongen, dat door 't veld werd aangehoord!
 Heugt u die blijde, die met goud gehulde morgen:
 Dat prachtig rijzend licht der statelijke Zon,
 Dier zon, die onze ziel, beroerd door bange zorgen,
 Door haaren zachten gloed, zoo vaak vertroosten kon!
 U heugt die uchtend, ja, mijn vriend! maar u heugt tevens
 Zijn' avond!.. die uw oog zag nadren zonder mij!..
 Verschriklijke avondstond! benaauwdste stond mijns levens!
 Toen ik gekluisterd wierd in ziele-slavernij!
 Ja, beef, gevoel mijn' druk in 't binnenst van uw hartel
 Sta roerloos, wen gij leest, dat ik in 't klooster sterf!
 't Befef van uwe min verzacht alleen mijn smarte,
 En zal mij troosten, schoon 'k uw troostend bijzijn derv'.
 Durft gij 't gelooven, dat de wraak van mijnen vader
 Mij, in dit aklig hol, aan wreede boeien bond;
 Kunt ge u verbeelden, dat die wreede, mijn verrader
 In zijnen gunsteling, en mijn vervolger, vond?
 'k Verliet u aan de beek, en ging mijn schaapen weiden;
 Ik vreesde geen gevaar, en dagt aan geen verdriet;
 Maar naauwlijks had ons 't bosch, 'tnabuurig bosch gescheiden,
 Of 'k vond mij onverwagt door Florimon bespied.

Ik schrikte.. en gilde u toe: mijn Vriend! wij zijn verraden!

En ijlings zag ik mijn verrader voor mij staan..

Hij lachte, en zag, met spot, mij in mijn traanen baden,

En durfde zelfs zijn arm mij om de lenden slaan.

Nu vloekte ik zijn verraad; dan smeekte ik mededoogen:

Vergeefs!.. het monster zeulde een weerloos meisjes heen.

Nu zag ik ook mijn beul, mijn Vader, uit wiens oogten

De bliksem zijner wraak, en doller woede scheen.

Een rijdtuig stond gereed om 't offer weg te voeren;

Mijn kracht begaf me, en 'k zeeg, als doode, neer in 't stof;

'k Herkwam.. hoe voelde ik mij van angst en schrik beroeren!

Hoe beefde ik reeds voor 't lot, dat op mij wagtte aan 't hof!

Dan neen; mij stond meer smart dan hoofdsche dwang te treffen!

Welhaast zag ik van verre, uit een bemurd gebouw,

Een spitsen tooren met zijn weerhaan zich verheffen.

„Zie, snoode! gints 't verblijf, waar gij, door waar be-

„De snoodheid boeten kunt van uw doldriftig minnen;(rouw-

„Poog daar, in 't heilig kleed, door traanen en gebeên,

„Gods wraak te stillen, en mijn liefde weêr te winnen,

„Of slijt uw leven daar in zuchten en geweên”.

(Dus sprak mijn wreede, mijn op wraak verhitte Vader.)

Een doodelijke schrik drong door tot in mijn ziel.

Wij kwamen reeds de muur van 't aklig klooster nader,

Toen ik, stuiptrekkend, met een gil, in onmacht viel!...

Verbeeld u een vertrek rondsom met zwart behangen,
 Waar nooit een straal der zon verkwiklijk licht verspreid,
 Waarin het duister naauw door 't lamplicht word vervangen,
 Als wierd 'er 't uur des doods, met schrik en angst, verbeid;
 Verbeeld u, zo gij kunt, dat daar een Meisjen zuchten,
 Dat de onschuld in dat hol haar leven slijten moet,
 En dat schijnheiligheid, meêr dan 't verraad te duchten,
 Haar 't onverdraaglijk juk des zieldwangs torfchen doet;
 Verbeeld u 't meisjen, in het bloeien van haar leven,
 Dat, daar zij om 't gemis van haaren minnaar treurt,
 Haar droefheid steeds den schijn van naberouw moet geven,
 Terwijl de liefde alleen haar schreiend harte scheurt;
 Verbeeld u haar te zien, op eenen steen gezeten,
 Die tevens aan haar hoofd des nachts ten peuluw strekt;
 Zie haar met spijs gevoed, door dieren naauwlijks te eeten;
 En met een ruwe pij haar tedre leên gedekt.
 Ga, zoek de kloosters door, daar zult gij de offers vinden,
 Die vaak de staatzucht wrogt, of schandlijke eigenbaat;
 Daar zult gij meisjens door het noodlot zien verslinden,
 Wier aangewreven schuld in liefde en trouw bestaat!
 Tot zulk een lot vind zich uw Aglaé verwezen,
 In zulk een doodsch verblijf vond zij zichzelven weêr;
 Och! ware ik nimmer uit mijn onmacht weêr verzezen,
 Of sloeg de hand des doods me in 't stof voor eeuwig neêr!

Maar

Maar hoe! zou nu de smart, de wanhoop mij verpletten,
 Daar 'k reeds zoo veel verdriet, vol moeds, heb doorgestreen!
 Zoude ik nu zelve een dolk voor mijnen boezem wetten,
 Dien wringen in mijn hart; mijne onschuld krenken? Neen!
 'k Zal voor mijn' Dorfemon, mijn dierbren minnaar leven:
 Mijn leven zal zijn ziel verkwikken, in haar smart,
 En schoon ik hem mijn hand voor 't outer niet kan geven,
 De loon voor zijne trouwe ontvangt hij in mijn hart.
 Geliefde! laat mijn lot u niet te hevig treffen:
 Zoo lang ge mij uw trouwe, en teedre liefde bied,
 Zal ik mij boven wraak, en dwinglandij verheffen,
 En 'k vrees de strengste tucht in mijnen kerker niet!
 Schijnheiligheid zal nooit mijn zuivre ziel bevleeken;
 Nooit smoore ik mijne liefde in 't choorkleed eener Non;
 'k Zal nimmer mijne min door veinzerij bedekken:
 Mijn hart klopt voor mijn' God, en voor mijn' Dorfemon.
 En, zoude zulke een liefde, als de onze, aan God mishaaغن,
 Een liefde, op billijkheid, en op de deugd gegrond!
 Of, moet zij van belang, en staatzucht 't kenmerk dragen,
 En zwichtenvoor een' beul, die 't recht der menschheid schond?
 Neen, waardstel 't hart is vrij, 't moet zelf zijn keus beslechten,
 Wanneer die keuze niet met deugd en waarheid strijd:
 Mijn hart erkent zich vrij, het pleit voor zijne rechten,
 En zegt, dat gij alleen mijn' waare minnaar zijt!

Ge-

Gewis, de Godsdienst zelf zal 't heilig zegel drukken

Op onze liefde en trouw, wen wij voor 't outer staan!

Neen, nimmer zal het doel mijns Vaders hem gelukken,

Om me in den gouden boel eens laffen Prins te slaan.

Veel liever dan, met u, als ballinge om te zwerven,

Dan in den drang van 't hof te leven als slavinn;

Veel liever in uw' arm, in de open lucht, te sterven,

Dan op het roozenbed der weelde, als een Vorstin.

Welaan, mijn beste! laat ons dan op God vertrouwen,

Blijf aan uw' eed getrouw, standvastig tot den dood;

Laat nimmer u dien eed, dien gij mij zwoert, berouwen...

Berouwen!... zoud ge mij verlaten in den nood!

Neen; wijk, wijk verr' van mij, o angstige gedachte!

Stoor mijne kalmte en rust in 't hol des kloosters niet:

Neen, dierbre Dorfemon! wiens troost en hulp ik wagte,

Hoe! gij mij ontrouw zijn, en storten in verdriet!

Vergeef, vergeef me, o Vriend! een twijfling, u onwaardig!

Neen, nooit hebt ge Aglaé geveleid met ijdlen schijn!

Reeds peinst ge op mijne hulp; triumf! uw moed word vaer-

Gij zult mijn redder, ja, ge zult mijn wreker zijn! (dig-

Beef, monster! wiens verraad me uit 's minnaars armen rukte;

Gij hebt een' fieren held zijn' waerdsten schat ontvoerd;

Die daad, die, met behulp mijns Vaders, u gelukte;

Strekt u ten val, door hem, dien gij verderving' zwoert!

Vaar-

M E N G E L D I C H T E N . 233

Vaarwel, mijn Dorfemon! bewaar, beschermuw leven,
Wanneer ge een aanflag waagt op 't klooster, en 't geweld;
Verderf mijn' Vader niet, maar doe zijn gunstling beven,
Zoo vlieg ik, vol van liefde, in de armen van mijn' held!

A. SK.

D E

V R I J E R I J

V A N.

D A G E N N A C H T.

Wanneer men hoort het Vonnis strijken,
 In zaaken, die elkaër niet in het minst gelijken,
 Wordt vaak het voorbeeld bij gebragt;
o! Dit verschilt als Dag en Nacht.
 En evenwel, wie zou 't gelooven?
 Zoo ik als Dichter niet verzek'réen kon, ('t is waar,)

Die twee verliefden op elkaër;
 Nog meer, zij kwamen al hun strijdigheid te boven.
 o Vraag mij, bid ik, niet, waar *Nacht* haar lieven *Dag*,
 Of *Dag* zijn *Nachtjen* 't eerste zag.

Dit

Dit moet gij 't schrander Gultjen vraagen.

Nooit, dit gaat zeker, had men aangenaamer dagen,

Dan toen die luisterrijke en schoone Jorgeling

Van liefde voor zijn Nachtje in 't hart bezwangerd ging.

Bij 't koel en geurig uchtend bloozen,

Was hij alree getooid, met krokus, stofgoud, roozen,

En Diamanten, daar de Zon,

Pas uit haar slaap ontwaakt, geen oog op vesten kon.

En nauw was weêr de Dageraad,

In 't bloozend Oosten, aan 't verdwijuen,

Of straks zaagt gij den knaap, met luister op 't gelaat,

En onbeschrijfren glans der zon gehuld, verschijnen.

Geen enkel wolkenvlekje op 't hemels blaauw gewaad.

Geen donker vlaagje deed hem kwijnen.

Maar, dook de zon in 't wester nat,

Dan was 't, of hij gevoel van Nachtjes nading had,

Het hemels blaauw gewaad wierd langzaam uitgetoogen,

Als veel te sterk en hard in de oogen

Van Haar, die steeds de kleur van 't vaal en somber woud

Voor fraaier dan azuur, en blinkend goudstof houdt.

Van hier verwisfelt nog, om Kloris te behaagen,

Elk Pronkertje ook zijn kleed, drie viermaal alle dagen.

Dan,

Dan, zoo men d' aller oudste Liën
 Gelooven mag, is nooit een schooner nacht gezien,
 Dan toen die bruine Nijmf, getroffen door een schichtje,
 Van Venus dartel Minnewichtje,
 Op niets dan weidſchen praal en uitgelcezen pracht,
 En tooi en ſierfels was bedacht.
 Men zag twee Kameniers de donkerbruine krullen
 Van Nachtje dicht met parels hullen,
 Uit Thetis groenen ſchoot haar rijklijk aangebragt.
 Terwijl Bruinette en Floersje om ſtrijd de ſchone hoven
 Van Hesperus, der hoven roem,
 Van ſomber beuken-loof en purpren bloem bij bloem,
 Voor Nachtjes vaalen hoed en bruine borst, berooven;
 't Satijnen opperkleed, dat Liefjes ſchoon verfraait,
 Was dicht met ſtarren van den eerſten glans bezaaid,
 En ging in koſtbaarheid al wat ge ooit zaagt te boven.
 Dan eens zat onze Nimf in zilverblank gewaad;
 Dan eens, gelijk een Weeuw, met roufloers voor 't gelaat,
 En ſtortte traanen, die het loof en bloem en knoppen
 Befproeiden met een zee van reine parel droppen,
 Welk glansrijk vocht de morgen zon
 Met al haar ſtraalen naauw geheel verzwelgen kon.

En

En pas deed Majaas zoon op stulp en schuur en stallen,
 Op al wat in het somber woud,
 En Veld en dalen woning houdt,
 Een diepen slaap en stilte vallen;
 Of Nachtje galmde dit aandoenelijk geluid,
 Voor Maan en duizend Starren uit :

Mogt ik den schoonen Dag eens drukken in mijne armen,
 Mogt ik zijn gulden mond genaaken met mijn mond,
 En op zijn warme borst mijn koele borst verwarmen!
 Hij kwam gewis niet los tot voor den Avondstond.

Dan ach! de blooheid was bij deze twee beminden
 Nog in haar volle kracht ('t is lang geleên) te vinden.
 Want als het Meisje aan Dag haar bruine lipjes bood,
 Dan was het, of de Knaap van loutre schaamte vlood;
 En merkte 't jeugdig Nachtegaaltje,

(Dus noemde Dag zijn Lief) den schijn slechts van een straat-
 Der glansrijke uchtend zon, (je,
 Dan was er niets, dat haar in 't vluchten stuiten kon;
 Ja 't halve wereld rond was voor haar' vlugge voeten
 Nog veel te kort - beperkte baan.

Dus vreesde zij haar Lief te ontmoeten;
 Hoe zeer de Jong'ling ook in haare gunst mogt staan.

Dan ziet, de Troon-vorstin van t'êr verliefde harten,
 De inschiklijke Toegeevendheid
 Zag al dit marrend onbescheid,
 En voedde meêlij met hunne ongeneesbre smarten.
 Dag zond aan Nachteje een straal van zijn verkwikkend licht
 En warmte, die zijn borst deed blaaken.
 De Nijmf, door dit geschenk verplicht,
 Schonk, om die weldaad goed te maaken,
 Een proefje van haar koelte en vaale duisterheên.
 Dan hij weêr hittend fruit, dat de Oostergloeden stooven,
 't Geen aanstonds dankbaar wierd betaald
 Met koele beziën van Thisbes boom, gehaald
 Uit Spanjes schaduwrijke hoven.
 Dit waaren wederzijds zoo veele korte schreên
 Van nadring, des allengs mijn Nachteje in 's Minnaars armen
 Van lieverlee zich kwam verwarmen,
 En Dag, op zijne beurt, van Nachtejes schemering,
 Als hij verhit was, vaak een zachte koelte ontving;
 En dus bij schemeravond stonden,
 Deez' twee gelieven, naar 't gebod
 Van Venus, in elkaêrs genot
 De zoetste Zaligheid en wellust ondervonden.

En

En dit is nog de rede, Aristus, dierbre Vrind!

Dat minne-kozerij den *Schemeravond* mint.

Dus kan zelfs zwart en wit, als elk wat toe wil geven,

Eendragtig met den andren leeven.

Een nutte les voor die tot twisten zijn gezind.

E. J. B. S.

D E
L O F
V A N H E T
V E R R A A D .

Het lust mij thans den lof van 't loos verraad te maalen:
 Stel, Zangster! stel de lier tot zulke een vreemde stof;
 Die Zielmeestres laat zich door wet noch recht bepaalen,
 En heerschte reeds in Edens hof.

Daar kon zij de eerste Vrouw door haar gevele bekooren,
 Heeft ze aller Vader door beloften overreed;
 Aan Hem dat groot verlies van 't Godlijk beeld beschooren,
 En van zijn kroost den val gesmeed.

Toen

Toen had zij 't Slangenvel arglistig aangetoogen : (Vrouw
 Maar zints verschijnt ze in 't kleed van een' volchoone
 Die alles zwigten doet voor haar betoov'rende oogen ,
 Tot zelfs de vrees voor tabercrouw.

Zij telt een aantal van gevleugelde bodinnen ,
 Die ze op haar minsten wenk terstond volvaardig ziet :
 De Heerschzucht , Weelde , en 't Goud , die vleisters onzer
 Zijn pijlers van haar rijksg gebied. (zinnen.

List , Valschheid , Nijd , Bedrog , bewaaken heur banieren ,
 En bieden aan de deugd geduchten tegenstand.
 Geweld en Oproer zijn haar trouwste lijfstaffieren ,
 Voor eeuwig aan haar dienst verpand.

Zij regelt naar heur wil het lot der Stervelingen :
 Haar kracht is onbeperkt , — Haar invloed blijkt alom :
 Zij blijft het Oost en 't West , het Zuid en 't Noorden dwingen ;
 Haar goud , waar 't spreekt , maakt alles stom.

Zij dringt in hutten en in Vorstelijke hoven: (staar?

Doch, vindt ze 'er Heldenkroost, dat fier haar doel weer-
Nen! Haar geheime magt kan, meestal, de eer verdooven
Bij Vrijman, en bij Onderzaat.

Van Steden maakt zij puin, — Ze ontwortelt Koningrijken.

Getuige strekk' hier van het pratte Babijlon.

Hoe hoog en breed bemuurd, 't moest ook voor haar bezwij-
Zij sloop der Stad in, — en verwon. (ken,

Wat aantal helden heeft haar slagzwaard niet doen vallen!

Waar zij een Jöab zendt, — stort fluks een Abner neêr.

Geen Schansfen, diepe gracht, of hoog verheeven wallen
Beveil'gen ooit voor haar geweer.

Zij kan de fierste maagd, of vrouw, met duizend eeden

Aan heuren minnaar, of haar' echtgenoot verpand,

Op onderscheiden wijz' tot ontucht overreeden,
En slaakt den sterksten liefdeband.

Had

Had zij door Delilaas gestreel en vleierijen

Niet eindelijk 't geheim ontdekt van Simfons kracht,

Geen Filiftijn had hem het hoofdhaar af doen snijen,

En onder zijn geweld gebragt.

Hoe vaak heeft zij alleen den Slaaf in Vorst herschaapen?

Hoe vaak den rijksten Vorst weer tot een Slaaf gemaakt?

Hoe menig, die gerust in weelde lag te slaapen,

Is, door haar invloed, nooit ontwaakt!

De Vrijheidliefde, een vuur, onmoog'lijk uittedooven,

Dat duurzaam in het hart der beste Burgren gloeit,

Kan zij alleen, — van kracht en werkzaamheid berooven,

Daar zij de vrije handen boeit.

Zij weet aan de ergste daad den schoonsten glimp te geeven;

Zij noemt de beste zaak verward, ondeugend, kwaad;

Zij boeit de onnozelheid, slaakt hem, die heeft misdreeven,

En strooit alom verleidend zaad.

Q +

De

244 M E N G E L D I C H T E N .

De fierste moed kan schaars heur ijs'ren arm verwinnen :

Waar zij haar' zetel vest , omringt haar 't driest geweld.

Zij doet door Grooten , ja Monarchen , zich beminnen.

Te recht wordt dan haar lof vermeld.

Dan , waarom zoude ik meêr van haar vermogen zingen ?

Heeft niet haar Voedsterling , gevloekte Iskariot ,

Den Godmensch , op haar wenk , voor dertig Zilverlingen ,

Geleverd aan een beulenrot !

J. v. R.

O D E

A A N D E

EENZAAAMHEID.

Mijn Ziel, door kalm genot gevleid,
Mijn stille ziel wijdt U, beminlijke eenzaamheid!
U, Speelgenootte Gods! met kunsteloze toonen,
In deezen tempel der Natuur,
Waar eindeloze nacht, en doodsche stilte wonen,
Dit vreedzaam morgen uur.

Q 5

Hier

Hier in dit staatig Eikenwoud,
 Dat op zijn' grijzen kruinden Tijd geketend houdt,
 En 't stof van eeuwen aan zijn voeten om ziet zwerven,
 Voor wiens geruisch de Boosheid vlood,
 Dat heel den Aardboëm als een grasplant uit zeg sterven,
 En 't Nakroost schaduw bood.

Hier, waar 't gelaat van kalmte glimt,
 Het schuldellooze hart met ieder koeltje klimt,
 Tot daar het waerelden in 't stof ziet nederzinken,
 Gods Englen als zijn broedren kuscht,
 Het ongeschapen Licht aan hooger trans ziet blinken,
 En in zijn' Oorsprong rust.

Hier toont mijn Lier, zo zacht, zo teer,
 Zo met Natuur gestemd, uw vreedzaam zoet ter eer,
 En huwt zich beurt om beurt aan 't lied der Nachtegaalen
 Of 't murmlen van een' verren vliet,
 Die van 't Gebergte stort, en door de vruchtbre dalen
 Langs bloemrijke Oevers schiet.

o Een-

o Eenzaamheid, die 't hart verblijdt,

Dat zich aan hooger doel dan deeze Stofwolk wijdt
En door de reine deugd naar 't waar geluk wil treden,
Hoe vaak was uw gewijde grond
De wijkplaats, daar mijn ziel, gefold door tegenheden,
Zich zelve wedervond!

De Waereld voer haar Slaavendrom

Door 't vleijende bedrog van weelde en wellust om,
Haar gunst is razernij en losfer dan de winden.
Gij toeft op vreugd, die 't hart verhoogt,
En doet een bron van heil ons in ons zelve vinden,
Die bij geen graf verdroogt.

Zo lang Natuur de ziel nog streelt,

Stilt gij den hartstochtstorm, die 't hart zijn rust ont steelt,
Gij, toetsteen van de Deugd en Ondeugd hier beneden!
Wie u, o Wijsheid-teelfter! schuugt,
'Toont, dat hij 't hobblig pad des misdrijs heeft betreden
En voor zich zelve gruuwt,

Hoe

Hoe vaak ontlook in uwen kring
 Het Goddelijk Vernuft, de groote Sterveling,
 Die in de dwarreling van 't wufte stof gedreeven,
 Waar Goud- en Eer-zucht 't hart beftiert,
 Een nutloos wezen voor het Menschdom waar gebleeven,
 En nu een Newton wierd!

Hoe vaak heeft uwe stille nacht
 De wonde van 't gevoel in deeze borst verzacht,
 Als ik van reine trouw en heilige Vriendschap droomde,
 Maar midden in dien zoeten waan
 Den dolk gevoelde, dien een hand, die ik niet fchroomde,
 Mij door de ziel deed gaan!

Als ik een hart vol tederheid,
 Voor eindelooze liefde en 't hoogst genot bereid,
 Voelde in mijn' boezem slaan, en hijgend, brandend, jaagen,
 Maar op mijn schaarsbetreden pad
 De Zen zo hoopeloos zag zinken als weér dagen,
 En eeuwig eenzaam zat!

Als

Als ik een Min, zo rein als teêr,

De hoogste Zaligheid van 't volle hart wel eer,

Een trouw, door eed gestaafd, door eigen bloed getekend

De bloem zag, die één windvlaag schond,

En dan met al de smart, naar zulk een heil berekend,

't Heelal een Kerkhof vond!

o Liefde! o Vriendschap! 'k vond u niet

Ik smachtte naar uw heil, en zag u in 't verschiet,

Maar 't was uw beeldtenis, hier in dit hart geïreëven.

Dan rilde een sidring door mijn ziel,

Dan waande ik, teêr Gevoel! dat mij een vloek van 't leven

In u te beurte viel.

Dan, Eenzaamheid! dan was uw rust

Uw schaduw mijne ziel een nieuwe levenskust

Waar duizend beekjes voor mijn dorstig hart ontsprongen;

Dan juichte ik op 't betraande gras,

Door een gemengd gevoel van smart en vreugd doordrongen,

Dat ik onsterflijk was!

Ja,

Ja , stille rust ! gij laaft mijn hart ,

Gij kunt mijn matte ziel , als ze , afgepijnd van smart ,
Den Worm zijn lot misgunt , de blijdschap wedergeven.

Gij toont in elke ramp een sport ,
Waar langs de Menschheid tot haar toppunt wordt verheven ,
En cenmaal Engel wordr.

Dan , vol van 't reinst , van 't kalmst genot ,
Onsterflijk in 't verschiet , en eindloos boven 't lot ,
Gevoelt mijn vrije ziel zich zelv' en al haar waarde ;

Dan werpt ze een oog vol tranen neêr ,
Een medelijdend oog , op deeze nietige aarde ,
En heeft geen wenschen meer ;

Of , als bij zo veel zaligheid
Een enkle wensch mijn ziel , mijn zwakke ziel nog vleit
Selinde ! voelt uw hart , wat dan die wensch zou wezen ?

Of zit dat hart reeds aan mijn zij ? —
Och ! mogt ik ook mijn heil hier uit uwe oogea lezen ,
Gehuuwd aan mijn waardij !

Ligt

Ligt blijft die wensch hier onvoldaan. —

Geen nood! een hooger vreugd, Getrouwe! lacht ons aan;
Geen verre hemelen noch afgelegen poolen,
Geen tijd scheidt zielen ooit van één
Wie liefde en deugd verbond, maar 't noodlot om deed dolen
Door de eigen tegenheên.

Wij reizen naar het eigen oord,
Door ééne zucht bezield, door 't zelfde wit bekoord,
En zou een storm te meer ons in den tocht vertragen?
Hoe nietig is een kort gemis!
Geen sterv'ling vond op Aarde ooit wolkenlooze dagen,
Zij bleef hem wildernis.

Waar was de schoonste Lentedag,
De vreugd en lust van 't hart, die niet zijn avond zag?
Wat is het aardsch Geluk? — een puikroos in den morgen;
De middag werpt haar stengel neêr;
De daauwende avond wil voor 't smachtend Roosje zorgen,
Hij zoekt — maar 't is niet meer!

Al was óns lot in vreugde en pijn
 Zo naauw, zo teer verknocht, als onze harten zijn,
 Beveiligt hier 't geluk de Liefde voor het scheidén ?
 Licht was dat uur dan eens zo bang;
 Dan zoudt ge op mijn gbeente of ik op 't uwe schreien,
 Een eenzaam leeven lang!

Neen! deeze smart bespaarde ons 't lot.
 Wij doolen ver van een, maar staaren op 't genot,
 Dat nimmer walging, ramp of jaaren doen verflaauwen,
 En zien, door de eigen Gids geleid,
 Bij poozen 't Vaderland aan de avondkimmén blaauwen,
 Waar nooit de Liefde schreit.

o Eenzaamheid! uw streelend zoet,
 Heeft vaak den stillen wensch in deeze borst gevoed,
 Dat ras de rust des grafs voor mijn gezicht mogt dagen!
 Gij schetste aan mijn gefolterd hart
 Dat schaduwrijke dal, waar geen bewooners klaagen,
 Die toevlucht in de smart.

Dan

Dan trad mijn ziel, verhoogd van zin,
 Met nieuwen moed de baan van 't moeilijk leven in,
 En droeg, in zon en stof, gelaten al haar kommer;
 Verzekerd, dat een stille nacht,
 Een vreedzaam leger, en een krachtherstellend lommer
 Den moeden Pelgrim wacht.

Selinde! waan niet, dat mijn hart
 't Ontwerp zijns Gods miskenn' in deeze taal der smart.
 Mijn ziel staart in een' nacht, en hoort de winden loeien,
 Maar toeft het licht uit hooger kring;
 Ligt dat dan roozen uit de scherpfte doornen groeien,
 En ik een' lofzang zing.

Ja, Oorsprong van mijn aanzijn! ja!
 Uw goedheid komt gewis uw schepsel eens te staê;
 Gij riept het uit het niet — daar was het voor uwe oogen.
 En, doolt het in een woesteni,
 Gij blijft de aartsgoedheid, die zijn krachten hebt gewoogen;
 Selinde! juich met mij!

 A A N D E

L E N T E .

Schoone Lente, bron van vreugd!
 Streelster aller schepslen oogen,
 Rijk van de eelste zielsgeneugt!
 Adem van Gods alvermoogen!
 Gij ontsteekt een heilig vuur,
 Op het outer der Natuur: —
 Ja — gij wilt door lieve lonken
 Thans mijn Geest ter kunste ontvonken.

Ik gevoel uw Godlijk schoon
 En aanbid in u mijn' Vader,
 Dien ik, knielend voor zijn thoon,
 Met een needrig lofsied nader,
 Bij 't getokkel mijner veél:
 Nu ge een Edens lustprieel
 Vormt van eene onvruchtbaare aarde,
 Voelt mijn ziel heur eigen waarde.

Gij,

Gij, bekoorlijk Lentfaizoen!
 Doet de zoele luchtjens naaken,
 Die het oogverkwikkend groen,
 Ja, de schepping doen ontwaaken!
 't Aardrijk, door den wintervorst
 Dik besneeuwd en hard bekorst,
 Wordt door u zijn vuur en leven
 Al zijn schoone glans bergeven.

't Veld wordt mild door u bestrooid
 Met de kleur der eelfte bloemen,
 Bloemen, met een' glans getooid,
 Dien geen mensch naar eisch kan roemen!
 Gij begaaft hen, bij die kleur,
 Met een' streelend' ambergeur,
 Die den mensch, bij 't uchtend blikken,
 Door zijn' invloed kan verkwikken.

't Bosch, ontheven aan 't geweld
 Der verschrikkelijke stormen,
 Wordt door u in 't groen hersteld:
 'k Zie u lommedreeven vormen,
 Welker ongekunsteldheid
 't Grootfche der natuur verspreidt,
 Zelfs den glans van 't schuldloos Eden
 Schetst in zijn behoorlijkheden.

In de lommer van dit woud
 Zie ik alreë de vlugge reien,
 Door de zwoele lucht verfstout,
 Lieflijk, dartlend, spelemeien,
 Toevēde, om de Levensbron,
 Bij 't genaken van de zon,
 Op heure onbedwongen wijzen
 In het schoonste accoord te prijzen.

De echo van dit blij accoord
 Rolt langs duizend bergen heenen. —
 Baauwend rolt die weerklink voort:
 't Liefdewoord van 't blij vereenen!
 Ja, gij Lente! — gij alleen
 Doet zelfs zielen, hard als steen,
 Door uw streelend groen ontwaaken
 En ze in liefde, gloeiend, blaaken.

Lente! hemelsch jaargetij!
 o!... wat kweekt ge een stil genoegen
 In des Christens ziel, die vrij,
 Ongeprangd door boeiend zwoegen,
 Bij den oever van een stroom,
 Onder olm of eikenboom,
 De Almagt van het eeuwig wezen
 In één schaamle mier kan leezen.

Zijne

Zijne zielsrust wordt vergroot,
 Wen hij hier op malsche zooden,
 Die uw hand hem, lachend, boodt,
 In Cefise — een beeld der Goden,
 't Toppunt van zijn wenschen ziet!
 Dan, terwijl hij dit geniet,
 Drinkt hij, zwijmend, de aard onttoogen,
 Hemelwellust uit haare oogen!

Maar — waarom zijt gij zoo rasch
 Lieflijk jaartij ons ontschooten?
 'k Wenschte 't eeuwig Lente was,
 't Zou mijn aardsch geluk vergrooten;
 Lente — ja! — dan zou uw schoon,
 't Welk gij schitterend spreidt ten toon,
 Van deze aard, omringd door stormen,
 Een' volmaakten Hemel vormen.

W. C. H.

I N H O U D

P R I J S V A E R S E N.

<i>Lofdicht op de Ruiter</i> , door M ^r . R. FEITH. Bladz.	3
<i>Lierzang op de Ruiter</i> ; door denzelven.	27
<i>Aan den Heere</i> M ^r . R. FEITH; door J. DE KRUYFF.	35
<i>George Washington</i> , <i>Lierzang</i> ; door D. ERKELENS.	41
<i>Washington</i> , <i>Lierzang</i> ; door G. BRENDER A BRAN-	
DIS.	61

M E N G E L D I C H T E N.

<i>Aen den Wellust</i> ; door J. KANTEBLAAR.	89
<i>Ode aen God bij een Onweder</i> ; door G. J. LONCQ.	103
<i>De Winter</i> ; door F. HALEWYN.	107
<i>Hymne aan den Hoogsten God</i> ; door J. KANTE-	
LAAR.	114
<i>Bij 't naderend Kers-feest</i> ; door W.	120
<i>De Groote Lofzang</i> ; door M ^r . R. FEITH.	125
<i>De Schepping</i> ; door J. J. VEREUL.	127
<i>Aan den Tijd</i> ; door W. C. HOOG.	147
<i>Gods Heerlijkheid op Sinaï</i> ; door G. J. LONCQ.	151
<i>De Zonde</i> ; door M ^r . R. FEITH.	157
<i>De</i>	

I N H O U D.

<i>De Herders bij de Kribbe te Bethlehem; door J.</i>	.
KANTELAAR.	158
<i>Ode aan den Verlosjer; door Mr. R. FEITH.</i>	166
<i>De Waanwijsheid; door G. J. G. BACOT.</i>	172
<i>Aan Damas; door A. SOEK.</i>	207
<i>Het fiere Landmeisje; door E. J. B. SCHONCK.</i>	212
<i>Gij zijt Stof en zult tot Stof wederkeeren; door A.</i>	
SIMONS.	221
<i>Aglaé, uit het Klooster, aan Dorfemon; door A.</i>	
SOEK.	225
<i>De Vrijerij van Dag en Nacht; door E. J. B. SCHONCK.</i>	231
<i>De Lof van het Verraad; door J. VAN ROYEN.</i>	240
<i>Ode aan de Eenzaamheid; door Mr. R. FEITH.</i>	245
<i>Aan de Lente; door W. C. HOOG.</i>	254

